

**ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN KİLİM ÖRNEKLERİNİN
TAHLİLLERİ**

Eren YASUBUĞA

**Yüksek Lisans Tezi
Geleneksel Türk El Sanatları Anasanat Dalı
Doç. Dr. Ayşe Aslıhan EROĞLU
2019**

Her Hakkı Saklıdır.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI ANASANAT DALI

Eren YASUBUĞA

ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN KİLİM ÖRNEKLERİNİN TAHLİLLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ

Doç. Dr. Ayşe Aslıhan EROĞLU

ERZURUM – 2019

Atatürk Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü

TEZ BEYAN FORMU
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum "ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN KİLİM ÖRNEKLERİNİN TAHLİLLERİ " adlı tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esaslarının ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim. *

Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezimin/Raporumun makale için **altı ay**, patent için **iki yıl** süreyle erişiminin ertelenmesini istiyorum.

02/10/2019

Eren YASUBUĞA

* LİSANSÜSTÜ TEZLERİN ELEKTRONİK ORTAMDA TOPLANMASI, DÜZENLENMESİ VE ERİŞİME AÇILMASINA İLİŞKİN YÖNERGE

.....
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesi MADDE 6– (1) Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internette paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

Gizlilik dereceli tezler MADDE 7– (1) Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlerle ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

(2) Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

Atatürk Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü

TEZ KABUL TUTANAĞI

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Ayşe Aslıhan EROĞLU danışmanlığında, Eren YASUBUĞA tarafından hazırlanan bu çalışma 02/10/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. **Geleneksel Türk El Sanatları Anasanat Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan : A.Aslihan EROĞLU İmza :
Jüri Üyesi : Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ İmza :
Jüri Üyesi : Ümbülbanu HAMİDOVA İmza :

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. 02 /10/ 2019

Doç. Dr. Ahmet Selim Doğan
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	IV
ABSTRACT	V
KISALTMALAR DİZİNİ	VI
FOTOĞRAFLAR DİZİNİ	VII
ÇİZİMLER DİZİNİ	XI
ÖNSÖZ	XIII
GİRİŞ	1
I. KONUNUN TANIMI, AMACI VE ÖNEMİ	1
II. MATERYAL VE YÖNTEM	2
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. ANTALYA İLİNİN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHİ GEÇMİŞİ	
1.1. ANTALYA YÖRESİ’NİN COĞRAFİ YAPISI	3
1.2. ANTALYA YÖRESİ’NİN TARİHÇESİ	3
1.2.1. Yazılı Tarih Öncesi Dönemde Antalya	5
1.2.2. Yazılı Tarih Sonrası Dönemde Antalya.....	6
1.3. ANTALYA MÜZESİ’NİN TARİHÇESİ	8
İKİNCİ BÖLÜM	
2. DOKUMANIN TANIMI VE ÇEŞİTLERİ	
2.1. DOKUMANIN TANIMI	12
2.1.1. Anadolu- Türk Düz Dokuma Yayılarının Tarihsel Gelişimi.....	13
2.2. TÜRK DÜZ DOKUMA YAYGILARINDA KULLANILAN MATERYALLER ..	17
2.2.1. Tezgâh	17
2.2.1.1. Istar Dokuma Tezgâhı	18
2.2.1.3. Çözgü Aleti.....	19
2.2.1.4. Gücü Ağacı (Çerçevesi, Mazu)	19
2.2.1.5. Varangelen.....	20
2.2.1.6. Kirkit.....	21
2.2.2. Hallaç.....	21

2.2.3. Kirman	22
2.2.4. Çıkrık	22
2.2.5. Yün Tarağı	23
2.2.6. İplik	23

ÜÇÜNÇÜ BÖLÜM

3.ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN DÜZ DOKUMA YAYGILARI

3.1. ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN DÜZ DOKUMA YAYGILARIN TANIMI VE TEKNİK ÖZELLİKLERİ	24
3.1.1. Kilim Kelimesinin Tanımı	24
3.1.1.1. Kilim Dokumada Kullanılan Teknikler	25
3.1.1.1.1. İlikli Kilim Tekniği	25
3.1.1.1.2. Sarma Konturlu Kilim Tekniği	26
3.1.2. Cicim Kelimesinin Tanımı	27
3.1.2.1. Cicim Dokumada Kullanılan Teknikler	28
3.1.2.1.1. Seyrek Motifli Cicim Tekniği	28
3.1.3. Sumak Kelimesinin Tanımı	29
3.1.3.1. Sumak Dokumada Kullanılan Teknikler	31
3.1.3.1.1. Balık Sırtı Düz Sumak Tekniği	31
3.2. ANTALYA MÜZESİ'NDE TESPİT EDİLEN DOKUMALARDA GÖRÜLEN MOTİFLERİN SINIFLANDIRILMASI	32
3.2.1. Sembolik Motifler	33
3.2.1.1. Nazarlık ve Muska Motifi	33
3.2.1.2. El, Parmak ve Tarak Motifleri	33
3.2.1.3. Göz Motifi	34
3.2.1.4. Sandıklı Motifi	35
3.2.1.5. Elibelinde Motifi	35
3.2.1.6. Saçbağı Motifi	36
3.2.2. Geometrik Motifler	36
3.2.2.1. Yıldız motifi	36
3.2.2.2. Su Yolu Motifi	37
3.2.2.3. Aşk ve Birleşim "Ying-Yang" (Kavuşum) Motifi	37
3.2.2.4. Bereket Motifi	38
3.2.3. Hayvansal Motifler	38
3.2.3.1. Koçboynuzu Motifi	39

III

3.2.3.2. Akrep Motifi	40
3.2.3.3.Ejder Motifi	40
3.2.3.4. Kuş Motifi	41
3.2.3.5. Kurtağızı (Kurt izi, Canavar Ayağı) Motifleri.....	41
3.2.4. Bitkisel Motifler	42
3.2.4.1. Pıtrak Motifi	42

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.KATALOĞ

4.1. ANTALYA MÜZESİNDE TESBİT EDİLEN KİLİMLERİN KATALOĞU VE TAHLİLLERİ.....	44
DEĞERLENDİRME VE KARŞILAŞTIRMA	167
SONUÇ	187
KAYNAKÇA.....	191
ÖZGEÇMİŞ	197

ÖZET**YÜKSEK LİSANS TEZİ****ANTALYAMÜZESİ'NDE BULUNAN KİLİM ÖRNEKLERİNİN TAHLİLLERİ****Eren YASUBUĞA****Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ayşe Aşlıhan EROĞLU
2019, 199 Sayfa****Juri: Doç. Dr. Ayşe Aşlıhan EROĞLU (Danışman)
Doç. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ
Doç. Dr. Ümmülbanu HAMİDOVA**

Antalya geçmişten günümüze kadar birçok medeniyetin yanı sıra Türk-İslam medeniyetlerine de ev sahipliği yapmıştır. Antalya ilinin tarihte önemli yer alması, bulunduğu bölgenin öneminden kaynaklanmaktadır. Akdeniz bölgesindeki konumu ile aynı zamanda güneye ve kuzeye giden yolların birleştiği bölgede oluşu sebebiyle bölgenin tarihini şekillendirmiştir.

“Antalya Müzesi’nde Bulunan Kilim Örneklerinin Tahlilleri” olarak hazırlanmış olduğumuz bu çalışmada, ilgili müzede yer alan kırk bir adet kilim örneği ele alınmıştır. Bilindiği üzere düz dokuma yaygılar, havlı dokumalar dışında kalan enine ve dikey, iki veya daha çok iplik grubunun birbirleri arasından farklı şekillerde geçirilmesiyle ortaya çıkarılan ve kilim, cicim, sumak, zili gibi dokuma türleridir.

Antalya Müzesi’nde bulunan kilimler 18-20. yüzyıllar arasında tarihlendirilmektedir. Bu dokumalar geç dönem özelliği taşımaktadır. Müzede bulunan kilimler Konya, Kars, Malatya, Hakkâri, Van, Mersin ve Sivas yörelerinden olup, o yörelere özgü motifleri içermektedir. Müzenin deposunda yer alan ve envanter kayıtlarından da anlaşıldığı gibi farklı yörelerden satın alma yoluyla ve vakıf müzelerinden teberrukat eşyaları olarak müzeye kazandırılmış örnekler arasında kilim, cicim, sumak tekniğiyle yapılmış yolluk, çuval, ölümlük-dilimlik, yer yaygısı dokumalar yer almaktadır.

Tez kapsamında bu dokumalar genel anlamda, tanımlamaları yapılmış cins, malzeme, renk, motif, ebat ve kompozisyon yönleriyle tanıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antalya, Müze, Kilim, Dokumacılık, Motif, Kompozisyon.

ABSTRACT**MASTER THESIS****ANALYSIS OF THE RUG SAMPLES IN ANTALYA MUSEUM****Eren YASUBUĞA****Advisor: Assist. Prof. Dr. Ayşe Aşlıhan EROĞLU**
2019, 199 Pages**Jury: Assist. Prof. Dr. Ayşe Aşlıhan EROĞLU (Adsivor)**
Doğ. Dr. Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ
Doğ. Dr. Ümmülbanu HAMİDOVA

Antalya has hosted many civilizations as well as Turkish-Islamic civilizations from past to present. The fact that Antalya province has an important place in history stems from the importance of the region. It has shaped the history of the region due to its location in the Mediterranean region as well as the region where the roads to the south and north meet.

In this study titled ‘‘An Analysis on the Rug Samples in Antalya Museum’’, forty-one rug samples in the related museum have been discussed. As it is known, plain woven mats are among the woven groups such as rugs and sumac bells produced bypassing two or more diagonally and vertically extending yarn groups other than pile carpets.

The rugs in the Antalya Museum date back to the 18th and 20th centuries. These fabrics are of a late period. The rugs in the museum are from Konya, Kars, Malatya, Hakkari, Van, Mersin and Sivas regions and include motifs specific to those regions. As it is understood from the inventory records in the storage of museum, the samples of rugs which are purchased from different foundation museums or are donated from a store of the museum, include the sack, ground-wide fabrics, rugs, light rug, runner by sumac technique.

Within the scope of the thesis, these weavings are tried to be introduced in terms of genus, material, color, motif, size, and composition in general.

Keywords: Antalya, Museum, Rug, Motifs, Weaving, Composition

KISALTMALAR DİZİNİ

(ed.)	: Editör
gr.	: Gram
(haz.)	: Hazırlayan
Kat.	: Katalog
kg.	: Kilogram
M.	: Miladi
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
mm.	: Milimetre
s.	: Sayfa
T.C	: Türkiye Cumhuriyeti
v.b.	: Ve Benzeri
YY. / yy.	: Yüzyıl / yüzyıl
no.	: Numara
C.m.	: Santimetre
Karş.	: Karşılaştırma
(haz.)	: Hazırlayan

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

Fotoğraf 1.1. Antalya Müzesi İlk Müze Binası (www.antalyamuzesi.gov.tr [03.09.2019]).	9
Fotoğraf 1.2. Antalya Müzesi İkinci Müze Binası (www.antalyamuzesi.gov.tr, [03.09.2019]).	9
Fotoğraf 1.3. Etnografya Müzesi'nden Detay	10
Fotoğraf 1.4. Antalya Müzesi'nin Giriş Kısmı	10
Fotoğraf 1.5. Antalya Müzesi'nin Bahçesi	11
Fotoğraf 2.1. 13. Yy. Selçuklu Dönemi Kilimi / Konya Mevlana Müzesi	15
Fotoğraf 2.2. Osmanlı Saray Kilimleri, 17.yy Vakıflar Halı Müzesi / İstanbul	16
Fotoğraf 2.3. Istar Dokuma Tezgâhı (H.A. Kalay'dan)	18
Fotoğraf 2.4. Çulhalık Dokuma Tezgâhı (H.A. Kalay'dan)	19
Fotoğraf 2.5. Gücü Ağacı (Z.B. Çalış'dan)	20
Fotoğraf 2.6. Varangelen (Z.B. Çalış'dan)	20
Fotoğraf 2.7. Kirkit (O. Kabalcı'dan)	21
Fotoğraf 2.8. Hallaç (H.A. Kalay'dan)	21
Fotoğraf 2.9. Kirman (O. Kabalcı'dan)	22
Fotoğraf 2.10. Çıkırık (O. Kabalcı'dan)	22
Fotoğraf 3.11. Yün Tarağı (H.A. Kalay'dan)	23
Fotoğraf 3.1. İlikli Kilim (B.B.Acar'dan)	26
Fotoğraf 3.2. Sarma Kontur (B.B. Acar'dan)	27
Fotoğraf 3.3. Seyrek Motifli Cicim (B.B. Acar'dan)	29
Fotoğraf 3.4. Balık Sırtı Düz Sumak (B.B. Acar'dan)	31
Fotoğraf 3.5. Nazarlık ve Muska Motifi(Megep' ten)	33
Fotoğraf 3.6. El, Parmak ve Tarak Motifleri (Megep' ten)	34
Fotoğraf 3.7. Göz Motifi (Megep' ten)	34
Fotoğraf 3.8. Sandık Motifi (Megep' ten)	35
Fotoğraf 3.9. Elibelinde Motifi (Megep' ten)	35
Fotoğraf 3.10. Saçbağı Motifi (Megep' ten)	36
Fotoğraf 3.11. Yıldız Motifi (Megep' ten)	37
Fotoğraf 3.12. Suyolu Motifi (Megep' ten)	37
Fotoğraf 3.13. Aşk ve Birleşim 'Ying-Yang' (Kavuşum) Motifi (Megep' ten)	38
Fotoğraf 3.14. Bereket Motifi (Megep' ten)	38
Fotoğraf 3.15. Koçboynuzu Motifi (Megep' ten)	40
Fotoğraf 3.16. Akrep Motifi (Megep' ten)	40

VIII

Fotoğraf 3.17. Ejder Motifi (Megep' ten)	41
Fotoğraf 3.18. Kuş Motifi (Megep' ten).....	41
Fotoğraf 3.19. Kurtağzı (Kurt izi, Canavar Ayağı) Motifleri (Megep' ten).....	42
Fotoğraf 3.20. Pıtrak Motifi (Megep' ten).....	43
Fotoğraf 4.1. Kilim Dokuma	44
Fotoğraf 4.2. Kilim Dokuma	47
Fotoğraf 4.3. Kilim Dokuma	50
Fotoğraf 4.4. Kilim Dokuma	53
Fotoğraf 4.5. Kilim Dokuma	56
Fotoğraf 4.6. Kilim Dokuma	59
Fotoğraf 4.7. Kilim Dokuma	62
Fotoğraf 4.8. Kilim Dokuma	65
Fotoğraf 4.9. Kilim Dokuma	68
Fotoğraf 4.10. Kilim Dokuma	71
Fotoğraf 4.11. Kilim Dokuma	74
Fotoğraf 4.12. Kilim Dokuma	77
Fotoğraf 4.13. Kilim Dokuma	80
Fotoğraf 4.14. Kilim Dokuma	83
Fotoğraf 4.15. Kilim Dokuma	86
Fotoğraf 4.16. Kilim Dokuma	89
Fotoğraf 4.17. Kilim Dokuma	92
Fotoğraf 4.18. Kilim Dokuma	95
Fotoğraf 4.19. Kilim Dokuma	98
Fotoğraf 4.20. Kilim Dokuma	101
Fotoğraf 4.21. Kilim Dokuma	104
Fotoğraf 4.22. Kilim Dokuma	107
Fotoğraf 4.23. Kilim Dokuma	110
Fotoğraf 4.24. Kilim Dokuma	113
Fotoğraf 4.25. Kilim Dokuma	116
Fotoğraf 4.26. Kilim Dokuma	119
Fotoğraf 4.27. Kilim Dokuma	122
Fotoğraf 4.28. Kilim Dokuma	125
Fotoğraf 4.29. Kilim Dokuma	128
Fotoğraf 4.30. Kilim Dokuma	131

Fotoğraf 4.31. Kilim Dokuma	134
Fotoğraf 4.32. Kilim Dokuma	137
Fotoğraf 4.33. Kilim Dokuma	140
Fotoğraf 4.34. Kilim Dokuma	143
Fotoğraf 4.35. Kilim Dokuma	146
Fotoğraf 4.36. Kilim Dokuma	149
Fotoğraf 4.37. Kilim Dokuma	152
Fotoğraf 4.38. Kilim Dokuma	155
Fotoğraf 4.39. Kilim Dokuma	158
Fotoğraf 4.40. Kilim Dokuma	161
Fotoğraf 4.41. Kilim Dokuma	164
Karş. Fotoğraf 1. Adıyaman Yöresine Ait Kilim (A.Zencirkıran'dan).....	168
Karş. Fotoğraf 2. Şırnak Yöresine Ait Kilim.....	168
Karş. Fotoğraf 3. Katalog 01 no'lu Kilim Dokuma.....	168
Karş. Fotoğraf 4. Gaziantep Mevlevihane'sinde Bulunan Kilim (O. Kabalcı'dan)...	169
Karş. Fotoğraf 5. Konya Yöresine Ait Kilim (H.M. Hidayetoğlun'dan)	169
Karş. Fotoğraf 6. Katalog 4 no'lu Kilim Dokuma.....	169
Karş. Fotoğraf 7. Sivas Etnoğrafya Müzesi'ndeki Kilim (Ş. Karaman'dan)	170
Karş. Fotoğraf 8. Malatya Akçadağ Yöresine Ait Kilim(E. Taş'tan)	170
Karş. Fotoğraf 9. Aksaray Yöresine Ait Bedik Kilimi (H.M.Hidayetoğlun'dan).....	170
Karş. Fotoğraf 10. Katalog 39 no'lu Kilim Dokuma.....	170
Karş. Fotoğraf 11. Sivas Etnoğrafya Müzesi'ndeki Kilim (Ş. Karaman'dan)	171
Karş. Fotoğraf 12. Adıyaman Müzesi'ndeki Kilim Ait (A.Zencirkıran'dan)	171
Karş. Fotoğraf 13. Reyhanlı Yöresine Kilim (N. Ölçer'den).....	171
Karş. Fotoğraf 14. Katalog 40 no'lu Kilim Dokuma.....	171
Karş. Fotoğraf 15. Gaziantep Mevlevihasi'nde Bulunan Kilim (O. Kabalcı'dan).....	172
Karş. Fotoğraf 16. Sarıkamış Altınbulak Yöresine Ait Kilim (H.Taşkaynatan'dan) .	172
Karş. Fotoğraf 17. Hakkâri Yöresine Ait Halit Bey Kilimi (İ. Öztürk'ten)	172
Karş. Fotoğraf 18. Katalog 03 no'lu Kilim Dokuma.....	172
Karş. Fotoğraf 19. Aydın Yöresine Ait Kilim (G. Erbek 'den).....	173
Karş. Fotoğraf 20. Katalog 26 no'lu Kilim Dokuma.....	173
Karş. Fotoğraf 21. Konya yöresine Ait Namazlık (H.M. Hidayetoğlun'dan).....	173
Karş. Fotoğraf 22. Katalog 07 no'lu Kilim Dokuma.....	173
Karş. Fotoğraf 23. Malatya Yöresine Ait Kilim (E. Taş'dan).....	174

Karş. Fotoğraf 24. Adıyaman Yöresine Ait Kilim (A. Zencirkıran'dan).....	174
Karş. Fotoğraf 25. Konya Yöresine Ait Kilim (H.M.Hidayetoğlun'dan)	174
Karş. Fotoğraf 26. Katalog 32 no'lu Kilim Dokuma.....	174
Karş. Fotoğraf 27. Azerbaycan Karabağ Yöresine Ait Kilim (H.Taşkaynatan'dan) .	175
Karş. Fotoğraf 28. Sarıkamış Çatak Yöresine Ait Kilim (H.Taşkaynatan'dan).....	175
Karş. Fotoğraf 29. Aydın Yöresine Ait Kilim (N. Ölçer'den)	175
Karş. Fotoğraf 30. Katalog 14 no'lu Kilim Dokuma.....	175
Karş. Fotoğraf 31. Kars Kağızman Yöresine Ait Kilim (A.A. Ergüder'den).....	176
Karş. Fotoğraf 32. Konya Yöresine Ait Ölümlük Kilim (H.M. Hidayetoğlun'dan) ..	176
Karş. Fotoğraf 33. Katalog 13 no'lu Kilim Dokuma.....	176
Karş. Fotoğraf 34. Konya Yöresine Ait Hotamış Kilimi (H.M. Hidayetoğlun'dan ...	176
Karş. Fotoğraf 35. Katalog 19 no'lu Kilim Dokuma.....	176
Karş. Fotoğraf 36. Isparta Yalvaç Yöresine Ait Kilim(H. Kılıçarslan'dan).....	177
Karş. Fotoğraf 37. Adana Yöresine Ait Kilim (G. Erbek'ten)	177
Karş. Fotoğraf 38. Konya Akşehir Yöresine Ait Kilim (H.M.Hidayetoğlun'dan).....	177
Karş. Fotoğraf 39. Katalog 20 no'lu Kilim Dokuma.....	177
Karş. Fotoğraf 40. Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan (Ş. Karaman'dan)	178
Karş. Fotoğraf 41. Kars Arpaçay Yöresine Ait (A.A. Ergüder'den).....	178
Karş. Fotoğraf 42. Hakkari Yöresine Ait Kilim (İ.Öztürk'den).....	178
Karş. Fotoğraf 43. Katalog 02 no'lu Kilim Dokuma.....	178
Karş. Fotoğraf 44. Isparta Yalvaç Yöresine Ait Kilim (H.Kılıçarslan'dan).....	179
Karş. Fotoğraf 45. Gaziantep Mevlevihane Müzesi'nde Bulunan (O.Kabalıcı'dan) ..	179
Karş. Fotoğraf 46. Konya Yöresine Ait Namazlık (H.M. Hidayetoğlu'ndan)	179
Karş. Fotoğraf 47. Katalog 27 no'lu Kilim dokuma.....	179
Karş. Fotoğraf 48. Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan Kilim (Ş. Karaman'dan)	
.....	180
Karş. Fotoğraf 49. Konya Yöresine Ait Toros Kilimi (H.M. Hidayetoğlu'ndan).....	180
Karş. Fotoğraf 50. Katalog 17 no'lu Kilim Dokuma.....	180
Karş. Fotoğraf 51. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilim (A. Aytaç'dan).....	181
Karş. Fotoğraf 52. İçel Mut Yöresine Ait Ait Kilim (G. Erbek'ten).....	181
Karş. Fotoğraf 53. Katalog15 no'lu Kilim Dokuma.....	181
Karş. Fotoğraf 54. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilim (A. Aytaç'tan).....	182
Karş. Fotoğraf 55. Aydın Çine Yöresine Ait Kilim (N. Ölçer'den).....	182
Karş. Fotoğraf 56. Katalog 11 no'lu Kilim Dokuma.....	182
Karş. Fotoğraf 57. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilim (A. Aytaç'tan).....	183

XI

Karş. Fotoğraf 58. Aydın Çine Yöresine Ait (G. Erbek'ten)	183
Karş. Fotoğraf 59. Katalog 16 no'lu Kilim Dokuma.....	183
Karş. Fotoğraf 60. Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan Kilim (Ş. Karaman'dan)	184
Karş. Fotoğraf 61. Kars Yöresine Ait Kilim (A.A. Ergüder'den).....	184
Karş. Fotoğraf 62. Katalog41 no'lu Kilim Dokuma.....	184
Karş. Fotoğraf 63. Malatya Yöresine Ait Kilim (E. Taş'dan).....	185
Karş. Fotoğraf 64. Konya Yöresine Ait Saçıkara Kilimi (H.M. Hidayetoğlu'ndan) .	185
Karş. Fotoğraf 65. Katalog 10 no'lu Kilim Dokuma.....	185
Karş. Fotoğraf 66. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilim (A.Aytaç'dan).....	186
Karş. Fotoğraf 67. Konya Yöresine Ait Toplu Kilim (H.M. Hidayetoğlu'ndan).....	186
Karş. Fotoğraf 68. Katalog 37 no'lu Kilim Dokuma.....	186

Çizim 3.1. İlikli Kilim (B.B. Acar'dan)	26
Çizim 3.2. Sarma Kontur (B.B. Acar'dan)	27
Çizim 3.3. Seyrek Motifli Cicim (B.B. Acar'dan)	29
Çizim 3.4. Balık Sırtı Düz Sumak (B.B. Acar'dan)	31
Çizim 4.1. Kilim Dokuma	45
Çizim 4.2. Kilim Dokuma	48
Çizim 4.3. Kilim Dokuma	51
Çizim 4.4. Kilim Dokuma	54
Çizim 4.5. Kilim Dokuma	57
Çizim 4.6. Kilim Dokuma	60
Çizim 4.7. Kilim Dokuma	63
Çizim 4.8. Kilim Dokuma	66
Çizim 4.9. Kilim Dokuma	69
Çizim 4.10. Kilim Dokuma	72
Çizim 4.11. Kilim Dokuma	75
Çizim 4.12. Kilim Dokuma	78
Çizim 4.13. Kilim Dokuma	81
Çizim 4.14. Kilim Dokuma	84
Çizim 4.15. Kilim Dokuma	87
Çizim 4.16. Kilim Dokuma	90
Çizim 4.17. Kilim Dokuma	93
Çizim 4.18. Kilim Dokuma	96
Çizim 4.19. Kilim Dokuma	99
Çizim 4.21. Kilim Dokuma	105
Çizim 4.22. Kilim Dokuma	108
Çizim 4.23. Kilim Dokuma	111
Çizim 4.24. Kilim Dokuma	114
Çizim 4.25. Kilim Dokuma	117
Çizim 4.26. Kilim Dokuma	120
Çizim 4.27. Kilim Dokuma	123
Çizim 4.28. Kilim Dokuma	126
Çizim 4.29. Kilim Dokuma	129
Çizim 4.30. Kilim Dokuma	132
Çizim 4.31. Kilim Dokuma	135
Çizim 4.32. Kilim Dokuma	138

XIII

Çizim 4.33. Kilim Dokuma	141
Çizim 4.34. Kilim Dokuma	144
Çizim 4.35. Kilim Dokuma	147
Çizim 4.36. Kilim Dokuma	150
Çizim 4.37. Kilim Dokuma	153
Çizim 4.38. Kilim Dokuma	156
Çizim 4.39. Kilim Dokuma	159
Çizim 4.41. Kilim Dokuma	165

Antalya şehri eski çağlardan günümüze kadar birçok topluluğa ev sahipliği yapmış ve çoğu medeniyetin uğrak yeri olmuştur. Tarih boyunca Antalya’da birçok mimari ve sanat eseri günümüze kadar gelebilmiştir. Geleneksel El Sanatlarımız, geçmişten günümüze kaynak oluşturması ve ışık tutması açısından oldukça önemlidir. Geçmiş yüzyıllarda üretilmiş olan eserleri ve oluşturulmuş olan üslupları halen bu dönem eserlerinde de kullanabiliyorsak bu durum Geleneksel El Sanatlarımızın evrenselliğini bir kez daha bizlere göstermektedir. Düz dokumalar arasında bulunan kilimler, geleneksel el sanatları içerisinde önemli bir yere sahiptir. Yüksek lisans tezi çalışmamız da Antalya Müzesi’nde bulunan, satın alma yoluyla ve vakıf müzelerinden teberrükat eşyaları olarak müzeye kazandırılmış kilim dokumalar ele alınmıştır. Bu örneklerin; ebat, malzeme, motif, kompozisyon yönlerinden incelenmesi amaçlanmış, yapılan çalışmalar neticesinde de bu yüksek lisans tezinin konusu ‘‘*Antalya Müzesi’nde Bulunan Kilim Örneklerinin Tahlilleri*’’ olarak belirlenmiştir. Müzede bulunan kilimlerin çoğunluğunu Konya, Kars, Malatya, Hatay, Hakkâri, Aydın, Van ve Mersin yörelerine ait kilimlerden oluşturmaktadır. Anadolu’nun farklı yörelerinden derlenerek, müzeye kazandırılmış olan bu koleksiyon, katalog halinde incelenerek ilim âlemine sunulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmanın, düz dokumalar alanında çalışma yapacak olanlara kaynak olması amaçlanmıştır.

Tez konumun belirlenmesinde ve çalışmalarımın oluşumunda hoşgörüsünü, desteğini, bilgi, birikim ve yardımlarını eksik etmeyen danışman hocam **Doç. Dr. Ayşe Aslıhan Eroğlu**’na, tez çalışmamın her aşamasında tecrübesi ve bilgilerini hiçbir zaman benden esirgemeyen **Baran Çoğdur**’a, İngilizce çeviri kısmındaki yardımlarından dolayı **Didem Boz**’a, eserlerin incelenmeleri sırasında hoşgörülerinden dolayı Antalya Müzesi çalışanlarına, kütüphanede göstermiş oldukları kolaylıklardan dolayı Kars İl Halk Kütüphanesi sorumlusu **Şahin Yılmaz**’a, Susuz İlçe Halk Kütüphanesi sorumlusu **Bayram Sümer**’e, çalışmam esnasında yardımlarını benden hiç esirgemeyen kıymetli arkadaşım **Buse Memiş**’e, eğitim hayatım boyunca hep yanımda olan maddi ve manevi desteklerini üzerimden eksik etmeyen sevgili annem **Gülten Yasubuğa**’ya ve babam **Erhan Yasubuğa**’ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

I. KONUNUN TANIMI, AMACI VE ÖNEMİ

İnsanoğlu kendi ihtiyaçlarını gidermek, çeşitli doğa koşullarından ve dış etkenlerden korunmak için uyguladıkları dokuma, günümüzde sanat halini alarak modern hayatın bir parçası olmuştur. Türkler geleneklerinden biri olan dokuma sanatını dünya coğrafyasına, tüm yaşam bölgelerine ve gittikleri her yere taşıyarak diğer kültür anlayışlarını da etkilemişlerdir. Geleneksel el sanatları içerisinde önemli rol oynanan dokuma sanatının en etkin kollarından biri olan düz dokumalar, Türklere ait yöresel ve kültürel özellikleri yansıtmasıyla beraber renk, desen ve kompozisyonlarıyla kültürümüzün devamı niteliğini taşımaktadır.

Düz dokumalarda karşımıza çıkan kompozisyonlarda motiflerin dokuma (sembolik) anlamları geçmiş dönemlerdeki Türklerin sanat anlayışlarını ortaya koymakla beraber günümüzdeki sanatçılara yol göstermektedir. Günümüzde halen daha birçok yöremizde dokunan düz dokumalar gelenekselliğimiz ve kültürümüzün halen devam ettiğinin ve bu kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasının birer emaresidir. Düz dokumalar içerisinde ele alınan kilim, cicim, zili, sumak gibi dokumalar Türk düz dokumalarının önemli kollarındandır. Geçmiş dönemlerde yaşamın bir parçası olan dokuma sanatı günümüzde modern yaşamda önemini git gide yitirmektedir. Günümüzde yörelerde el tezgâhlarında dokunan dokumaların azalması, teknoloji açısından fabrika dokumalarına geçilmesi ve bu konuda yapılan çalışmaların yeterli olmaması bunun başlıca sebeplerindedir. Günümüz düz dokuma yaygıları hakkında fazla kaynağın olmaması ve batılı sanatçıların konuya daha hâkim olarak yaklaşmasıyla Türk araştırmacıların batılı araştırmacıların etkisi altında kalmaları da önemli rol oynamaktadır.

Konumuz gereği yapmış olduğumuz bu çalışmanın amacı bilim dünyasında dokuma üzerine araştırma yapan, bilimsel çalışma hazırlayan ve yapılan diğer yerel çalışmalar ile sentezinin yapılarak daha derli toplu ortama aktarılması ve bir kaynak olması ile bilimsel düzeyde korunarak gelecek kuşaklara aktarılmasıdır.

“Antalya Müzesi’nde Bulunan Kilim rneklerinin Tahlilleri” olarak isimlendirdiğimiz bu yüksek lisans çalışmamızda incelenen kilim dokumalar, çeşitli müzelerden, camilerden toplanan teberrkat eşyaları olarak ve çoğu yakın bölgelerden olmak üzere satın alma yoluyla müzeye kazandırılmış eserlerden oluşmaktadır. Konu kapsamında incelenen eserler Antalya Müzesi’ nin deposunda muhafaza edilmektedir. Bu amaçla Antalya ilinin coğrafı yapısına ve tarihsel sürecine, Antalya Müzesi’ nin kısaca tarihsel sürecine değinildikten sonra müzede tespit edilen dokuma örneklerinin teknik, renk, malzeme, kompozisyon ve motif açısından

değerlendirilmesi yapılmıştır. Tez kapsamında kataloğa alınan eserler genel olarak 19-20. Yüzyıllara ait olduğu saptanmıştır. Antalya Müzesi' ne kazandırılmış, (41) adet kilim üzerinde tahlil yapılmış olup, müzede yer alan kilimler arasından benzer olanlar elenerek seçilmiştir.

II. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma kapsamında tez başlığı belirlenmeden önce Antalya ili ve Antalya Müzesi ziyaret edilerek incelemeler yapıldıktan sonra tez kapsamına girecek sayıda kilim örneğinin yeterli düzeyde olması dikkate alınmıştır. Yeterince eserin bulunduğu anlaşılınca tez başlığı belirlenerek içerik kısmı hazırlanmıştır. Gerekli yazılar ve izinler doğrultusunda Antalya iline gidilerek Antalya Müzesi'nde bulunan kilimler malzeme, renk, desen, ebat ve teknik açıdan incelenmiş, kilimlerin fotoğrafları çekilerek dijital ortamda çizimleri yapılmıştır.

Kilim örneklerinin envanter kayıtlarına bakılarak müzeye geliş tarihleri ve kazandırılış biçimleri öğrenilmiştir. Belli başlı bu aşamalardan geçildikten sonra tez konusuyla alakalı literatür taraması yapılmış, birçok kaynak elde edilerek bu kaynaklardan yararlanılmıştır. Yapılan tez çalışmasının birinci bölümünde Antalya ilinin coğrafi yapısı ve tarihçesi yer almaktadır. İkinci bölümünde kilimlerin ortaya çıkışı ve gelişimi hakkında genel bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümünde ise Antalya Müzesi'nde bulunan dokumaların tanımı, tekniği ve dokumalarda görülen motiflerden genel bilgiler verilip özetlenmiştir. Çalışmanın dördüncü bölümünde katalog oluşturularak müzede tespit edilen (41) adet kilim örneği bu bölümde detaylı bir şekilde incelenmiştir. Katalog bölümünde her örneğe sırasıyla " Katalog No", "Envanter No", "Müzeeye Geliş Tarihi", "İnceleme Tarihi", "Dokunduğu Yer (Yöre)", "Bulunduğu Yer", "Dokuma Türü", "Üretim Tipi (Cinsi)", "Dokumanın Yöresel Adı", "Tarihlendirme", "Ebatları (En/Boy)", "Kullanılan Malzeme", "Kullanılan Renkler", "Kullanılan Motif", "Dokuma Tekniği" başlıkları altında, kesin bilgiler verilerek, "Dokumanın Tanımı" başlığı altında kilim örnekleri detaylı olarak anlatılmıştır. Antalya Müzesi'nde tespit edilen dokumaların genel özelliklerinden bahsedilmiş, renk, kompozisyon ve teknik açıdan değerlendirilerek diğer yörelerle karşılaştırmaları yapılmıştır. Sonuç bölümünde ise çalışmada incelenen eserler ortaya konulan bilgiler özetlenmiş ve özgeçmiş kısmıyla sona erdirilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ANTALYA İLİNİN COĞRAFÎ KONUMU VE TARİHİ GEÇMİŞİ

1.1. ANTALYA YÖRESİ'NİN COĞRAFİ YAPISI

Antalya ili Türkiye'nin güney batısında 29 derece 20- 32 derece 35 doğu boylamları ile 36 derece 07-37 derece 29 kuzey enlemleri arasında, yıllık sıcaklık ortalamasının 18,4 derece olan ilimizdir. Kış ayları ile yaz ayları arasındaki sıcaklık farkı az olup, yazları çok sıcak, kışları ise buna nazaran serin ve de ılık geçmektedir. Topografya ve çevresel etkiler Antalya ilinin yağış rejimini belirleyen etkenler arasındadır. Antalya ilinde genel olarak Akdeniz iklimi hâkim olup yaz ayları oldukça kurak geçerken kış ayları soğuktur (Yılmaz, 2008:20).

Antalya ili güneyinde Akdeniz ve kuzeyinde denize paralel uzanan Toros dağları ile etrafi çevrilmiş olup, kuzeyinde Burdur, Isparta, batısında, Muğla, doğusunda Karaman, İçel ve Konya illeri ile komşu ildir (Antalya Valiliği, 2010).

Antalya ilinin sıcaklık oranı 18,4 derece iken temmuz ve ağustos aylarında sıcaklık oranı 28 derecenin üzerine çıkmaktadır. Yaz aylarında genellikle hâkim olan rüzgarlar denizden esen güney ve güneybatı yönlü rüzgarlarıdır (Antalya, 2017:14).

Akdeniz bölgesinde yer alan Antalya ilinin %77' si dağlık alan olarak bilinse de %10'luk kısmı ova %12'lik kısmı ise engebeli bir bölgedir. Geniş yayılım alanına sahip platolar ve paltolar, akarsular ve faylar tarafından derin bir biçimde yarılmıştır. Antalya Körfezinin her iki tarafında da yer alan Toros dağlarının Batı Toroslar olarak bilinen kısmı Antalya ilinin büyük bir kısmını kapsamaktadır (Antalya Valiliği, 2010:47).

1.2. ANTALYA YÖRESİ'NİN TARİHÇESİ

Antalya, "Teke Yöresi" adı ile anılan bölgenin merkez kısmındaki "Antalya Körfezinin" kenarında kurulan bir alandır (Özdemir, 1990:1369). Yazar "Strabon ve Homeros" a göre M.Ö. 5-6 bin yıl kadar önce meskûn olan Antalya'nın en eski sakinleri "Solimler" dir. Bu kavimde yaşayan toplumlar ilk önce kendi dillerinde konuşmaktayken daha sonraları "Karya, Ferike, Grek" gibi dillerde konuşmaya başlamışlardır. Yıllarca süren savaşlardan sonra Antalya bölgesine M.Ö. VII. yüzyıllarda adalardan Grekler ve Yunanistan gelerek yerleşmişlerdir. M.Ö. 334 yılında İskender'in saldırısına uğrayan Antalya M.Ö. 547 yılında da İranlıların istilasına uğramıştır (Toksöz, 1959:20). İskender Küçük Asya'nın güney

sahillerini Perslere karşı bir deniz üssü olarak kullanmak amacıyla Antalya'yı istila etmeye kalkışmıştır (Cimrin, 1982:45).

Bizans imparatoru olan Alexis tarafından 1103'de geri alınan Antalya bölgesi bundan sonraki dönemlerde Türkler ve Bizanslılar tarafından birkaç defa el değiştirmiştir. Bizans imparatoru olan "Yohanna Komnenus" bu bölgeyi 1120'de tekrar alarak Bizans himayesi altına tekrar geçirmiştir. O dönemlerde en önemli ithalat ve ihracat limanı durumunda olan bölge Mısır, Avrupa vb. ülke gemilerinin de en uğrak noktaları arasında ilk sırada gelmektedir. Bu önemli ticaret merkezini geri almak için 1181 yılında II. Kılıçaslan bir sefer düzenlemiş fakat başarılı olamamış. Daha sonraki dönemlerde I. Gıyasettin Keyhüsrev kaleyi kuşatma altına almış fakat beklenen yardım Kıbrıs'tan gelmemesi nedeniyle fetih gerçekleşmemiş ama kalenin etrafı Keyhüsrev'in ordusu tarafından çembere alınmıştır. Bunun sonucunda Rumlar tarafından gelen yardımla 5 Mart 1207 yılında kale kuşatılarak fetih başarıyla sonuçlanmıştır. Dönemin padişahı tarafından bu bölgeye imam, kadı ve müezzin tayin edilmiştir (Emecen, 1991:233).

1215 yılında tekrardan kale kuşatılarak Türkler katledildi ve kale tekrardan el değiştirdi. En sonunda Kale Anadolu Selçuklu sultanlarından I. İzzettin Keykavus tarafından kesin olarak sonuçlanıp Türk egemenliğine sokularak Bizanslılardan temizlenmiştir (Ekinci, 2003:4). 22 Ocak 1216'da şehre giren Selçuklu ordusu ve dönem padişahı Keykavus bu başarısını bütün fetihnamelere bildirerek zaferini kutladı (Baykara, 1993:40).

Antalya bölgesi Anadolu Selçukluları himayesine geçtikten sonra önemli bir merkez olmakla beraber, bölgenin surları genişletilmiş, surlara yeni ilaveler yapılmıştır. Akdeniz donanmasının merkezi haline getirilen bu bölgede tersaneler kurularak Anadolu Selçukluları bu tarihten sonra "El Bahreyn" ismini kullanmaya başlamışlardır (Erten, 1997:66).

Selçuklu sultanı olan I. Alaeddin Keykubat, Rumların himayesinde olan "Kalonorus" u Avrupalıların himayesinde olan "Candelore ve Kandolor" beldelerini Antalya subaşı kumandasındaki donanmalarla iki aya yakın süren bir zamanda kuşatarak ele geçirdi. Sultan I. Alaeddin Keykubat'ın bu beldeleri kuşatmasındaki amaç ise Antalya'nın yanında ikinci bir yat limanı ve bir askeri üs elde etmek gayesindeydi (Moğol, 1991:21).

İmarcı yönü çok iyi olan Alaeddin Keykubat'ın bazı kaynaklarda Sivas, Konya ve Erzincan' ı da inşa ettiği belirtilmiştir. Bizans döneminde deniz ile ilişkisi olmayan şehre (Antalya'yı) fetih ettikten sonra denizle bağlantılı bir hale getirdiği bilinmektedir (Baykara, 1988:10). Selçuklu sultanı Keykubat daha sonra 1225 yılında Manavgat'tan Silifke'ye kadar

uzanan tüm sahil kalelerini ordusuyla fethetmiş ve buraları himayesi altına geçirmiştir (Moğol, 1997.4 3).

Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasından sonra "Tekke Beyliği" olarak adlandırılan sınırların içerisinde kalan Antalya 1392 yılında Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezid tarafından Osmanlı himayesine geçmiştir (İnci, 1988:32).

Timur' a karşı yaptığı savaş sonucu 1402'de Osmanlı sultanı Yıldırım Bayezid mücadeleyi kayıp etmiştir. Antalya hariç, beyliğine sahip çıkarak Korkuteli'ni kendisine merkez yapan Osman Celebi Bey Timur' a tabiiyetini arz etmiştir. 1423'lü yıllara gelindiğinde dönemin Osmanlı Hükümdarı olan II. Murad'ın meşgul olduğu bir dönemde Karamanoğlu II. Mehmet Beyle birleşerek Antalya'yı geri almaya çalışan Osman Çelebi Bey başarılı olamamış, durumu öğrenen subaşı Firuz Beyoğlu Hamza Bey Antalya'ya gelerek bunların birleşmesine engel olmak için elinden geleni yapmıştır. Ani bir baskın yaparak Osman Çelebi'yi öldürmüş ve 110 sene iktidar olan Teke Oğulları Beyliğini 'de ortadan kaldırmıştır (Sarıhan, 2003:7).

Osmanlı Dönemi'nde de kuşatılmak istenilen Antalya, 1472'de Haçlı donanması tarafından saldırıya uğradı. Antalya limanını koruyan zincirleri aşan düşman donanmaları şehirdeki mahalleleri yakarak birçok eşyaya zarar verip yağmalamalarına rağmen kalede bulunan surları aşamamalarından ötürü kuşatma olumsuz sonuçlandı (Sarıhan, 2003:4).

XVII. yüzyılların da Körfez Mustafa Paşa devletin içinde bulunduğu karışık durumdan yararlanarak isyan çıkardı. Bu isyan şehre kadar her yere yayıldı. İsyanı geri bastırmak için kaleden ve denizden kuvvetler sevk edilerek isyanı bastırmaya çalıştılar. 1659 yılında isyan bastırılarak sona erdirildi. Daha sonra Antalya 29 Nisan 1919'da İtalyanlar tarafından Mondros Mütarekesi uyarınca işgal edilmiştir. İki yıl süren bu işgal sonucunda İtalyanlar 1921'de şehri boşaltmış, işgal sona ererek Cumhuriyet döneminde Türklerin himayesi altına geçmiştir (Sarıhan, 2003:8).

1.2.1. Yazılı Tarih Öncesi Dönemde Antalya

Tarih öncesi dönemlere ait Antalya ili ile alakalı yeterli sayıda aydınlatıcı bilgi bulunamamıştır. Fakat arkeolojik olarak yapılan çalışmalar neticesinde "Karain ve Baldibi" mağaralarında yapılmış olan araştırmalarda burada yaşayan insanlık tarihinin "Yontmataş" (Paleolitik) döneme kadar uzandığı ortaya koyulmuştur. Antik belgelerine göre insanlık tarihinin Antalya ve çevresinde yaşayan toplumların M.Ö. 5-6 bin yıl kadar önceye götürdüğü görülmektedir (Dinç, 2005:7).

Bulunduğu konum bakımından özellikler için merkez konumunda olan şehre birçok kuşatılma açılmış ve sürekli el değiştirmiştir. Yukarıda belirttiğimiz üzere en parlak dönemlerini Osmanlı döneminde geçiren şehir, Bergama Kralı olan II. Attalus'un egemenliğine katılarak Romalılardan "Sidie" yi almaya kalkışmış fakat alamayınca bölgenin konumunun ve stratejik öneminin farkında olarak kendi adını verdiği (Adalia, Atalia, Satalia, Attalia) günümüzde Akdeniz bölgesinde yer alan Antalya kentini kurduğu bilinmektedir (Akurgal, 1998:462).

1.2.2. Yazılı Tarih Sonrası Dönemde Antalya

Bergama Kralı olan II. Attalos kendi tahtına oturacak kendini temsil edecek bir varis bulamamış ve M.Ö. 133'de ölmüştür. Bu sebepten ötürü Bergama Krallığı vasiyet yoluyla Roma İmparatorluğuna devredilmiştir. Daha sonraki dönemlerde bu bölge sürekli olarak korsan kuşatmalarına maruz kalmış ve bir süre korsan egemenliğine geçmiştir. "Pax Romano" nın bu bölgede etkili olması sonucunda Antalya bölgesi önemli bir ticaret merkezi konumuna gelmiştir (Tanrıseven, 2007:9).

Selçuklu Dönemi: Antalya'nın ticaret merkezi olarak ilerlemesinin neticesinde Türkler Anadolu'ya intikal ederek nüfus yoğunluğunu sağlamış, hâkim güç haline gelerek tüm ilgiyi Antalya üzerine vermişlerdir. 1107 yılında Selçuklu hükümdarı olan I. Kılıç Arslan'ın ölümünden sonra oğulları arasında taht kavgaları başlamıştır. Bu nedenle sarsıntıya uğrayan Selçuklu Dönemi 1116-1155 yılları arasında I. Mesut tarafından iktidar ele geçirilerek tekrardan Anadolu'da Selçuklu hâkimiyeti başlamıştır (Kesik, 2003:32).

Anadolu Selçuklu hükümdarı olan I. Mesut tahta geçtikten sonraki dönemlerde Ege ve Akdeniz bölgesine sürekli kuşatmalar düzenlemiştir. Amacı Bizans İmparatorluğunun güney topraklarla bağlantısını kesmektir. Daha sonralarında ise Selçukluların ilgi odağı olan Antalya I. Mesut tarafından ilk kuşatılmasına maruz kalmıştır (Kesik, 2003:1).

1204 yılında Latinler İstanbul'u kuşatarak işgal etmişlerdir. Bu sebepten ötürü de Antalya İtalyan Aldo Brandini'nin himayesi altına geçmiştir. 1191 yılında Kıbrıs adasına yerleşen Haçlı donanması Türkler ile Bizanslılar arasında devam eden savaştan faydalanmak istemiş, İtalyan Aldo Birandini'yi koruma amacıyla tüm odak noktalarını Antalya üzerine çevirmişlerdir (Geyikoğlu, 2003:51-60).

Daha sonra ticaret merkezlerinden gelen bir tüccarın Sultan I. Gıyaseddin Keyhüsrev 'in huzuruna çıkarak bölgedeki karışıklıkları anlatmasından ötürü Antalya'ya sefer düzenleyen

Sultan Gıyaseddin bu bölgeyi 1206 yılında ordusuyla birlikte işgale kalkışmıştır. Fakat Antalya'yı himayesi altına geçiren Aldo Brandimi'nin Kıbrıs'tan yardım istemesi üzerine Gıyaseddin bölgede başarılı olamamış ama şehri uzaktan ablukaya alarak kuşatmıştır (Bibi, 1996:115-116):

Antalya'da bir arada yaşamakta güçlük çeken Hristiyan ve Müslüman halklar şehrin ikiye bölünmesine yol açmışlardır. Güvenliği arttırmak için Müslüman ve Hristiyan mahalleleri arasına surlar yapılmış, bir tarafa Müslüman diğer tarafa Hristiyan kesimdeki insanlar yerleştirilmiştir. Bu sebepten ötürü Yahudiler içinde ayrı bir mahalle kurularak tüm kesimlerin birbirleriyle bağlantıları kesilmiştir (Durukan, 1987:28).

Selçuklular döneminde Anadolu'da bir çok bölgede olduğu gibi Antalya'da da imar faaliyetlerine girişim başlanmış fakat Selçuklu devleti sultanı I. Alaeddin Keykubat'ın Moğol baskılarına fazla dayanamayıp 1243 yılında yapılan kuşatma sonucunda "Kösedağ" bozgunuyla Dağılmaya başlamıştır (Dinç, 2005:11).

Hamitoğulları Dönemi: Büyük ihtimalle "Teke Türkmenlerinden" olduğu tahmini yürütülen Hamitoğulları Selçuklular tarafından Antalya ve çevresine yerleştirilmiş bir aşiretin ismidir. Beylikler döneminde de önemini koruyan Antalya belli bir dönem sonra Hamitoğulları'nın himayesi altına geçmiştir (Tanrıseven, 2007:11).

1301 yılında Hamitoğulları Beylerinden Dünder Bey tarafından ele geçirilen Antalya'ya Dünder Bey kardeşi olan Yunus Bey'e bırakmıştır. Yunus Bey'den sonra Antalya'ya oğullarından biri olan Mahmut Bey tayin edilirken diğer oğlu olan Hızır Bey'de Korkuteli'ne yani "İstanos" a atanmıştır. Bu tayinlerden sonra Teke (Antalya) ve çevresinde Hamitoğulları hüküm sürmüştür (Uzunçarşılı, 1988:67).

Osmanlı Hâkimiyeti Dönemi: Mehmet Bey'in yerine geçen Osman Çelebi sürekli olarak İstaros' ta (Korkuteli) kalmıştır. Osman Çelebi döneminde Osmanlı padişahlarından I. Bayezid 1390 yılında o dönem Osman Çelebi' nin oğlu olan Mahmut Bey'in hâkimiyeti altında olan Antalya'yı kuşatma altına almıştır. Mehmet Bey kuşatma sırasında Mısır'a kaçarak Antalya şehri Bayezid tarafından 1387-1393 yılları arasında Antalya'yı alarak Firuz Bey muhafızlığına vermiştir (Eroğlu, 2003:11).

İbn Kemal'in Tevârih-i Al-i Osman adlı eserinde Osmanlı Padişahı olan Yıldırım Bayezid döneminde gerçekleştirilen fetih-i "Saruhan diyarından feragat gösterdi. Antaliyada olmağla rahmet gösterdi. Cenab-ı Kam-yab-ı hazret-i hilafet-misabdan, mes uli mebzul buyrılıb, mezbur

Teke vilayeti ol hüma-himmetün saye-i ri ayetinde ve havza-ı himayetinde dâhil aldı” dizeleriyle ifade etmiştir (Kemal, 1997:234).

Osmanlı devleti Antalya ve çevresini himayesi altına aldıktan sonra bu bölgeyi “Liva-i Teke” (vilayet) haline getirmişlerdir. Dönemde yaşayan Teke Beyleri, ellerinde babadan kalma tabu senetleri bulunanlar İsa ve Mustafa Çelebi zamanlarında tımarlara sahip olanlar sayılmalarda adlarını tekrar yazdırarak II. Murad’dan nişanlarını veya beratlarını alarak bu imtiyazlarını Fatih Sultan Mehmet ve Yıldırım Bayezid dönemlerinde de devam ettirmeye çalışmışlardır (Tekindağ, 1979:126).

Geniş çaplı iktisadi sorunların çıkması XVI. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı Devleti’ni etkilemiş, toplumdaki insanları çalkantılara sürükleyerek Antalya kentlerini etkileyen en önemli sorunlardan birisi haline getirmiştir. (Akdağ, 1995:199).

XVIII. yüzyıla gelindiğinde Osmanlı Devletinin tehdit edildiği ve değişikliklerin hız kazandığı bir dönem karşımıza çıkmaktadır. Bu değişimlere bakılacak olursa ilk sırada Osmanlı Devleti’nin merkezi otoritesinin zayıfladığı görülmekte ve buna binayen merkezi hanedanların ve ayanların güçlenerek buradaki boşlukları kapatması yer almaktadır (Özkaya, 1994:23).

Tekelioğlu Hacı Mehmet Ağa’nın oğlu olan İbrahim Bey XIX. yılında Osmanlı devleti döneminde Antalya’da isyan çıkarmıştır. Çıkarılan bu isyan tam olarak II. Mahmut döneminde Osmanlı devletinin sarsılan otoritesinin düzeltilmeye çalışıldığı dönemlerde gerçekleşmiştir (Tızlak, 2002:239-343). İsyanın bastırılmasında sonra Antalya, merkezi Kütahya’da bulunan Anadolu eyaletinin 14 sancağından birinin merkezi ayrı zamanda “Teke Sancağı” ’nın adını almıştır (Akbal, 1951:620).1913 yılında Teke Sancağı Konya vilayetine bağlanarak burada bulunan vilayetin beş sancağından biri olarak kalmıştır (Tanrıseven, 2007:14).

1.3. ANTALYA MÜZESİ’NİN TARİHÇESİ

Türkiye’nin en eski müzelerinden biri olan Antalya Müzesi 1923 yılında kurulmuştur. Antalya Müzesi’nin kurucu olan “Süleyman Fikri Erten” 1922 yılında Antalya Lisesi’nde Tarih Öğretmenliği yapmıştır. Müze, ilk olarak “Alaaddin Camii’nde (Fotoğraf 1.1), daha sonrada “Yivli Camii” nde (Fotoğraf 1.2) yerini aldığı bilinmektedir (Civelek, 2011:9).

Fotoğraf 1.1. Antalya Müzesi İlk Müze Binası (www.antalyamuzesi.gov.tr [03.09.2019]).

Fotoğraf 1.2. Antalya Müzesi İkinci Müze Binası (www.antalyamuzesi.gov.tr, [03.09.2019]).

Müzenin kurucusu olan Süleyman Fikri Erten, Müzenin ilk binası olan Alaaddin Camii'nde 1923 yılında fahri müze memuruyken aslen müze memurluğuna getirilmiş daha sonrada 1924 yılında müze müdürlüğüne atanmıştır (Nergiz, 2015:3). Sonraki dönemlerde müze müdürlüğü karar alarak 1937 yılında müze binasını Yivli Minare Camii'ne taşımıştır. Müze burada 1972 yılına kadar aktif bir şekilde kalmıştır. Sonralarında 1974 yılları arasında Yivli Minare Camii tekrardan Etnografya Müzesi olarak değiştirilmiş fakat müzede yer alan eserler günümüzdeki müze binasına aktarılmıştır (Nergiz, 2015:3-4). (Fotoğraf 1.3).

Fotoğraf 1.3. Etnografya Müzesi'nden Detay

1972 yılında on iki büyük salondan oluşan bu büyük müzenin o dönemdeki Müdür Tanju Özoral başta olmak üzere müzede çalışan teknik elemanlar, asistanlar vb. işçiler büyük bir özveriyle çalışarak müzenin bir an önce ziyarete açılması için mücadele etmişlerdir (İnan, 1974:31). 1972 yılında günümüzdeki yerine taşınan Antalya Müzesi 1982 yılında kapatılarak geçici bir tadilatın ardından geçirilmiştir. Tadilatın bitimiyle 1985 yılında tekrardan ziyarete açılan Antalya Müzesi yıl 1988'de "Avrupa Konseyi'nden "Yılın Müzesi" ödülünü almıştır (Akçay, 2014:3). (Fotoğraf 1.4).

Fotoğraf 1.4. Antalya Müzesi'nin Giriş Kısmı

Antalya Müzesi'nde sergilenen eserlere bakılacak olursa, tarih öncesi buluntularından da bir hayli fazla eser bulunmaktadır. Örneğin, "Karain, Öküzini, Baldibi" gibi Paeolitik çağdan kalma eserler bunun yanı sıra "Kaltolitik" çağına ait vazo ve eşyalarda müzenin sergileme alanında mevcuttur. Tüm medeniyetlerle alakalı eserlerin bulunduğu Antalya Müzesi Türkiye'nin en büyük müzelerinden biridir (Budak, 2001:26).

30.000 metrekarelik alana sahip olan Antalya Müzesi, ‘‘Tabiat Tarihi ve Seramik Eserler Salonu, Bölge Kazıları Salonu, Prehistorya Salonu, İmparatorlar Salonu, Ölü Kültü Salonu, Tanrılar Salonu, Mozaik Salonu, Perger Tiyatrosu Salonu, Mermer Portlere Salonu, Lahitler Salonu, Etnografya Salonu, Çocuk Salonu, Sikke Salonu, Küçük Eserler ve İkonlar Salonu’’ olmak üzere on dört salondan oluşmaktadır. Bunun yanında büyük bir bahçe ve açık hava galerileri bulunan bu müze Antalya Kaleiçi’nde hizmet vermektedir (Akçay, 2015:3). (Fotoğraf 1.5).

Fotoğraf 1.5. Antalya Müzesi'nin Bahçesi

İKİNCİ BÖLÜM

2. DOKUMANIN TANIMI VE ÇEŞİTLERİ

2.1. DOKUMANIN TANIMI

İlk dokumacılığın insan ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile ortaya çıktığı düşünülmektedir. İnsanlar, yaşadıkları yerin üstünü ve çevresini örterek soğuktan korunmak, giyinmek ve kullanım alanlarını güzelleştirmek gibi amaçlarla; doğal ya da yapay liflerle, bir yüzeye sahip bez ya da kumaş meydana getirmiş ve bunları “dokuma” olarak adlandırmıştır (Uğurlu, 1997:467). Dokuma ürünlerinin ihtiyaçtan dolayı yapılmasının yanı sıra kültürel bir değer olarak geçmişi geleceğe taşıyan önemli bir görevi üstlendiğini söylemek mümkündür. Dokumacılık, hayvancılığın yaygın olduğu bölgelerde günümüzde daha çok yapılmaktadır (Yıldırım, 2019:27). Dokuma, insanın en erken çağlardan bu yana başardığı işlerin en önemlilerinden biri olarak bilinmektedir (Ölçer, 1988:9). Günümüzde, “Dokumak” kelimesi, eski söyleyişle “Tokımak” , “Tokmak” kelimesinden gelen bir fiil olarak çoğu kaynakta yer alır (Genç, 1997:8-17). Bir şeyi tokmak ile dövmek, o şeyi tokmaklayarak üretmek anlamına geldiği bilinmektedir (Kabalıcı, 2017:13).

Dokumacılık “İplikçilikle” başlar (Kalay, 2015:48). İplikçilik, liflerin iplik haline getirilmesi, insanların bitki liflerini elleriyle ekleyip ve bükmeleriyle başlamıştır. Dokumacılığın ilk örnekleri, Neolitik (Cıvalı Taş Devri) Çağ’ a ait olduğu çeşitli kaynaklarda söylenmektedir. İplik yapımında kullanılan birçok malzemenin bu çağdan kaldığı aşikârdır (Aytaç, 1982:5). Dokumayı oluşturan dikine uzanan iplere, “Çözü, Arış, Direzi, v.s”, yatay olarak enine doğru uzanan ve çözgü iplerinin arasından geçen ipler “Atkı, Argaç, Geçgi, v.s” gibi isimlerle adlandırılmaktadır (Ergüder, 2009:7). Dokumanın temelini, dikey ve yatay eksen üzerinde uzanan ipliklerin birbirleriyle dik açıdan birleşmeleri sonucu oluşturdukları doku oluşturmaktadır (Zencirkıran, 2017:5). Dokuma sanatının geçmişine bakıldığı zaman “ağ örgüsü tekniği” ve “İlmik tekniği” olmak üzere tür ile karşılaşmaktadır.

Dokumanın en basit şekline bez veya bezayağı dokuma ismi verilmektedir (Deniz, 2000:57). Dokumalar, yatay olarak uzanan (atkı) ve dikey olarak uzanan (çözgü) iplerinin arasından, üstünden ve de altından geçirilerek meydana getirilir. Desen olarak uzanan iplerle (atkı) elde edilirse buna atkı yüzü dokuma ismi verilir, dikey iplerle elde edilen diğer dokumaya da çözgü yüzü dokuma ismi verilmektedir (Deniz, 2000:57).

Anadolu’ da iki veya daha çok iplik sistemine göre yapılan, tersi ve düzü aynı görünen, yer sergisi, perde, örtü vb. amaçlarla kullanılan havsız ve düz dokumalara ‘‘kilim’’, ev sergisinde veya kapı önlerine sarılan değersiz sayılan diğer kilim türüne de ‘‘palaz-palas’’ dokuma denir (Deniz, 1998:3). Keçi kılı ve kötü yünlerden iliksiz kilim tekniği ile çoğu kez desensiz ve basit sistemle dokunan, genellikle ev döşemesinde, palaz gibi, kapı eşiğine, halı veya kilim altına serilen dokumalara çul, çadır yapımında, at arabasıyla saman, ot vb. taşımalarda kullanılanlara geri, eşya taşımak için kullanılanlara heybe, küçük eşyaları saklamaya yarayanlara torba, buğday, un gibi yiyecekleri ve elbiseleri saklamak ve taşımak için yapılan dokumalara çuval ya da haral (büyük çuval) adı verilmiştir (Deniz, 2000:57).

2.1.1. Anadolu- Türk Düz Dokuma Yaygılarının Tarihsel Gelişimi

İnsanlık tarihinde kültür gelişmesindeki en önemli adımların atıldığı bir bölgede yer alan Anadolu’ da, Türklerin gelişinden önce de düz dokumaların dokunup kullanıldığı bilinmektedir. Türklerin gelişiyle Anadolu kilim sanatında bir sayfa açılarak yepyeni bir boyuta geçilmiştir. Türklerin Anadolu’ ya gelmeden önceki yaşamış oldukları bütün topraklar da, hayvan besleyen tüm topluluklarda olduğu gibi köklü bir dokuma geleneğini mevcuttu (Ölçer, 1988:11).

Türk düz dokuma yaygıları, daha çok geleneksel yaşamın devam ettiği bölgelerde dokuyucuların, yalnız kendi kullanımları için ürettikleri dokuma türlerindedir (Acar, 1982:8). Türk düz dokuma yaygıları hakkında yeteri kadar kaynak olmadığından ötürü bilinen bir geçmişi yoktur. Orta Asya, Anadolu ve yakın çevresinde bulunmuş olan, dokuma yaygı kalıntısı olarak tahmin yürütülen buluntular aracılığıyla, geçmişle bağlantı kurmaya çalışırsak bu buluntular ve mevcut yaygılarla arasında yaklaşık olarak 1000 yıldan fazla bir boşluğun bulunduğu söylenebilir (Acar,1982:9).

Anadolu topraklarında karşımıza çıkan duvar resimleri Anadolu-Türk düz dokuma yaygılarının gelişiminde önemli yer tutmaktadır. Çatalhöyük’ te 1961-1963 yılları arasında kazılar yapan arkeolog James Melleart tarafından yaklaşık olarak M.Ö. 7000-6000 yıllarına ait 14 yapının önünde bulunan duvar resmi çıkarılmıştır. Bu duvar resimleri üzerinde kilim motifleri görünümünde desenler mevcuttur (Mellaart, 1989:20). Bu nedenden ötürü M.Ö. 6000 yılından beri dokuma sanatının Anadolu insanı tarafından bilindiğini söylemek mümkündür (Yetkin, 1974:11). Duvar resimlerinde görülen bu motifleri, bugün de aynı şekilde günümüz Anadolu kilimlerinde görmemiz mümkün olmaktadır (Serfiraz, 1985:28). Anadolu’ da köklü bir dokumacılık sanatının olduğunun kanıtlarından biride Tokat’ın Erbaa ilçesi çevresinde

bulunan Tunç Devri'ne ait olduğu bilinen Kirman ile Alacahöyük'te bulunan M.Ö. 3000-2000 yıllarına ait gümüş kirmanlar olmuştur (Aytaç, 1982:37).

Düz dokuma yaygılar içerisinde en çok tanınmış olan kilim ve onunla hemen hemen aynı teknikte yapılmış olan duvar dokumaları hakkında XVIII. Krallık döneminde yaşamış IV. Tuthmosis'in M.Ö. 1417 yılında mezarından çıkarılan keten duvar dokuması bir fikir verebilmektedir (Zencirkıran, 2017:6-7). Ülkemizde Çanakkale' de James Melleart tarafından bulunan eserler arasında M.Ö. 2300 yılına tarihlendirilen, (Acar, 1982:15) Kraliçenin Örtüsü adıyla tanınan bir düz dokuma yaygı vardır. Bu örnek yaygı Türklerden önce dokunmuş olan en erken tarihli düz dokuma yaygı olarak bilinmektedir (Deniz, 2000:49). Orta Asya' da Türklerin yaşadığı bölgelerde ortaya çıktığı ve göç ettikleri her yerde geliştirerek ilerlettikleri düz dokuma yaygı geleneği, Selçuklular yoluyla Anadolu'ya yeniden gelerek gelişimini burada devam ettirmiştir (Yetkin, 1974:11). Yazılı kaynaklara göre; Selçuklu döneminde Anadolu'da kurulan Bacıyan-ı Rum teşkilatında çalışan kişilerin dokumacılıkla uğraştığı ve kilim sanatını köylere ulaştırmaya çaba gösterdikleri belirtilmektedir (Karahana, 2007:34). Çok sayıda seyahatname bilgilerinden Konya, Kayseri, Sivas, Aksaray gibi Anadolu'nun yerleşim yerlerinin dokumacılık merkezleri olduğu günümüze ulaşmış kaynaklardan anlaşılmaktadır. Fakat dokumaların çoğunluğu halı tekniğindedir. Bazı yabancı kaynaklar, Osmanlı ve Selçuklu Devri kilimlerinin benzerlik taşıdığı konusunda hemfikirdirler (Deniz, 1998:10).

Elimizde bulunan en eski Türk dokuma yaygı parçaları XVI. yüzyıldan öncesine inmemektedir. Türk Düz Dokuma Yaygıları içinde tarihlendirilebilen en eski örnek olarak şuan Washington Textile Museum'da bulunan atkılı sumak yaygı parçasını gösterebiliriz. Holbein grubu halıların deseninde olan bu dokuma parçası, kûfi bordürlü ve ortada sekizgen madalyon, kenarlarda ufak sekizgenler bulunan kompozisyonu ile XVI. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Acar, 1982:16). Sivas Divriği Ulu Camii'nden, İstanbul Vakıflar Halı Müzesi deposuna getirilen beş kilim parçası da, desenleri yönünden XVI. yüzyıl çini, kumaş, saray halıları ile çok yakınlık göstermektedir. Bunların malzemesi ve dokuma tekniği bakımından şimdiye kadar görülmemiş üstünlüktedir. Desen olmadan dokunmaları imkânsız olan bu kilimlerin, saray için, saray atölyelerinde dokunulmuş olması gerekmektedir (Acar, 1982:17).

Kütahya, Hisar Beyoğlu Camii'nde bulunan, enine şeritler halinde karanfil motifli iki kilimde XVI. veya XVII. Yüzyıl saray kilimleri grubundandır.(Zencirkıran, 2017:9). Bu grubun diğer bir örneği Münich Ingolstadt Bayerisches Armeemuseum'da bulunan ve XVII. yüzyıl Osmanlı sadrazam çadırı altında serili halde olan kilim ile Washington Textile Museum'da

bulunan ve sırma ipliklerle dokunmuş olan kilim aynı atkı üstünde tek kenetleme ile ipliklerin yok edildiği teknik kullanılarak yapılmıştır. XVII. yüzyıla ait bu kilim yine saray kilimleri grubuna girebilir (Deniz, 2000:55). Başka eskimiş bir kilim ise İstanbul'da Hekim Ali Paşa camiindedir. Bu kilim XV. yy. Anadolu hayvan figürlü halılarıyla benzer özelliklere sahiptir. Konya Mevlana Müzesi'nde bulunan ve 16. ve 17. yüzyıla tarihlendirilen kilim, Riefstahl tarafından Beyşehir Eşrefoğlu Camii'nde bulunmuştur. Kilimin bordürlerinde Osmanlı Devri nakkâşhâne klasik örneklerini anımsatan süslemeler mevcuttur (Deniz 1998:10). Selçuklu dönemi geleneğini motif ve şema bakımından izleyen Osmanlı döneminin düz dokuma yaygıları Selçuklu ve Beylikler döneminin halılarında kullanılan motiflerle aynı karaktere sahiptir (Deniz, 2000:50) (Fotoğraf 2.1).

Fotoğraf 2.1. 13. Yy. Selçuklu Dönemi Kilimi / Konya Mevlana Müzesi

Osmanlı döneminde kilim kelimesi, halı-kaliçe gibi dokumalarla beraber dönemin saray kayıtlarında, mahkeme sicillerinde ve eşya listelerinde bahsedilmekteydi. Bir diğer kaynaklara göre de Topkapı Saray Müzesi Revan Kitaplığına kayıtlı Asar-ı Resmîye, Kavanin-i Osman Defterleri 1640 tarihli Narh ve Ehli Hiref Defterlerinde kilimler hakkında bilgiler verildiği bilinmektedir (Ergüder, 2009:16). Osmanlı döneminde halının üretildiği hemen hemen her bölgede kilim dokumalarda üretilmekle beraber, 16. ve 17. yüzyıllarda kilim dokumacılığı yoğun bir şekilde ilerlediği için birçok sayıda ustaya da bu sebepten ötürü dokuma yaptırıldığı bilinmektedir (Ersoy, 1990:4). Osmanlı döneminde XV-XVI. yy. 'da sarayın ustalarına desen çizdirilmiş ve dokumalar sipariş yoluyla dokutturulmuştur. Fakat saray ve halk dokumaları arasında teknik ve motif bakımından farklılıklar olmuştur. Halk geleneksel ilikli kilim tekniğini

kullanırken, Saray dokumaları ise genellikle iliksiz kilim tekniği ile dokunmuştur. Motif açısından da halkın dokuduğu kilimler farklılık göstermektedir. Halkın kullandığı geometrik süslemeler, üsluplaştırılmış bitkisel motifler, insan ve hayvan motifleri yerine, dönemin saray sanatı üslubuyla yapılan saray dokumaları, saray ustaları tarafından büyük ustalıkla çizilmiştir ve son derece eksiksizdir. Buna ilaveten, teknik açıdan, ilikli kilim yerine tekniği zor olan ilikleri kenetleme ile iliklerin yok edildiği farklı bir yöntemle gidilmiştir (Deniz, 2000:51) Osmanlı Dönemi'ne ait kilimler arasında; iliklerin tek veya çift kenetlenmesiyle kapatılan bitkisel desenli örneklere, 'Osmanlı Saray Kilimleri' denmektedir (Fotoğraf 2.2). Bu grup kilimlerin en eski örnekleri, Prof. Dr. Şerare Yetkin tarafından ilk kez 1961 yılında Divriği (Sivas) Ulu Camii'nde bulunmuştur (Yetkin, 1978:53).

Fotoğraf 2.2. Osmanlı Saray Kilimleri, 17.yy Vakıflar Halı Müzesi / İstanbul

XV-XVI. yüzyıllarda Erken Osmanlı Dönemi'nde, halı zemininin eşkenar dörtgen ve sekizgenlerden meydana gelen kompozisyon şemasına, İç ve Batı Anadolu Bölgesi'nde kilim, cicim ve zili dokumalarında rastlandığı görülmektedir. Yine aynı dönemde görülen, zeminin iki veya daha fazla kareye bölünüp, karelerin içinin sekizgenlerle doldurulduğu bezemelere, Ayvacık-Ezine, Bergama yöresindeki kilimlerde de rastlamak mümkündür (Deniz, 1992:69).

XVIII. ve XIX. Yüzyıllar Osmanlı Dönemi düz dokumaların en iyi tanındığı dönem olarak bilinmektedir. Günümüzde, bu dönemlere tarihlendirilebilecek kilim, cicim, zili, sumak teknikli çok sayıda örnek vardır. Özellikle köy camilerinde olmak üzere Anadolu'nun birçok yerinde karşılaşmak mümkündür. Bu örnekler konar- göçer yaşantıya uygun olarak dokunmuş olan dokuma türlerinden oluşmaktadır. Anadolu Düz Dokuma yaygılarının öncüleri olduğu düşünülen bu türler; divan örtüsü, duvar örtüsü, namazlık, heybe, yük örtüsü, torba, çuval,

yastık, seccade ve yer sergisi gibi örneklerden meydana gelmektedir (Kalay, 2015:55). Anadolu'da düz dokuma bir gelenek olarak bilinmektedir. Düz dokuma yaygılar çeyiz hazırlamak, çadır ve evlerde yer sergisi, örtü, perde veya süs eşyası olarak kullanılmak amacıyla dokunmaktadır. Anadolu'da düz dokuma yaygılar eskiden sadece ev eşyası olarak değil; cami, mescit, medrese, şifahane gibi dini ve sosyal kuruluşların sergisi (yaygı) için de kullanılıyordu. Kurumlarda hayır amacıyla kullanıldığı gibi vakıf eser olarak da bağış yapılmaktaydı (Deniz: 2000:58). Camilere bağış edilen düz dokuma yaygılarına ölümlük-ahretlik (halı-kilim) kilim adı verilmiştir. Fakat Anadolu'nun her bölgesinde farklı isimlerle anılmaktadır. Örneğin Çanakkale yöresinde ölümlük kilim, Konya, Kayseri, Aksaray çevresinde ahretlik kilim (öbür dünya kilimi), Denizli ve Aydın çevresinde sargı kilimi (tabuta sarılan kilim) olarak bilinmektedir (Deniz, 2000:59).

Bugün günümüz Türkiye'sinde görülen dokumacılık ise, Orta Asya ve Anadolu'da tarih öncesi ve sonrası devirlerde yaşamış olan uygarlıklar tarafından ortaya konmuş dokumalardan örnek alınarak şekillenmiştir. Türkiye'nin her bölgesinde farklı teknik ve kompozisyonlarla halen daha kilim, cicim, zili ve sumak dokumalar yapılmaktadır. Anadolu'nun hemen hemen her köşesinde, tarihini dönem dönem yansıtan el dokumacılığı, köklü mazisi ile devam etmektedir (Yağan, 1978:68). Geleneksel bir sanat olmasının yanında; kazanç sağlaması ve boş zaman değerlendirilmesi gibi nedenlerle özellikle kırsal kesimlerde büyük oranda el dokumacılığı yapılmaktadır fakat Türkiye'nin doğal şartlarının her bölgede farklı olmasından dolayı, tarih boyunca çeşitli etnik gruplara ve yaşadıkları bölgelerin farklı kültürlerle sahip olmasından ötürü dokumalar teknik, kompozisyon, renk ve desen açısından çok çeşitlidir. Bu nedenlerden ötürü hemen hemen her bölgede dokunan dokumalar yöresel özellikler göstermekte ve her yörenin kendine has geleneği ile dokundukları için desen bakımından benzer olup çok az değişmekle beraber kolaylıkla da tarihlendirilebilmesi mümkündür. Orta Asya'da başlayarak Selçuklu ve Osmanlı aracılığıyla günümüz Türkiye'sine ulaşmış ve halen devam ettirilen dokumacılığın, sentetik boyaların ülkemize giriş tarihleri ile birlikte dokumalarda kullanılan renklerin 1880 öncesi ve 1890 sonrası olarak tarihlendirmesi her ne kadar doğru olarak kabul edilse de her zaman doğru olmayabilir (Aytaç, 1982:40).

2.2. TÜRK DÜZ DOKUMA YAYGILARINDA KULLANILANMATERİYALLER

2.2.1. Tezgâh

Üzerinde dokumaların dokunduğu araçlara genel olarak "tezgâh" adı verilmektedir (Kabalıcı, 2017:36). Günümüzde Dokuma yapılan bütün yörelerde dokumalar için genellikle

yer tezgâhı kullanılmıştır, bunun yanında büyük dokumalarda halı ve düz dokuma yaygılarının üretiminde sarma tip, germe tip ve yer tezgâhları kullanılmaktadır (Öztürk, 2007:43).

2.2.1.1. Istar Dokuma Tezgâhı

Dokuma prensibi oldukça basit bir düzenek gerektirir. Bu yüzden kilim dokumada bahçede, yaylada, evde, açık ya da kapalı ortamlarda kolayca kurulabilen ıstar tezgâhı adı verilen tezgâh tipleri genel olarak kullanılmaktadır. Istar adını verdiğimiz tezgâh türleri iki yan tahta ve bu yan tahtalardaki alt ve üst oyuklara yerleştirilen iki levent bir çözgü gücüsü, bir ağızlık gücüsü ve birde varan-gelen denilen, ön ve arka çözgüleri birbirinden ayıran çapraz çubuğundan meydana gelmektedir. (Kalay, 2015:74). Günümüzde metal konstrüksiyonlu halı ve kilim tezgâhları ıstar tezgâhının yerini aldığı görülmektedir. Oldukça düzgün ve kullanışlıdır. Gerginlik ayarı, çözgü yerleştirme ve dokuma düzgünlüğü açısından metal tezgâhlar oldukça elverişlidir (Soysaldı, 2009:17), (Fotoğraf 2.3)

Fotoğraf 2.3. Istar Dokuma Tezgâhı (H.A. Kalay'dan)

2.2.1.2. Çulhalık dokuma Tezgâhı

Anadolu'da farklı yörelerde ‘‘Çulhalık, culfalık, mekikli tezgâh, düzen, ayakcıklı tezgâh’’ gibi isimler verilmektedir. Balkanlarda ise mutaf tezgâhı olarak bilinir. Antep kilimi, cicim, savan, örtü, perde, minder, çuval, heybe-torba vb. gibi günlük kullanıma yönelik desenli dokumalar veya giyimlik yünlü ve pamuklu kumaşlar için kullanılan, genellikle iki gücülü ve iki ayaklı, en basit düzeneğe sahip olan bez dokuma tezgâhıdır (Soysaldı, 2009:17). Bazı yörelerde ise şayak veya dimi vb. kumaşlar ile diğer desenli dokumaları yapabilmek için dört ve daha fazla gücülü çulhalık tezgâhlar kullanılır. Eski örneklerde gücüler sağlam çok bükümlü pamuk ipliği ile hazırlanmış, tarak dişleri ise kamıştan yapılmıştır. Günümüzde ise hem gücü telleri hem de tarak dişleri metalden yapılmaktadır (Kalay, 2015:75), (Fotoğraf 2.4). Gücü

telleri çift katlı bükümlüdür. Ve ortasında nire, boncuk veya yurdu denilen delikler vardır. Bu deliklerden dokunacak kumaş türüne göre belirlenen tahar sisteminde çözgü iplikleri geçirilir. Farklı kalınlıkta kumaşlar için diş sıklığı farklı olan taraklar kullanılır. Tarak, tefe denilen bir çerçeve içine geçirilerek kullanılır. Tarak çözgünün eşit aralıkla düzgün sıralanmasını sağladığı ve kumaş enini ayarladığı gibi atkı sıkıştırma işlemi de tefe vuruşu ile yani tarak sayesinde gerçekleşir. Pozisyonuna ve kullanım özelliğine göre çukur tezgâh, kamçılı tezgâh gibi çeşitleri de vardır (Kalay, 2015:75).

Fotoğraf 2.4. Çulhalık Dokuma Tezgâhı (H.A. Kalay'dan)

2.2.1.3. Çözgü Aleti

Çözgü, dokuma boyunca giden ve dokumadan önce tezgâha gerilerek hazırlanan dikey ipliklere verilen isimdir. Yörelere göre “arış, eriş” veya “direzi” olarak bilinmektedir (Megep, 2006:40). Çözgü aleti ise üzerinde karşılıklı kazıklar çakılmış tahta çerçevelere verilen addır. (Çalış, 2014:35).

2.2.1.4. Gücü Ağacı (Çerçevesi, Mazu)

Çözgü ipliklerinden bazılarının yukarıda, bazılarının ise aşağıda bulundurulma işi “gücü” ler aracılığı ile sağlanmaktadır. Gücüler üstte ve altta iki çubuktan geçirilmiş teller veya bağlanmış ipler bulunan bir çerçeve olup hepsine birden ”gücü” denildiği gibi “gücü çerçevesi” de denmektedir (Çalış, 2014:36).

Leventlerin arasında, hemen tezgâhın ortasına rastlayan yerde, çözgülerin önüne gelen bir “gücü ağacı” vardır. Ayrı zamanda, kalın bir iplikle arkadaki iplikler öne alınarak gücü sopasına bağlanır. Böylece bu kısımda arkadaki çözgüler öne, öndeki çözgüler arkaya geçirilmiş olur. Bu durumu saptamak için gücü sopasının üstündeki çözgülerin arasına “varan gelen” isimli tahta geçirilir (Megep, 2006:23), (Fotoğraf 2.5)

Fotoğraf 2.5. Gücü Ağacı (Z.B. Çalış'dan)

2.2.1.5. Varangelen

El tezgâhlarında gücü ağacından daha ilerideki çözümlerin arasında duran, aşağı yukarı hareket ederek çözümler arasındaki açıklığı artırıp eksiltene uzunca ağaç, bir başka anlatımla, çözümlü aletin eni kadar, yine silindirik şeklinde gücü ağacı gibi ağaçtan yapılmış başka bir ağaçtır denebilir (Teknolojisi, 2006:21). Gücü bağlandıktan ve varan gelen çözümlerin arasından geçirildikten sonra, tezgâh dokumaya hazır duruma gelmiş olur. Dokuma sırasında varan gelen tahtası aşağı-yukarı oynatılarak çözümlerin normal ön- arka durumunu veya gücü tahtasına tutturulmuş durumunu, yani bir öncekinin tersi olan arka-ön durumunu almış olur (Çalış, 2014:37), (Fotoğraf 2.6).

Fotoğraf 2.6. Varangelen (Z.B. Çalış'dan)

2.2.1.6. Kirkit

Düğümelerin kaliteye göre yerlerini almasını ve atkılarının yerleşmesini sağlayan araca verilen isimdir (Yandımata, Öztürk, 1984:428). Şekil olarak kabaca tarağa benzeyen kirkit, dokuma sırasında atkı ipliklerini düzelterip sıkıştırarak kilimin daha muntazam dokunmasını sağlamak amacıyla bazen demir, bazen de tahtadan yapılan materyaldir (Yıldırım, Baylan, 2010:422), (Fotoğraf 2.7).

Fotoğraf 2.7. Kirkit (O. Kabalcı'dan)

2.2.2. Hallaç

Ahşap zemine raptedilen kaide üzerinde tarak dişlerine sahip olan bir araçtır. Koyundan kırkılan yünlerin yıkanıp kurutulduktan sonra hem yün üzerine yapışmış bitki vb. kırıntıların temizlenmesi, hem de eğirme işlemine hazırlanması için taranarak elyafın düzgünleştirilmesi ve fitil haline getirilmesi gerekir. Bu işlem yün tarağıyla yapılır (Kalay, 2015:71), (Fotoğraf 2.8).

Fotoğraf 2.8. Hallaç (H.A. Kalay'dan)

2.2.3. Kirman

İp eğirmek için kullanılan bu alet, “tengerek, öreke, teşi” isimleriyle de anılmaktadır (Kabalcı, 2017:40). Kirman orta eksen olan ince bir çubuk ve uçları aşağı doğru eğik iki ahşap parçanın artı şeklinde birbiri içine geçirilmesinden meydana gelmektedir. Eğrilen yün iplikler bu artı yapan çubuklar arasına çapraz şekilde sarılır. İstenilen miktarda iplik biriktiğinde önce orta eksen çubuğu, sonra da sırasıyla artı çubukları çekilerek çıkartılır ve iplik yumak halinde elde edilmiş olur. Kirmana “eğirtmeç” olarak da bilinmektedir (Soysaldı, 2009:13), (Fotoğraf 2.9).

Fotoğraf 2.9. Kirman (O. Kabalcı'dan)

2.2.4. Çıkrık

Ahşap ve demirden yapılmış, kol ve ayak yardımıyla döndürülen bir kasnaktan ve bu kasnağa bağlı dönen, mil üzerine ipliğin sarılmasını yarayan ip eğirme aletine “çıkrık” ismi verilir (Öztürk, 2007:43). Çeşitli tipleri bulunan çıkrıklar tek veya çift çarklı da olabilir. Katlı büküm yapmak veya masuraya iplik sarmak için bazen de kabaca eğrilen yarı fitil halindeki ipliğin daha iyi eğirme işleminde kullanılır (Kalay, 2015:72), (Fotoğraf 2.10).

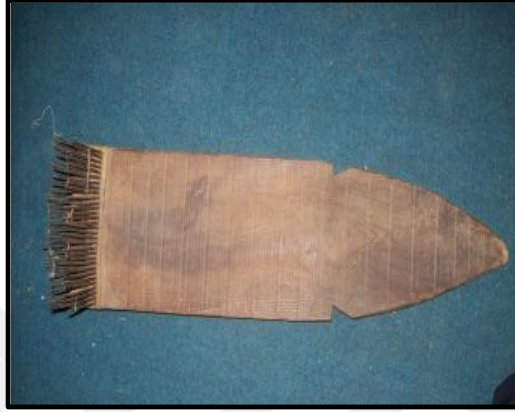

Fotoğraf 2.10. Çıkrık (O. Kabalcı'dan)

2.2.5. Yün Tarağı

Ahşap zemine raptedilen kaide üzerinde tarak dişleri olan bir araçtır. Koyundan kırılan yünlerin yıkanıp kurutulduktan sonra hem yün üzerine yapışmış bitki vb. kırıntıların temizlenmesi, hem de eğirme işlemine hazırlanması için taranarak elyafın düzgünleştirilmesi ve fitil haline getirilmesi gerekmektedir. Bu işlem ‘‘yün tarağıyla’’ yardımıyla yapılmaktadır (Kalay, 2015:75), (Fotoğraf 2.11).

Fotoğraf 3.11. Yün Tarağı (H.A. Kalay’dan)

2.2.6. İplik

Yün ipi, ilme atkı ve çözüğü ipi olarak kullanılmaktadır. Bu ipler öncelikle koyunlar olmak üzere develerden de üretilmektedir denebilir (Kabalıcı, 2017:39), (Fotoğraf 2.12). Kilimin ana malzemesi olan yün, birtakım işlemlerden geçtikten sonra iplik haline getirilir ve kök boyalarla çeşitli renklerde boyanarak dokumada kullanılmaya hazır olur. Genellikle atkı ipi olarak kullanılan yün iplikler, çözüğü olarak da kullanılabilir (Çalış, 2014:38).

Fotoğraf 2.12. Yün iplik (O. Kabalcı’dan)

ÜÇÜNÇÜ BÖLÜM

ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN DÜZ DOKUMA YAYGILARI

3.1. ANTALYA MÜZESİ'NDE BULUNAN DÜZ DOKUMA YAYGILARIN TANIMI VE TEKNİK ÖZELLİKLERİ

3.1.1. Kilim Kelimesinin Tanımı

Kilim atkı yüzü dokuma yaygı türüne verilen isimdir (Özkahraman, 2010:7). Dokuma boyunca önlü ve arkalı olmak üzere çift sıra halinde olan çözgü ipliklerinin arasından, bir ön ve bir arkadan geçen enine atkı ipliklerinden meydana gelen çözgülerin atkılar tarafından tamamen örtüldüğü bir dokuma türüdür de denebilir (Teknolojisi, 2012:3).

Başka bir kaynakta ise yöreye göre çözgü ve arış denilen dikey ve atkı, argaç, geçki olarak bilinen yatay ipliklerle dokunan iki tarafı da aynı olan havsız yaygı türlerine de "kilim" ismi verilmiştir (Bozkurt, 2002:3). Kilim düğümlü halı dışında, havsız düz dokuma türlerinden de en tanınmış olanıdır (Ölçer, 1988:17).

Kilim (gelim, kelim, khilim), hemen hemen bütün dünyada kabul görmüş Türkçe bir kelime olarak bilinir. Kilim havsız düz yüzeyli yer yaygısı olarak kullanılan bütün atkı yüzü dokumalara verilen isimdir. Ancak bir terim olarak, atkı yüzü bezayağı dokuma örgüsüne sahip olan ve içerisinde yer alan her motifi ayrı bir atkı ile dokunan atkı bezemeli, çift yüzü, tersi ile yüzü aynı görünümüne sahip olan bir dokumadır. Aynı zamanda iki iplikli bir dokuma türü olan kilim dokumaya atkı ipleri hâkimdir, çözgüleri kilimin yüzeyinde görünmez ve sadece saçaklar görülebilir (Soysaldı, 2009:27). Atkı yüzü dokumaların daha çok Doğu'da, Türkiye, İran, Türkistan ve Kafkasya' da dokunan ilikli kilim türleri ve diğer değişik türleri hemen hemen dünyada dokuma yapılan birçok bölgede "kilim" olarak bilinir. Akademisyen Lydia Rasonyi'nin yaptığı incelemeler sonucunda kilim kelimesi Türkçede de "kilim" olarak söylenmekte ve 13. yüzyıldan bu tarafa kullanılmaktadır. Birçok farklı ülkede kullanılan kilim kelimesi Bulgarca' da ve Sırpçada "kilim" Romanca' da ise "chilim" olarak geçmektedir (Burhanlı, 2018:30). Bazı kaynaklarda ise kilim kelimesinin farklı söyleyişleriyle karşılaşmaktayız. Salonen' in belirttiğine göre kilim için "gelom" (İbranice), "kalim" (Farsça), "klamis" (Yunanca), "gelimi" ve "gelaima" (Süryanice) kelimeleri kullanılmaktadır (Atlıhan, 2011:68).

Kilim dokuması Anadolu’ da genç kızlar ve kadınlar tarafından dokunmaktadır. Dokuma kilim örnekleri genç kızlar tarafından çeyiz eşyası olarak dokunmakla beraber, dokuyan kişinin görüşlerini, ruh hallerini, arzularını ve isteklerini dile getirecek olan motifler bu dokumalarda kullanılmaktadır (Kaplanoğlu, 2010:19).

Anadolu’da var olan bir geleneğe göre ocak, yüklük vb. yerlerin önlerine perde olarak gerilmektedir. Şayet yüklük yoksa yatak-yorgan gibi malzemeler ahşaptan yapılmış olan genellikle köy evlerinde bulunan sekiler üzerine taşınmaktadır. Yörelerde yaşayan insanlar arasında “yük” denilen bölümün önüne düz dokuma yaygı türlerinden olan “kilim” örtülerek, hem eşyalar saklanır hem de güzel bir görüntü oluşturulduğu bilinmektedir (Ögel, 1978:173).

Günümüzde halen daha birçok yöremizde dokunan düz dokumalar gelenekselliğimiz ve kültürümüzün halen daha devam ettiğinin ve bu kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasının birer örneği olmuştur. Geçmiş dönemlerde yaşamın bir parçası olan düz dokuma türü olan kilim dokuma günümüzde modern yaşamda önemini git gide yitirmektedir.

3.1.1.1. Kilim Dokumada Kullanılan Teknikler

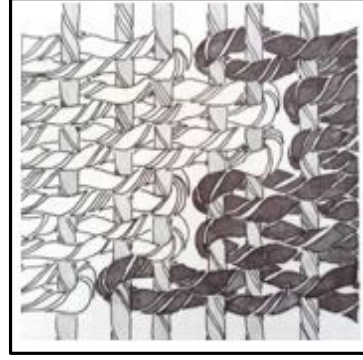
Kilim dokumalar malzeme, boya, dokumada kullanılan araçlar ve kalite bakımından cicim ve zili dokumalara benzer özellikler taşımaktadır (Deniz, 1998:68). Kilim dokumayı diğer dokuma gruplarından ayıran en önemli özelliği iki iplik grubuna dayanarak yapılmasıdır. Havlı dokumalardan (halı vb.) ayıran en büyük özelliği ise havsız ve düğümsüz bir dokuma türü olmasıdır (Zencirkıran, 2017:13).

3.1.1.1.1. İlikli Kilim Tekniği

Çözümlerin arasına bir alttan ve bir üstten olmak üzere çözümleri örtecek şekilde yerleştirilen değişik renklere sahip olan atkı iplikleri kendi motiflerinin sınırlarından geri dönerler. Motifin sınırında komşu motifin başka renkteki atkı ipi de aynı yerden birkaç sıra geri dönerken arada dikey bir çizgi meydana geliyorsa iki desen arasında bir ilik meydana gelmiş demektir (Açar 1982, 47). Boydan boya oluşan uzun yırtıkları önlemek amacıyla, desenin sınırlarında basamaklar halinde yükselen, köşeli ve daha çok enine desenler tercih edilerek aynı doğrultuda uzayan uzun yırtıklar yerine, yalnızca ufak, küçük deliklerin meydana gelmesini sağlayan dokuma türüne ilikli kilim ismi verilmektedir (Ölçer 1988:18).

Anadolu’da bahsettiğimiz bu tür yarıkların açık bırakıldığı kilimler oldukça az sayıdadır. Anadolu’da iliklerin meydana getirdiği yarıklardan oldukça kaçınılması gerekmektedir

(Kabalıcı, 2017:22). İlikli kilim dokuma türü, Anadolu’da dokumacılığın yapıldığı hemen hemen bütün bölgelerde dokunmaktadır (Kalay, 2015:60), (Fotoğraf 3.1, Çizim 3.1)

Fotoğraf 3.1. İlikli Kilim (B.B.Acar’dan)

Çizim 3.1. İlikli Kilim (B.B. Acar’dan)

Anadolu’nun hemen hemen her yerinde dokunan bu kilimler, tüm kilim grupları ve düz dokuma yaygılar içerisinde en tanınmış olarak bilinmektedir. Büyük yer yaygıları, namaz seccadeleri, heybe, yastık, çuval vs. ilikli kilim tekniği uygulanarak yapılabilmektedir (Açar, 1982:47).

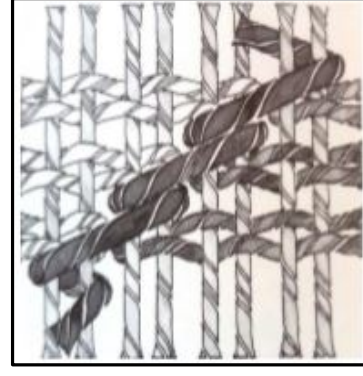
İlikli kilimin dokunduğu tezgâhlar genel olarak çok geniş tezgâhlardan değildir. Bunun sebebi Yörüklerin bir bölgeden bir başka bölgeye göç ederken yanlarında rahatlıkla, kolay bir şekilde taşımları için tercih edilmiştir (Acar, 1982:47).

3.1.1.1.2. Sarma Konturlu Kilim Tekniği

Bu teknikte arada meydana gelecek olan ipliklere çaprazlama atılan ve teker teker dolanan atkılarla bir kontur meydana getirilmektedir (Yıldırım, 2008:23). Aynı zamanda dokumanın yüzünde iğne ile işlenmiş iğne-ardı işleminin ardından çerçeve çizgileri meydana gelir (Acar, 1982:53), (Fotoğraf 3.2, Çizim 3.2).

Fotoğraf 3.2. Sarma Kontur (B.B. Acar'dan)

Çizim 3.2. Sarma Kontur (B.B. Acar'dan)

3.1.2. Cicim Kelimesinin Tanımı

Kilimlerdeki ve bezayağı dokumalardaki atkı ve çözgü sisteminden ayrı, renkli desen ipliklerinin kullanıldığı bir dokuma türüdür. Düz, bezayağı dokuma veya atkı yüzlü dokuma zeminler üzerine ince çizgiler halinde "sarma" işleminin andıran bir görünüşte olduğu için, çoğunlukla dokuma yapılan bölgelerde halk arasında ve hatta bazı kaynaklarda düz zeminli dokuma üzerine sonradan iğne ile işlenen bir yaygı türü olarak da bilinmektedir (Acar, 1982:55)

Kaynaklara göre cicim kelimesinin Farsça 'da "cecim" kelimesinden türediği düşünülmektedir. Fakat Farsça 'da veya Farsçanın da içinde bulunduğu Hint-Avrupa dillerinde bu kelimeyle bağlantı bir kelime grubu bulunmamaktadır (Deniz, 2016:59-72). Farklı bazı kaynaklarda ise cicim kelimesinin, cici, sevimli şey kelimesinden türetildiği geçmiştir (Açar, 1982:65). Cicim dokuma türü sık yüz ve tersleri tamamen farklı bir dokuma türüdür. Dokumanın ön yüz tarafından motifler hafif kabarık bir görüntü vermektedir. Terslerinde ise bu süsleri meydana getiren renkli yün ipleri karışık bir biçimde görünür. Cicim dokuması genellikle iki kişi tarafından dokunan bir dokumadır. Geçmiş zamanlarda, göçebe dönemlerinde özellikle Yörüklerde ıstar adı verilen tezgâhlarda dokunmaktaydı. Dikine doğru kurumuş iki kalın ağaçtan ve bu ağaçların hem üstünden hem de altından birbirlerine bağlayan yatık geçme iki parça ağaçtan oluşmaktadır (Özbel, 1945:7). Cicimlerle aynı teknik özelliğe sahip olan zili dokumalar (sili), desenlerinin yüzeyde hiç boşluk bırakmadan işlenmiş olmasıyla birlikte, cicimlerden ayrı olarak tanımlanır (Akbiç, 1970:9). Cicim dokumalar, halı ve diğer düz dokumalar gibi Türklerin eskiden beri bildikleri ve göç ettikleri bölgelere taşıdıkları, kültürleri haline getirdikleri bir dokumadır (Görgünay, 1990:253).

Anadolu'da kullanılan birçok dokuma merkezinde cicim türü dokumalar yapılmaktadır. Fakat cicim türü dokuma türlerinden olan seyrek türdeki cicim dokumalar Türkiye'de en öne çıkan cicim türü olarak bilinir (Bayraktaroğlu, 2014:102).

Cicim dokumalarda genel olarak yün, tiftik (keçi kılı), pamuk gibi iplik türleri kullanılmıştır. Boyama tekniği bakımından diğer düz dokuma yaygılarla (kilim, sumak, zili) halıya benzer özellikler taşımaktadır (Kaplanoğlu, 2010:26). Cicim dokumalarda kalite halk arasında değişik usullerle hesaplanmaktadır. Doğu Anadolu Bölgesi'nde daha çok çözgü ve bazen iplerin kg. ağırlığı, yumak sayısı ve çile sayısı (20 çift ipe tel-çile), Batı Anadolu Bölgesi'nde ise yine çözgü, atkı ve desen ipinin (yün ipi) kg. ağırlığı ve çözgü ipleri kaliteyi belirlemektedir (Ergüder, 2009:34). Cicim dokumanın ipleri ise halı ve kilim gibi, yerde hazırlanmaktadır. Halı ve kilimlerin dokunduğu dik ve yarı yatık tezgâhlarda, yer tezgâhı veya da uçayak olarak isimlendirilen tevni-tavnı ile halk arasında dızgah-culfalık isimleriyle adlandırılan pedallı tezgâhlarda dokunmaktadır. İki kişi tarafından dokunan cicim dokumalarda dokumanın yönü dokuyan kişiye göre ters kısımda olur. İplikler genel olarak ve de dağınıktır. Tezgâhın arka tarafında oturan kişi deseni oluşturan renkli ipleri, desenin durumuna göre, iki veya üç çözgü üzerine sarıp, öndeki dokuyucuya verir. Yörede dokuma bilen veya yapan insanlar arasında bu işleme ‘’çalma’’ veya ‘’çelme’’ işlemi adı verilir (Görgünay, 1987:139).

Cicim tekniği düz bez dokuma arasına uygulanabildiği gibi bantlar halinde çizgili, kareli dokumalara veya atkı yüzü yeni kilim dokumalarında da uygulanabilmektedir. Atkı yüzü dokuma arasında cicim dokumaların daha çok çuval, minder yüzü vb. eşyalarında yapımında kullanılmaktadır (Ergüder, 2009:51).

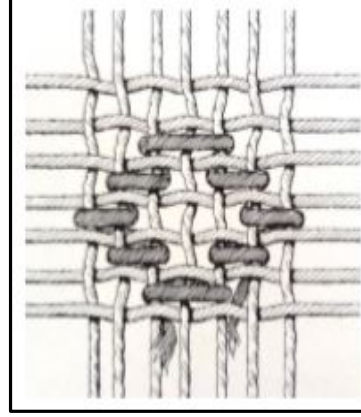
3.1.2.1. Cicim Dokumada Kullanılan Teknikler

Kilimlerde bezayağı dokumalarda olduğu gibi atkı ve çözgü iplerinin birbirini gizlemeden eşit aralıklarla kesiştiği geniş zeminler üzerine renkli desen iplikleri kullanılarak, ince çapraz ve dikey çizgiler veya seyrek desenler halinde yaygının yüzeyini sonradan işlenmiş duygusu verecek şekilde doldurularak oluşturulduğu dokuma türlerindedir (Zencirkıran, 2017:18). Cicim dokuma örneklerinde motiflerin iç kısımlarının sumak veya zili dokuma teknikleri kullanılarak doldurulmuş olduğu örnekler de görmemiz mümkündür (Açar, 1982:56).

3.1.2.1.1. Seyrek Motifli Cicim Tekniği

Deseni meydana getiren atkı ve çözgüler çoğunlukla aynı karanlıkta olup, deseni meydana getiren iplikler, bunlara nazaran daha kalın olup, buda desenlere kabartma bir görünüş vermektedir (Acar, 1982:56). Daha çok çapraz ve dikey çizgilerden meydana gelen ufak motifler, desen ipliğinin bir çift çözgüye, ikinci bir sırada tamamlayan bir işlemle sarması sonucu meydana gelmektedir (Acar, 1982:56). Bu dokuma genellikle ince bez dokuması

zeminler üzerine işlenen motiflerden oluşmaktadır. Bazen motifler arasından meydana gelen boşluklar zili ve sumak gibi tekniklerle doldurulabilmektedir (Ergüder, 2009:36), (Fotoğraf 3.3, Çizim 3.3).

Fotoğraf 3.3. Seyrek Motifli Cicim (B.B. Acar'dan) Çizim 3.3. Seyrek Motifli Cicim (B.B. Acar'dan)

3.1.3. Sumak Kelimesinin Tanımı

Sumak dokuması, cicim ve zili dokumalarda olduğu gibi, çözgü ipleri üzerine, renkli desen ipliklerinin çeşitli çeşitli şekillerle sarılmasıyla oluşan bir yaygı türüdür (Züner, 1972:39). Anadolu'da bu şekilde dokunmuş olan çok eski parçalar bulunmaktadır. Kafkaslardan geldiği tahmini yürütülen sumak dokuması, genel olarak Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde çuval ve bebek beşiği olarak atkısız ve atlamalı sumak türü olarak görünmektedir (Bayraktaroğlu, 1991:39).

Sumak kökeni ilk başta "sü" ve "mek" hecelerinin birleşiminden "sümek" daha sonraki zamanlarda "sumak" olduğu düşünülmektedir (Kabalcı, 2017:29). Aynı zamanda sümek kelimesinin Azerbaycan'da ve Anadolu'da yünün eğrilmesi anlamında ifade ettiği bilinmektedir (Sarneser, 2008:20).

Sumağın ilk çıkış yeri olarak bilinen Azerbaycan'ın Şirvan bölgesinde Şamahı'da sumak örnekleri mevcuttur (Kabalcı, 2017:20). Aynı zamanda havsız bir yaygı türü olan bu sumak dokumaları halen daha Kuba bölgesinde de dokunmaktadır (Soysaldı, Sarneser, 2008:1256).

Renkli desen ipliklerinin çözgü ipleri üzerine sarılmasıyla meydana gelen sumak dokumaların, kilim, cicim gibi Anadolu'da Türklerden önce dokunmakta olduğunu çeşitli buluntulardan anlaşılmaktadır (Züner, 1971:39). Gordion'da Frigyalılar'a ait yün, keçi kılı ve

ketenden dokuma parçalar bulunmuştur. M.Ö 7. yüzyıla tarihlendirilen bu eşyalar arasında sumak dokuma örnekleri de vardır (Ergüder, 2009:46).

Sumak dokumalarda, desen ipliğinin her bir çözgü çiftine tek sarıldığı için, çok zor bir dokuma olduğu bilinmektedir (Acar, 1975:48-53). Sumak dokuması yapılırken ilk olarak argaçlar renkli ipliklerle alınır. Sonra ikinci sırada sağa ve sola birer argaç atlayarak dokuma işi devam ettirilir (Önder, 1998:234). Zor bir teknikle yapıldığı için zili, kilim ve cicim dokumalar kadar yaygın bir dokuma değildir (Kaplıanoğlu, 2010:36).

Sumak dokumalar Anadolu'da dokumacılık yapılan bütün bölgelerde seyrek olarak görölmektedir (Ergüder, 2009:36). Güney'de, Toroslar 'da Mersin, Silifke, Mut, Karapınar civarlarında, Batı Anadolu'da, Afyon, Eskişehir, Seyitgazi ve Sivrihisar çevrelerinde sumak dokumalarına rastlanmak mümkündür. Doğu Anadolu'da ise büyük yer yaygılarında kilim ve cicim dokumalar ile birlikte dokunmuştur (Acar, 1982:22).

Genellikle Anadolu Bölgelerinde dokuma yapılan yerlerde yün malzeme kullanan dokuyucuların, yünün hayvandan kırılması işlemini, eğrilip bükülmesi işlemini ve de boyama işlemlerini tamamen kendilerinin yaptıkları bilinmektedir (Pekin, 1974:213). Sumak desenleri tamamen geometrik formda olup, altıgenler, baklavalar, koçboynuzları, goncalar, eli belindeler ve çengeller üsluplaştırılarak sumaklarda kullanılan motifler arasında yer almaktadırlar (Bayraktaroğlu, 1988:40)

Sumak dokumalarda desenler sarılarak verildiği ve tekrar döndürölerek aynı desen üzerinde ikinci bir renkli ip geçirildiği için kat kat işlenmiş gibi dururlar (Aytaç, 1982:80). Desen iplikleri kendi aralarında çözgölere dolandıktan sonra bazen de yukarıya doğru geçerek aynı renkteki başka desen alanlarında devam etmektedirler. Sumak dokumalarda yapılan eşyalar içerisinde en tanınmış olanları çok renkli olarak dokunan çuvallardır. Bu çuvallara da "ala çuval" ismi verilmiştir. Çok renkli ve de girift desenli oldukları içinde "ala" olarak isimlendirilirler. Yaygın olan bu çuval dokumaları, genel olarak göçebe yaşantılarda, eşyaların taşınması ve muhafaza edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Acar, 1982:24).

Sumak dokumaları teknik açıdan "düz sumak, atkısız düz sumak, balıksırtı düz sumak, çapraz alternatif sumak, ters sumak ve balıksırtı sumak" adlarıyla tanınmaktadır (Ergüder, 2009:47).

3.1.3.1. Sumak Dokumada Kullanılan Teknikler

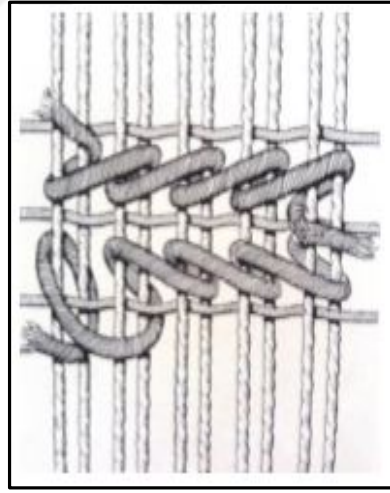
Çözü ve atkı iplikleri dışında kalan farklı renkteki desen ipliklerinin, çözgü çiftlerine devamlı olarak sarılması tekniği ile oluşturulan dokuma türlerindedir (İmer, 1987:1). Bir motifi dolduran renkli desen iplikleri arkadan başka bir desene veya üst sıraya geçebilmektedir. Dokuma genellikle cicim ve zili de olduğu gibi yaygın tersinden yapılmaktadır. Bu teknikle yapılan dokumalar genellikle ters yüzlüdür (Zencirkıran, 2017:24). Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çuval ve bebek beşiği olarak kullanılmak üzere sık sık kullanıldıkları görülmektedir. Doğu Kafkasya'dan geldiği kabul edilen bu dokuma türü, Türkmenlerin bulunduğu bütün bölgelerimizde dokunmuştur (Acar, 1982:69).

3.1.3.1.1. Balık Sırtı Düz Sumak Tekniği

Atkı ipliklerinin çözgüye ters yönlere sarılmasıyla oluşan dokuma tekniğidir (Aytaç, 1982:82). Bu dokumalar balıksırtı görünümündeki dokumalardır (Kabalcı, 2017:31). Desen iplikleri çözgüye bir sırada sağa veya sola eğimli olarak, diğer sırada ise bunun tersine sarılarak, dokumaya bir balıksırtı görünüşü verilir ve araya atkı atılmaktadır (Ergüder, 2009:49). (Fotoğraf 3.4, Çizim 3.4)

Fotoğraf 3.4. Balık Sırtı Düz Sumak
(B.B. Acar'dan)

Çizim 3.4. Balık Sırtı Düz Sumak (B.B.
Acar'dan)

3.2. ANTALYA MÜZESİ'NDE TESPİT EDİLEN DOKUMALARDA GÖRÜLEN MOTİFLERİN SINIFLANDIRILMASI

Dokumalarda yer alan motifler, birbirleriyle bir bütün oluşturarak, birer yazılı metin gibi ortaya çeşitli hikâyeler koymaktadırlar (James, 1992:64). Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğüne göre “motif”; süsleme ve bezemelerde bütünü meydana getiren parçaların her birine verilen isimdir (Sözer, Tanyeli, 2005:166). Başka bir kaynağa göre; el sanatlarında motif, kompozisyon şemasını oluşturan öge anlamına gelmektedir aynı motiflerin her birinin el sanatlarında anlamları ve dilleri bulunmaktadır (Ergüder, 2007:69).

İletişim aracı olarak sembollerden türemiş olan motifler, amaçları karşılıklı olarak anlaşma üzerinedir (Kabalcı, 2017:54). İçeriğinde gizemli mitler barındırırlar ve de büyüler âleminin ürünüdürler. Bunlar sadece salt süsleme amaçlı ürünler değil aynı zamanda esrarengiz güçlerinden dolayı, estetiklerinin yanı sıra daha çok psikolojik anlam barındırırlar (Erbek, 1986:4).Geleneksel Türk el sanatları içinde geniş yer tutan el dokumaları ve bu eserlerin üzerinde çok sayıda ve farklılık gösteren motiflerle günümüzde karşılaşmaktayız (Yılmaz, 1999:329). Dokumalarda yer alan motifler, dokuma grubunu ya da dokumanın üretildiği bölgeyi ortaya çıkarma açısından oldukça önemlidir. Zira dokumaların yapıldığı yerlerdeki farklı yörelere ait dokuma grubu, motif ve kompozisyon açısından birbirlerine benzemelerinden ötürü kullanılan motiflerin tanımlanması oldukça zor olmaktadır (Kalay, 2015:83). Dünyanın birçok bölgesinde yapılan dokumalarda işlenen motiflerin, taşıdıkları anlamlarının yer yer değiştiği görülmektedir. Mesela hayat ağacı motifi kimi örnekte dini bir anlama göre yorumlanırken, bazı örneklerde de dünyevi bir anlam ifade etmektedir. Bu durum bitkisel, hayvansal ve de geometrik şekillerden yola çıkılarak işlenen diğer motifler içinde geçerli haldedir (Kalay, 2015:83).

Dokumanın yapıldığı yöreyi tespit etmek için iki seçenekli yoldan yararlanılmaktadır. Bunlardan ilki dokunacak olan motiflerin hangi yöre tarafından tercih edilmediğinin ortaya konulması, bir diğeri ise dokuma tekniğinin ve renklerinin dikkate alınarak olasılıkların azaltılmasıdır (Teknolojisi, 2007:97).Dokuma yapılırken birbirlerine benzemekte olan motifleri dokuyan dokuyucuların farklı renk ve farklı teknikleri kullanmaları sonucunda dokumanın hangi yöreye ait olduğunun anlaşılması oldukça kolay hale gelmektedir (Teknolojisi, 2007:97) Anadolu'ya ait olan düz dokuma yaygın örnekleri sağlamlıkları, görsel zenginlikleri ve bunların yanı sıra, motif, renk ve de kompozisyon özellikleriyle de beğeni göstermektedirler. Bahsedilen bu dokumaların içlerinde Türkmen, Yörük ve Avşarlara ait olan halı, kilim dokumaları en güzel örnekler arasındadır (Kabalcı, 2017:56).

3.2.1. Sembolik Motifler

Sembolik motiflere bakıldığı zaman insanın doğayı tanımasıyla birlikte başlattığı, sanat çağı ve o çağ üzerinde yaşamakta olan sosyal-kültürel göstergelerini her zaman yansıtmaktadır. Bu motiflerin yüne işlenerek, taşa oyularak ve de çamurda şekillenerek yaşadıkları çağın gerçeklik paylarını gösterirler. Çadırlarda ilk sembolik motiflerin dokuma örnekleri yer almaktadır. Bereketi ve doğurganlığı sembolize eden kadın figürleri çadır üzerine işlenmiştir. Kadın figürü karanlık dönemlerde doğurganlığın birer göstergesi anlamındadır. Bu nedenle her şeyin doğurganlığı ve üremesi gibi düşünceler onu doğal görüntüsüyle sembol ettiği kanaatine varılmıştır (Ergüder, 2009:107-108).

3.2.1.1. Nazarlık ve Muska Motifi

Belirli insanlarda var oldukları bilinen çarpıcı, bakışlardan fırlayan ve de zarar verici özelliğe ‘nazar’ denilmektedir (Erbek, 1986:17). Nazarlık kelimesi ise toplumlar arası inanca göre, hastalıklardan, fenalıklardan üzerinde taşıdığı büyü sebebiyle korunmayı amaç göstermektedir (Oyman, 2016:49).

Muskada yine nazarlık kelimesi gibi içerisinde dinsel olarak bir duanın veya da bir gücün olduğuna inanılarak taşıyan kişiyi kötülüklerden ve de nazardan koruma amacı gütmektedir (Erbek, 2002:124), (Fotoğraf 3.5).

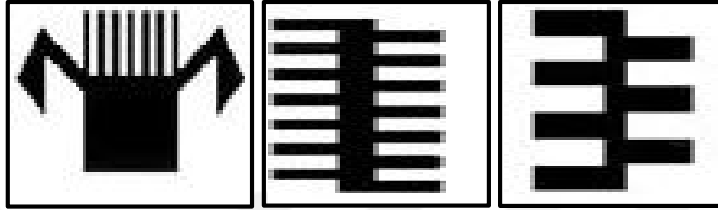
Fotoğraf 3.5. Nazarlık ve Muska Motifi(Megep' ten)

3.2.1.2. El, Parmak ve Tarak Motifleri

El motifi Anadolu'da pençe olarak adlandırılarak, kuvvet, ezici güç, saldırma, ani şiddetli atılışı ifade etmektedir. İslamiyet'te özellikle de dokumalarda el motifi, mihrabın iki tarafında Tanrı'ya açılan eller, Tanrı'ya yakarış, Allah ve dört melek, Hz. Muhammed, Ali, Fatma, Hasan ve Hüseyin'den oluşan kutsal beşli, Peygamber ve ailesi, Hz. Muhammed ve dört halife, beş vakit namaz ve İslam'ın beş şartı gibi simgesel anlamlar taşımaktadır (Aldoğan, 1988:26-30). Bunların yanı sıra, Anadolu inancında doğumu anlatan ana ile bereket arasında bir bağlantı kurulmuş, bu olay ana tanrıça Kybele'den başlayarak Meryem Ana'ya kadar

sürmüş, günümüzde de Sibebe inancı olarak varlığını korumuş ve İslamiyet'in kabulünden sonra Fatma Ana Eli olarak da adlandırılmıştır (Gökbuget, 1979:10).

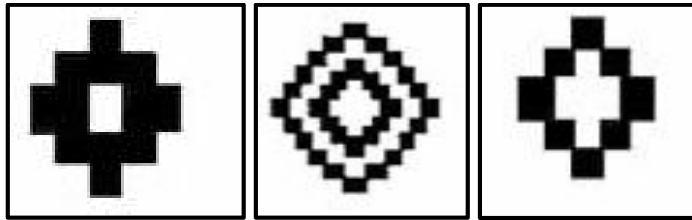
Çoğu toplumlarda büyü ve nazardan korunduğuna inanıldığı için kullanılan bu motifler Araplar tarafından "Hamse Eli" olarak isimlendirilmiştir. Aynı zamanda kullanıldığı yerlere de şans götürdüğüne inanılmaktadır (Kalay, 2015:90).Tarak motifleri aynı zamanda kimi bölgelerde doğum ve evlilik gibi konularla alakalı olduğu da bilinmektedir. Bazı örneklerde evlenme isteği bu motiflerle de anlatılmaktadır (Erbek, 1986:22), (Fotoğraf 3.6).

Fotoğraf 3.6. El, Parmak ve Tarak Motifleri (Megep' ten)

3.2.1.3. Göz Motifi

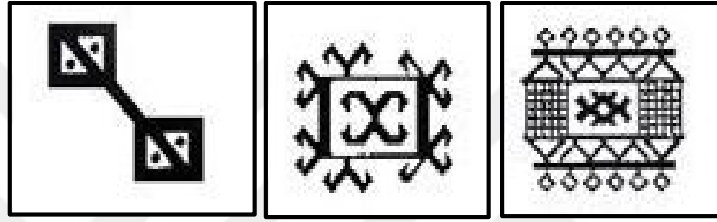
Göz motifi, kötü niyetli bir bakışın gözle uzaklaştırılabileceği düşüncesinden yola çıkılarak el motifinden sonra nazara karşı en çok uygulanan motiftir ve bu motif Anadolu'da meydana getirilen dokumalarda karşımıza çıkmakta ve göz, kemgöz, kötü göz olarak adlandırılmaktadır. (Gökbuget, 1979:6-10). Çoğu kaynaklarda kötü gözden korunma amacı gütmektedir. Günümüzde ve geçmiş dokumalarda oldukça sık karşılaştığımız bir motif türüdür. Göz motifleri genel olarak dokumada geometrik şekillerde verilmektedir. Örneğin, kare, eşkenar dörtgen, dikdörtgen gibi şekillerle çoğu dokuma örneklerinde karşılaşmaktayız (Erbek, 1986:25), (Fotoğraf 3.7).

Fotoğraf 3.7. Göz Motifi (Megep' ten)

3.2.1.4. Sandıklı Motifi

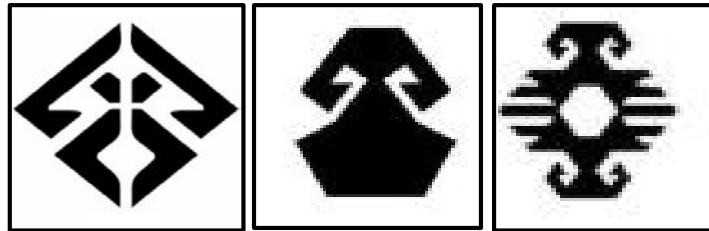
Evlilik isteğini ve bebek beklentisini sembolize eden sandık motifi, genç kızlar için evlilik öncesi hazırlanan çeyiz sandığının stilize edilmiş şekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Genellikle evlilik ve çocuk isteğini simgeleyen sandık motifi, kimi yörelerde tabut ve ölüm teması olarak da görülebilmektedir. Bazı kültürlerde doğum ve çoğalma yaşam anlamına gelirken, bazılarında ise yaşamın sonu yani ölüm anlamına gelir ve ikisi de “sandık” motifiyle sembolize edilir (Kalay, 2017:88-89). Kare bir şeklin tekrarlanmasından oluşan bu motifte, kare kuzeyi, güneyi, doğuyu, batıyı, yeri, göğü yani evreni simgelemektedir. Doğumu ve neslin devamlılığını simgeleyen sandık motifi geçmişte olduğu gibi günümüz dokumalarında da kullanılmaya devam edilmektedir (Erbek, 2002:80), (Fotoğraf 3.8).

Fotoğraf 3.8. Sandık Motifi (Megep' ten)

3.2.1.5. Elibelinde Motifi

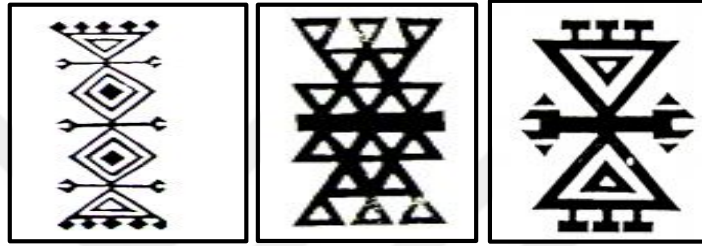
Elibelinde motifi çoğu kaynaklarda dişiliğin sembolü olarak karşımıza çıkmaktadır (Kalay, 2015:84). Bazı kaynaklarda ise analık ve doğurganlığın simgesi olarak geçmiştir. Anadolu’da dokuma yapılan bazı bölgelerde ‘aman kız, gelin kız, kara döşeme, seleser, çengel, sarmal, çakmaklı” vb. gibi isimlerde kullanılmaktadır (Durul, 1982:28). Bu motif geçmiş dönemlerde Anadolu’da yapılan dokumalarda ve günümüzde halen daha üretilen dokumalarda oldukça sık bir şekilde kullanılmaktadır (Erbek, 2002:18), (Fotoğraf 3.9). Aynı zamanda Elibelinde motifi, annelik, doğurganlıkla özdeşleştiği gibi çocukları korumak, yaşatmak gibi kutsal uğraşların simgesi olup, çok çocuk sahibi olmak, evine bereket getirmek gibi düşüncelerin de göstergesidir (Ateş, 1996:153).

Fotoğraf 3.9. Elibelinde Motifi (Megep' ten)

3.2.1.6. Saçbağı Motifi

Yine geçmiş dönemlerde gelenek haline getirilen dokumalarda kadınların sıkıntılarını, içlerinden geçen durumları anlatmak yoluyla dokumlarda "Saçbağı" olarak adlandırılan bu motif kullanılmıştır. Genç kızların saçlarını biçimlendirerek ve örerek işlenen bu motif yeni evli genç kızlarında saçlarını örmeleri bu geleneğe bir örnektir (Erbek, 1986:12). Bu örgüye halk arasında "belik" denir (Erbek, 2002:66). Evlenme isteği manasında kullanılan motif, dokumalarda da oldukça sık bir şekilde kullanılmıştır. Dokuyucu kadın, dokumaya biraz da kendi saçını katarak ölümsüzlük isteğini de ifade etmektedir. Dokuyanın duygularını yansıtan bu motifler, yöreden yöreye değişiklik göstermektedir (Ergüder, 2009:66), (Fotoğraf 3.10).

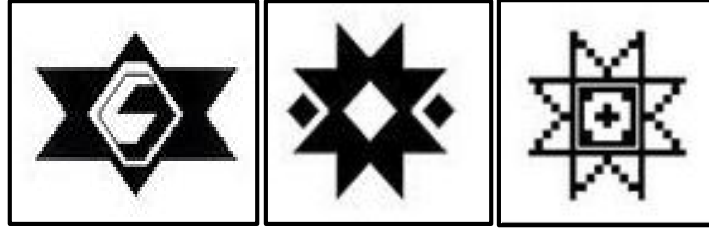
Fotoğraf 3.10. Saçbağı Motifi (Megep' ten)

3.2.2. Geometrik Motifler

Türklerin tarih öncesi dönemlerinde cami, avlu vb. yapıların kapı girişlerinde, duvar köşeleri gibi alanlarda süsleme sanatı kullanılarak motifler genel olarak geometrik motiflerden meydana gelmektedir. Bunun yanında İlk Türk boyları sürekli göç halinde oldukları için çadır hayatlarını oldukça sık benimsemişlerdir. Kullandıkları eşyaların, dokumaların üzerlerine geometrik şekiller yaparak bezemişlerdir (Kılıçkan, 2004:28).

3.2.2.1. Yıldız motifi

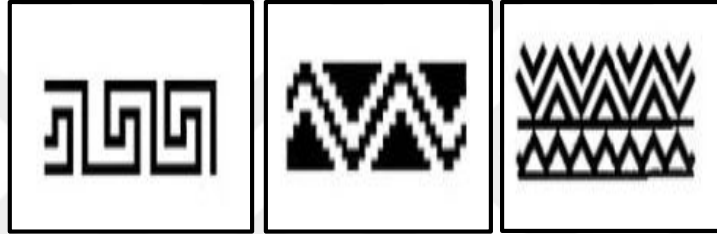
Anadolu dokumalarında mutluluk, iyilik, aydınlık, ışık ve kahramanlığı simgeleyen bir motiftir (Karahan, 1992:406). Anadolu'da Frigya döneminden beri kullanılmakta olan (Durul, 1974:278), bu motif genel olarak Anadolu motiflerinde sıkça rastladığımız motiftir ve mutluluk anlamında işlenmiştir. Bazı dokumalarda ise gökyüzünü simgeleyerek gökten kayan bir yıldızın insanın ruhunun bedenden çıkması anlamında da kullanılmıştır. Genel olarak dokumalarda geometrik formda işlenen bu motife günümüz dokumalarında da oldukça sık rastlanmaktadır (Erbek, 1986:18), (Fotoğraf 3.11). Aynı zamanda altı köşeli yıldızların uğuru sembolize etme amacıyla kullanıldığı da bilinmektedir (Tezcan, 1979:21).

Fotoğraf 3.11. Yıldız Motifi (Megep' ten)

3.2.2.2. Su Yolu Motifi

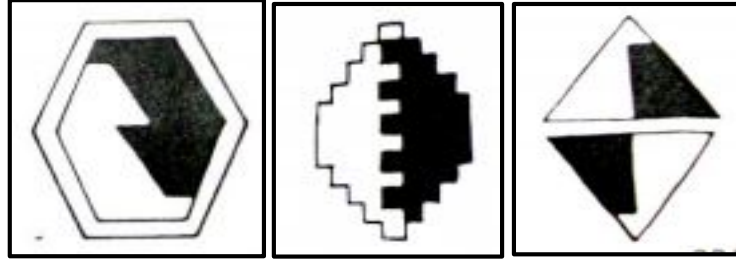
Yeniden doğuşun, ruhsal temizliğin, berraklığın, saflığın, erdemliğin sembolü olan ‘suyolu’ motifi birçok dokumada karşımıza çıkmaktadır (Erbek, 2002:102-104). Dokumalarda genel olarak yuvarlak ve üçgen formda şekillerde karşımıza çıkmaktadır (Erbek, 1986:20), (Fotoğraf 3.12).

Fotoğraf 3.12. Suyolu Motifi (Megep' ten)

3.2.2.3. Aşk ve Birleşim ‘Ying-Yang’ (Kavuşum) Motifi

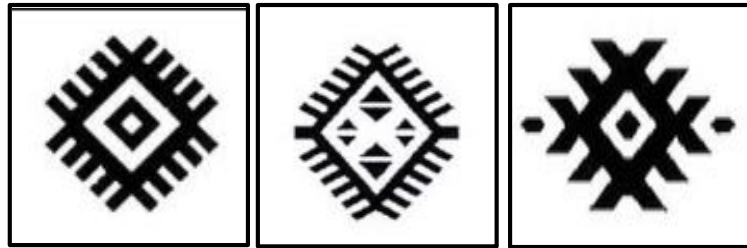
Özünde Uzakdoğu kökenli olup düalizmi simgeleyen bu motif Anadolu insanının özgün yorumlaması aşk ve birleşim veya gece gündüz olarak adlandırılmıştır. Motif genellikle birbirine iki zıt renk ile anlatılır. Ancak her renk üzerine diğerinden ufak bir nokta taşınarak, Anadolu inancına göre doğada hatasız ve saf hiçbir şeyin bulunmayacağı sembollendirilir. Anadolu’da çift sayılar, özellikle iki sayısı üreme ve bereket simgesidir (Megep, 2011:15). Ayrıca karanlıkta ışık, ışıktaki karanlık gibi yaşamsal döngüyü, doğumu-ölümü, giriş-çıkışı simgeler (Kalay, 2015:89). Anadolu’da bazı bölgelerde ise hatasız bir şeyin olmadığı anlamını taşıyan bu motif günümüz dokumalarında da yaygın olarak kullanılır (Erbek, 1986:17), (Fotoğraf 3.13). Özellikle Kars, Antalya, Çorum, Erzurum, Eskişehir, Hatay, Konya, Malatya, İçel yöresine ait dokumalarda sıkça karşımıza çıkmaktadır (Ergüder, 2009:156).

Fotoğraf 3.13. Aşk ve Birleşim ‘Ying-Yang’ (Kavuşum) Motifi
(Megep’ ten)

3.2.2.4. Bereket Motifi

Bu motifin kullanılmasının amacı; sonsuz mutluluk isteğini ifade etmektir ve bu isteği dile getirmek için koç, boğa, geyik, yılan (bazı türleri), koyun gibi hayvanlar kullanıldığı bilinmektedir. İlaç yapımına uygun olan bitkiler de bereketli ve uğurlu sayılarak dokumalarda yer aldığı söylenebilir. Bu bitkilerin özünde bir gücün gizlendiğine inanılır ve bu güç uğur kavramıyla birleştirilmiştir. Uğur ve bereket simgesi olarak kullanılan diğer unsurlar ise, cansız doğa varlıklarıdır (kayalar, sular, dağlar. vs). Bu motifler Anadolu dokumalarında genellikle koçboynuzu ve elibelinde motifleri ile bir arada yorumlanmaktadır. Evlilik, çiftleşme, üreme gibi kadın – erkek ilişkilerine dair anlamlar içermekte, doğanın yeniden canlanmasını simgelemektedir diyebiliriz (Kalay, 2017:86), (Fotoğraf 3.14). Hatay, Kars, Kayseri, Konya, Kütahya, Malatya, Sivas, Tekirdağ, Adıyaman, Afyon, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Çankırı, Erzurum, Eskişehir yörelerinde yapılan dokumalarda sıkça kullanılan motiftir (Ergüder, 2009:149).

Fotoğraf 3.14. Bereket Motifi (Megep’ ten)

3.2.3. Hayvansal Motifler

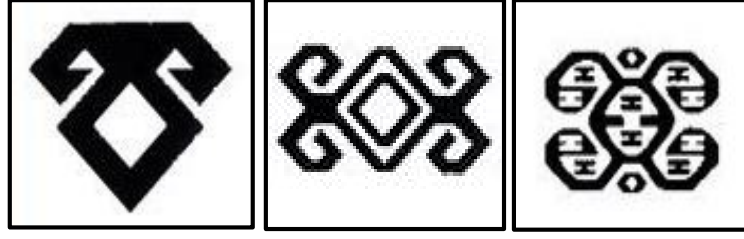
S.İ. Rudenko tarafından 1974 yılında Orta Asya’da Altay eteklerinde ikinci Pazırık kurganında bazı kazılar yapıldı. Yapılan bu kazılar neticesinde bir takım buluntulara rastlandı. Bu buluntular arasında 50-60 yaşları civarında erkek, 40 yaşlarında bir kadın cesedi bulunmuştur. Kadının giysileri arasında koç kafasını andıran, figürlü altın levhalarla süslenmiş bezemeler göze çarpmaktadır (Ergüder, 2009:124).

Koyun ve koç gibi figürler özellikle halı, düz dokuma yaygılar ve de bunlara benzerlik taşıyan eşyalar yaygın olarak günümüze kadar ulaşmaktadır. M.Ö. 1000’li yıllardan bu yana görülmeyen Türkistan’da çeşitli kurganlardan bay ve hatun mezarlarından çıkarılan halı ve kilimler üzerinde dağ tekesi ve koçboynuzu gibi motiflere rastlanmıştır (Ergüder, 2009:125). Yer yer kahramanlık, kuvvet ara sırada istiza anlamı taşıyan hayvan motifleri yapıları itibariyle farklı özellikler taşıyarak dokumaların çoğunda sembol olarak kullanılmıştır (Durul, 1974:279).

3.2.3.1. Koçboynuzu Motifi

Anadolu dışındaki Türk topluluklarında ‘‘koçboynuzlu’’ olarak isimlendirilen bu motif kirkitli dokuma tekniğinde köşeli ve geometrik bir biçim almaktadır. Anadolu’da ise koçboynuzu isminin yanı sıra; ‘‘boynuzlu yarış, koçlu yarış, gözlü koç ve koçbaşı’’ olarak da isimlendirilmektedir. Bu motif çoğunlukla doğumu gösteren figürlerle aynı kompozisyonda yer alabilmektedir (Erbek, 2002:30-34). Boğa, ilk çağ insanları için güçlülüğün, doğurganlığın ve bereketin sembolü olmuştur. Sürekli güvenliğini sağlamaya çalışan insanoğlu, bunun için boğanın boynuzlarını koruyucu amaçlı kullanmıştır. Boynuzun kullanılmasının nedeni ise boğanın iri bir hayvan oluşu ve koruyucu bir tılsım olarak taşınmasının ya da işlenmesinin zor olmasıdır. Hatta ilk çağ insanları evlerinin kapılarına bu boynuzları asmış ayrıca muska olarak da taşımışlardır (Taş, 2009:73).

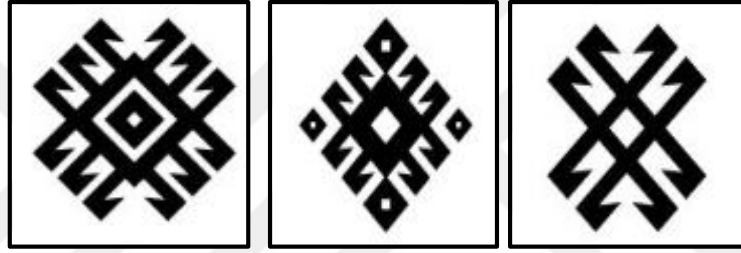
Bunların dışında erkeğin üremedeki rolünün anlaşılmasıyla, insanların meydana getirmiş oldukları eserlerde, boynuz motifleri; bereket, güç, erkeklik ve kahramanlık sembolü olarak yer almaya başlamıştır. Bu motifi; koçun önden, yandan ve tepeden görünüşünü göz önüne alarak, spiral ve hilal gibi şekillerde dokumalara uyarlanarak işlenmiştir. Dağ tekesi, koç ve koçboynuzu motifleriyle, Avrasya bozkırlarında yer alan çeşitli kurganlarda ortaya çıkarılan halı ve kilimlerde karşılaşılmıştır. Urallarda bulunan Pazırık kurganından çıkarılan keçe halılar ve kılıflarda görülen dağ tekesi motifi, daha sonraki zamanlarda Türk dokumacılığının başlıca motifi haline gelmiştir. Bu motif erkek tanrı simgesi olarak Sümerlerde, Akadlarda, Mısırlılarda, Helenlilerde, Hititlerde, ayrıca Oğuzlar, Avarlar, Kırgızlar, Kazaklar, Karakalpaklar, Çuvaşlar, Bulgarlar, Türkmenler ve Kürtlerde bereket ve erkeklik sembolü olarak dokunmuştur (Kalay, 2017:86). Bilhassa Hititler döneminde geyik ve boğa boynuzlarının kuvveti ve hekimlik anlayışını sembolize ettiği bilinmektedir (Ertuğrul, 1990:14), (Fotoğraf 3.15).

Fotoğraf 3.15. Koçboynuzu Motifi (Megep' ten)

3.2.3.2. Akrep Motifi

Bazı kaynaklara göre toplumdaki insanlar, değişik madenlerden yapılmış akrep şeklini verdikleri takıları ve akrebin kuyruğunu üzerlerinde taşıyarak akrebin zehrinden korunduklarını belli etmişlerdir. Bu nedenle dokumalarda işlenen akrep motifleri de aynı amaca hizmet etmektedir (Erbek, 1986:33), (Fotoğraf 3.16).

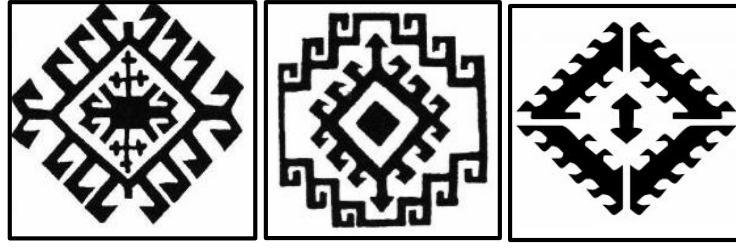

Fotoğraf 3.16. Akrep Motifi (Megep' ten)

3.2.3.3. Ejder Motifi

Birçok kültür tarafından benimsenen bu motif, genellikle aslan pençeli, kuyruğu yılan benzeyen kanatlı bir hayvana benzetilmektedir (Erbek, 2002:146). Başlarda Çinlilerde ki gibi bereket sembolü olan bu yaratık, İslamiyet'ten sonra (köklerinin Orta Asya'ya dayandırılan) kötülüğün sembolü olarak da görülmüştür. Ayrıca Türk kozmolojisinde bu yaratığın fil başlı ve sarı renkli ejder tasavvuru vardır. Anadolu Türk inançlarında ejderin bulutlar yoluyla yağmuru yağdıran bir sembol olduğu devam etmektedir. Orta Asya'da ejderin koruyucu bir sembol olduğu da düşünülmekteydi (Çoruhlu, 2014:30-50). Anadolu halılarında kullanılan ejder motifleri Anadolu kilimlerinde de aynı teknikle dokunmuştur (Salman, 1998:8-12), (Fotoğraf 3.17).

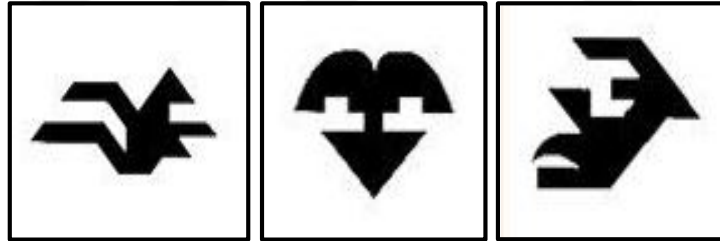

Fotoğraf 3.17. Ejder Motifi (Megep' ten)

3.2.3.4. Kuş Motifi

Bu motif dokuma yapılan bölgelerde özellikle Anadolu bölgesinde oldukça fazla sayıda anlama gelmektedir. Kuş çeşitleri içerisinde bazılarını örneğin güvercin ve kumru gibi kuş türleri uğurlu kuşlar olarak kabul edilirken, karga ve baykuş gibi kuşlar ise genellikle uğursuz olarak kabul edilmiştir (Erbek, 1968:42). Bazı kaynaklarda kuş türlerinin, savaş dönemlerinde barışı sembolize ettiği, yangın ve ölüm gibi kötü durumlarda ise koruyucu olarak geçtiğini görmekteyiz (Taş, 2009:80). Günümüzde de oldukça yaygın olarak kullanılan bu motif insan ruhunun simgesi olarak halı ve düz dokuma yaygılarda karşımıza çıkmaktadır (Eyüboğlu, 1990:27). Özellikle halı desenlerinde geometrik formda işlenen kuş motifleri kilimlerde de yine aynı şekilde işlenmiştir (Sürür, 1992:208-209), (Fotoğraf 3.18).

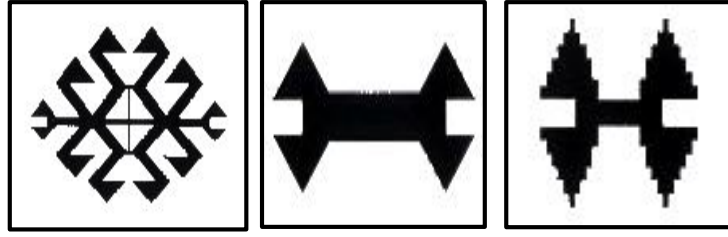

Fotoğraf 3.18. Kuş Motifi (Megep' ten)

3.2.3.5. Kurtağzı (Kurt izi, Canavar Ayağı) Motifleri

Kurtağzı motifleri genel olarak çeşitli doğa olaylarından zarar gelmemesi için korunma amacıyla insanoğlu tarafından bu mantık çerçevesi içinde farklı formlarda stilize edilerek işlenmiştir (Kalay, 2015:88).

Anadolu'da yaşayan insanlar genel olarak geçim kaynaklarını hayvancılıktan kazandıkları için doğa olayları dediğimiz kurt ve bunun gibi yırtıcı hayvanlarla karşılaşmaktadırlar. Bu sebeplerden ötürü de "kurt dişi, yılan kemiği" gibi hayvanların parçalarını üzerlerinde taşıyarak koruma amacı gütmüşelerdir (Erbek, 1968:42). Anadolu'da genel olarak kullanılan bu motif günümüz dokumalarında da kullanılmaktadır (Fotoğraf 3.19).

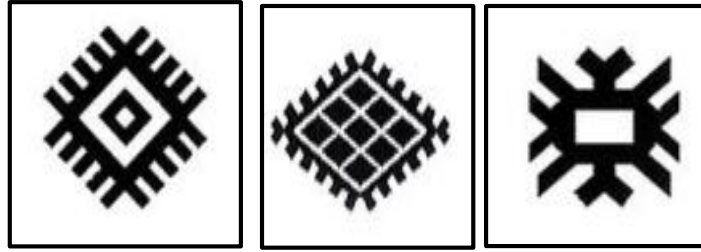
Fotoğraf 3.19. Kurtağzı (Kurt izi, Canavar Ayağı) Motifleri
(Megep' ten)

3.2.4. Bitkisel Motifler

Bitkisel motifler dokumalarda en çok görülen motif gruplarındandır. Genellikle çeşitli formlarda stilize edilmiş ya da üsluplaştırılmış, çiçek, ağaç, yaprak vb. motiflerin oluşturduğu bir gruptur. Üsluplaştırılan halk arasında kimi bölgelerde “hayat ağacı” bazı kaynaklarda “hatai, gonca” olarak isimlendirilmektedir (Gül, 2015:25). Bitkisel motifli süslemelerin (Gül, lale, karanfil, sümbül) en parlak dönemleri Osmanlı dönemine aittir (Ergüder, 209:110). Geçmiş dönemlerde 16. ve 17.yy da üsluplaştırılarak işlenen bu bitkisel motifler 19.yy başlarından itibaren artık tabiattaki kendi halleriyle işlenip dokumalarda da bu şekilde desen olarak verilmiştir (Ergüder, 2009:110).

3.2.4.1. Pıtrak Motifi

Tarlalarda bulunan, dikenleriyle insanların ve hayvanların tüylerine yapışan bir bitki olan pıtrak bitkisinin, Anadolu El Sanatlarında stilizasyonu görülmektedir. Pıtrağın üzerindeki dikenlerin kötü gözü uzaklaştırdığına inanan Anadolu insanı, onu nazarlık motifi olarak kullandığı çeşitli kaynaklarda belirtilmiştir. “Pıtrak gibi” deyimini ağaçlardaki meyve bolluğunu ifade etmektedir ve pıtrak motifi bu bağlamda, bereketli olmaları için un çuvallarında, tandır örtülerinde, ekmek üstüne kapanan cicim dokumalarında sıkça kullanılarak karşımıza çıkmıştır (Kalay, 2017:93). Neolitik dönemden bize kalan pişmiş toprak mühürlerin üzerinde de bu motife rastlanmıştır. Mersin Yörük cicim ve zili tekniği ile dokunmuş yaygılarda pıtrak, bıtrak, pıtrırdak gibi isimler alır. Muğla, Bodrum, Adana, Karatepe kilimlerinde, Denizli, Afyon Türkmen dokumalarında çuval, heybe, at örtüsü, çocuk beşiği gibi kullanım eşyalarında pıtrak motifine sıkça rastlanmaktadır (Erbek, 2002:108), (Fotoğraf 3.20).

Fotoğraf 3.20. Pitrak Motifi (Megep' ten)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**KATALOĞ****4.1. ANTALYA MÜZESİNDE TESBİT EDİLEN KİLİMLERİN KATALOĞU
VE TAHLİLLERİ**

Fotoğraf 4.1. Kilim Dokuma

Çizim 4.1. Kilim Dokuma

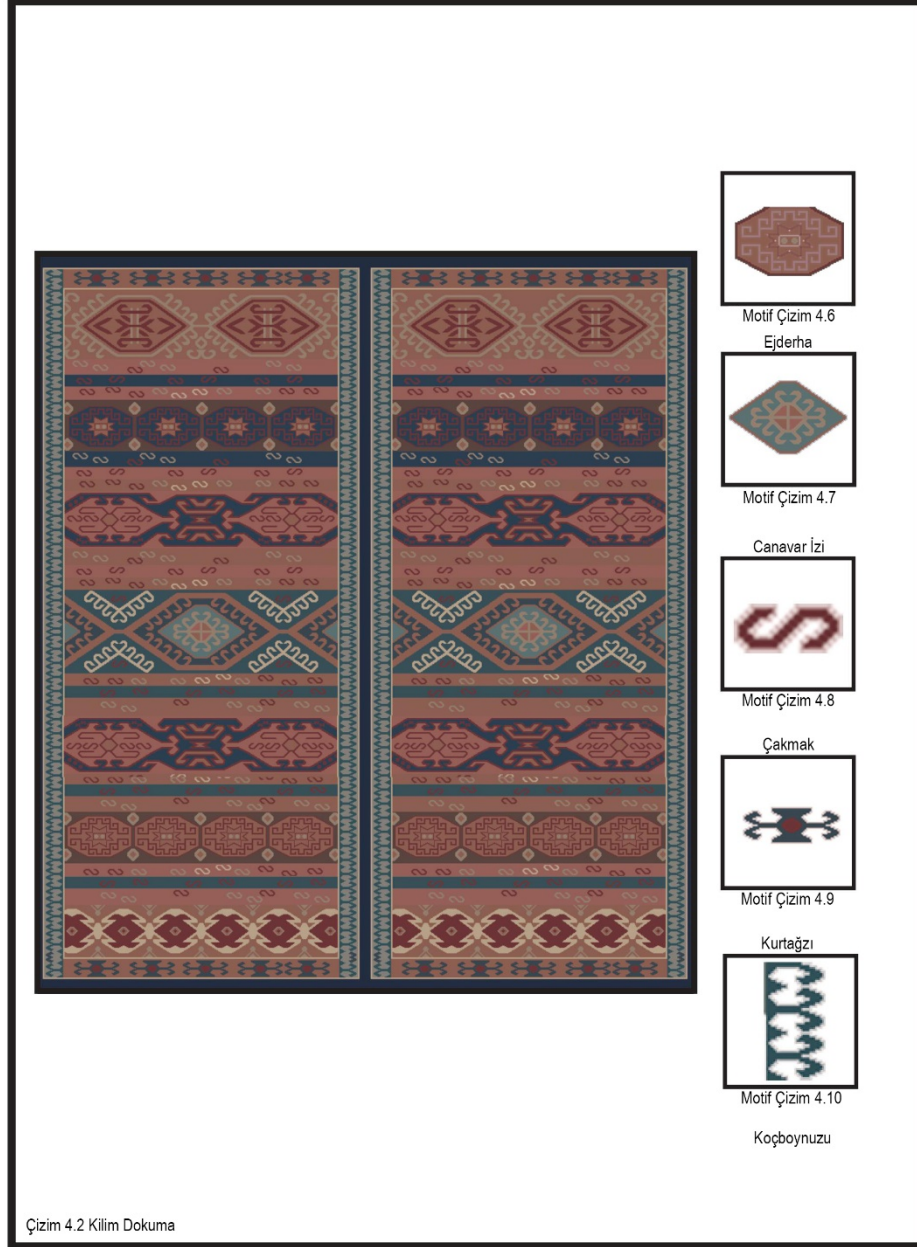
KATALOG NO	: 01
Fotoğraf No	: 4.1
Çizim No	: 4.1
Envanter No	: 2.1.78
Müzeye Geliş Tarihi	: 28.04.1978
İnceleme Tarihi	: 11.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Hakkâri
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Çılgül Kilimi
Tarihlendirme	: 20.yy İlk Çeyreği
Ebatları (En / Boy)	: 163x245 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, açık mavi, turuncu, kırmızı, beyaz.
Kullanılan Motif	: Yıldız, tarak, bukağı, akrep, koçboynuzu.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Saçak boyu 13 cm olan bu örnek kompozisyon, renk ve motif açısından Hakkâri yöresi özelliklerini taşır. 163x245 cm ölçülerindeki bu örnek yer yaygısı olarak tasarlanmıştır. Çözüğü ve atkı ipi yün iplikten meydana gelen kilim bezemesine kırk tane gülün yerleştirilmesinden dolayı yöredeki insanların kilim örneğine “Çılgül Kilimi” ismiyle adlandırmasına neden olmuştur. Genel olarak germe tezgâhlarda dokunan Çılgül kiliminde lacivert, turuncu, kırmızı, beyaz ve siyah renkler ağırlıklı olarak işlenmiştir. Kilim örneği iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirildiği görülmektedir. Bordürde beyaz zemin üzerine yatay olarak farklı renklerde “yıldız” motifleri kullanılmıştır. Kilim bezemesinin zemin kısmı yörede kırk gül olarak bilinen motifin lacivert zemin üzerine yerleştirilmesiyle meydana gelmiştir. Zemini oluşturan iri altıgenler kancalarla çevrelenerek içleri “akrep” motifleriyle doldurulmuştur. Altıgenler arasında “koçboynuzu”, “bukağı” ve tekrardan “akrep” motiflerine yer verilmiştir. Kilimin zemininin sağ ve sol kısmında dikey olarak ince bordürden başlayan beyaz, mavi ve kırmızı renklerle “tarak” ve “suyolu” deseni kullanılarak kapatılmıştır.

Fotoğraf 4.2. Kilim Dokuma

Çizim 4.2. Kilim Dokuma

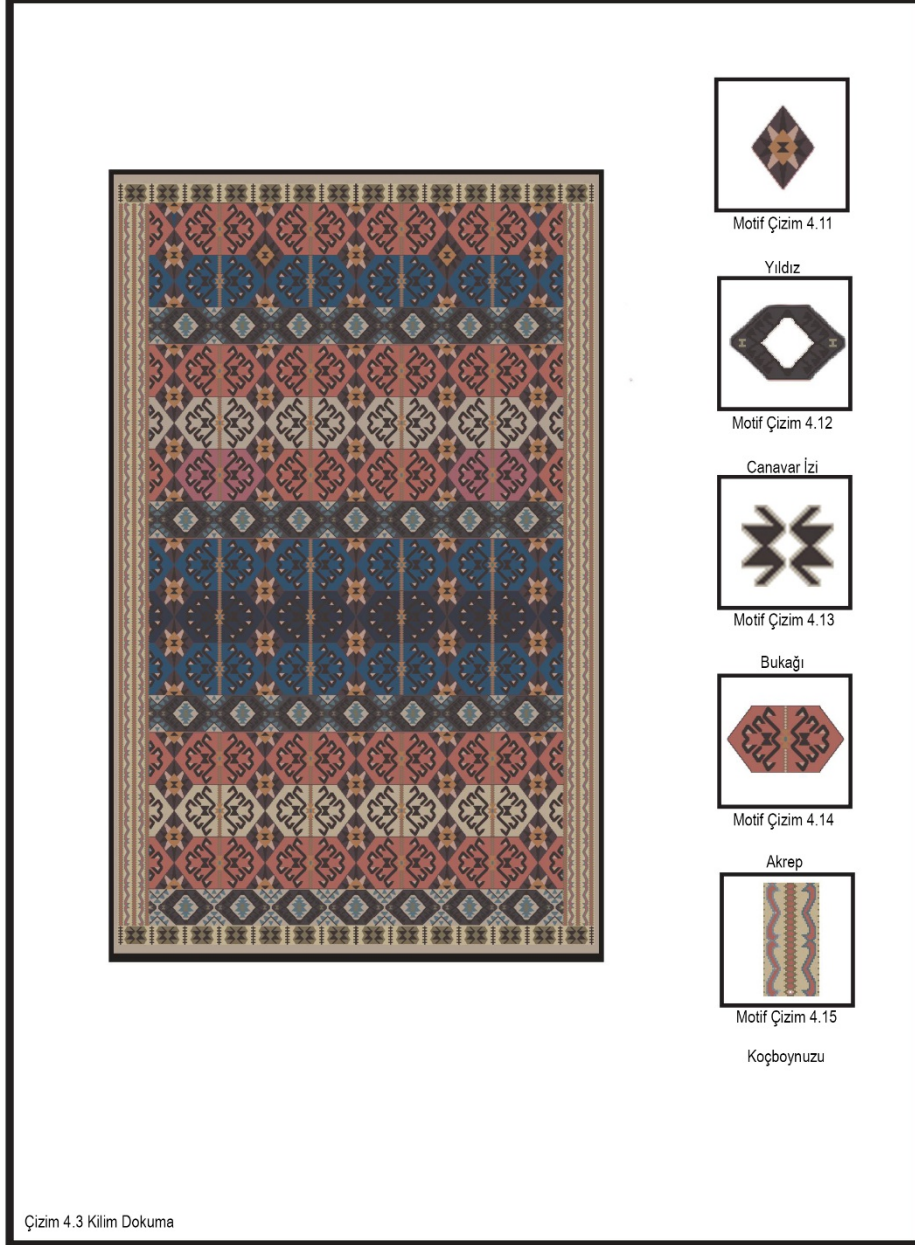
KATALOG NO	: 02
Fotoğraf No	: 4.2
Çizim No	: 4.2
Envanter No	: 2.16.78
Müzeye Geliş Tarihi	: 28.04.1978
İnceleme Tarihi	: 23.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Hakkâri
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Herki Kilimi
Tarihlendirme	: 19.yy İkinci Yarısı
Ebatları (En / Boy)	: 155x250 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Turuncu, kırmızı, lacivert, kahverengi, beyaz, açık mavi.
Kullanılan Motif	: Ejderha, canavar izi, kurtağzı, çakmak, koçboynuzu.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, balıksırtı sumak, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

Kilim örneği Antalya Müzesi' nin deposunda tespit edilmiştir. Kompozisyon ,renk ve motif açısından Hakkari yöresi özelliklerini taşır. Hakkari İline bağlı Herki aşireti tarafından dokunulduğu düşünüldüğü için bu ismi almıştır. 155x250 cm ölçülerindeki dikdörtgen şekle sahip bu örneğin geometrik motiflerden oluşan kompozisyon ile desenlendirildiği görülmektedir. Kilim örneğinin bordürü yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan lacivert zemin üzerine farklı renklerdeki "kurtağzı" motifinden oluşmaktadır. Kilim bezemesinin zemin kısmı bölümlere ayrılmış, bu bölümler "elibelinde", "çakmak", "ejderha" ve "canavar izi" motifleriyle doldurulmuştur. Kilim bezemesinin zemini sağ ve sol kısımlarında iki ince bordür arasında dikey yönde uzanan lacivert zemin üzerine beyaz renkte işlenen "koçboynuzu" motifi ile sınırlandırılmıştır. Kilim örneği iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan parçalar birleştirilmiştir. Atkı ve çözgü ipi yün olup boyamada doğal boyalar kullanılmıştır. Günümüze kadar renkleri solmuş ve çeşitli bölgelerinde yırtıklar meydana gelerek ulaşan bu örnekte ilikli kilim tekniği, balıksırtı sumak tekniği ve cicim tekniği uygulanmış ve germe tezgahlarda dokunmuştur.

Fotoğraf 4.3. Kilim Dokuma

Çizim 4.3. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 03
Fotoğraf No	: 4.3
Çizim No	: 4.3
Envanter No	: 4.1.78
Müzeye Geliş Tarihi	: 28.04.1978
İnceleme Tarihi	: 12.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Hakkâri
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Halit bey kilimi
Tarihlendirme	: 20.yy İkinci Yarısı
Ebatları (En / Boy)	: 154x240 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, kahverengi, kırmızı, beyaz, siyah, açık mavi, sarı.
Kullanılan Motif	: Yıldız, tarak, bukağı, akrep, koçboynuzu, canavar izi, çakmak.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Hakkâri yöresi özelliklerini taşıyan kilim örneği Antalya Müzesi' nde tespit edilmiştir. İlikli kilim tekniği ile dokunan örnekteki kilimin yöresel ismi Halit Bey kilimidir. Gülgever ve Çılgül kilimlerinin ana formlarından yola çıkarak oluşturulmaya çalışılmıştır. Halit Bey ismi gelin tarafının hem babasının aşiretinde, hem de gelinin kocasının bağlı olduğu aşirete ait kilimlerde işlenen motiflerin bir arada kullanılmasıyla dokunmuş yeni bir kilim anlamına gelen hikâyeye dayatılmaktadır. Genel olarak germe ve yer tezgâhlarda dokunan kilimin ince bordüründe beyaz zemin üzerine kırmızı ve mavi renklerde yatay eksenine enine doğru sıralanmış “yıldız” motifleri kullanılmıştır. Sonsuzluk prensibine uygun şekilde tasarlanan örneğin çözüğü, atkı, motif ipi / desen ipi yün ipliklidir. Yer yaygısı olarak dokunan bu kilim iki parça halinde dokunmuş dokuma işlemi bittik den sonra birleştirilmiştir.

Kilim bezemesinin zemini yayla gülü (canavar izi) olarak bilinen motifin lacivert zemin üzerine kırmızı ve beyaz renkteki altıgen şemalara yerleştirilmesiyle oluşturulduğu görülmektedir. Aradaki boşluklar siyah zemin üzerine mavi renkte “ yıldız” motifleriyle

doldurulmuş köşelerde ise “çakmak” motiflerine yer verilmiştir. İki ince bordür arasında zeminin sağ ve sol köşelerinde dikey yönde iki sıra halinde paralel şekilde beyaz zemin üzerine siyah renkte “koçboynuzu” motifi kullanılarak zemin sınırlandırılmıştır.

Fotoğraf 4.4. Kilim Dokuma

Çizim 4.4. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 04
Fotoğraf No	: 4.4
Çizim No	: 4.4
Envanter No	: 14.35.72
Müzeye Geliş Tarihi	: 15.12.1972
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Doğu Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 145x320 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, kahverengi, siyah, kırmızı.
Kullanılan Motif	: Ejderha
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim,
Dokumanın Tanımı	:

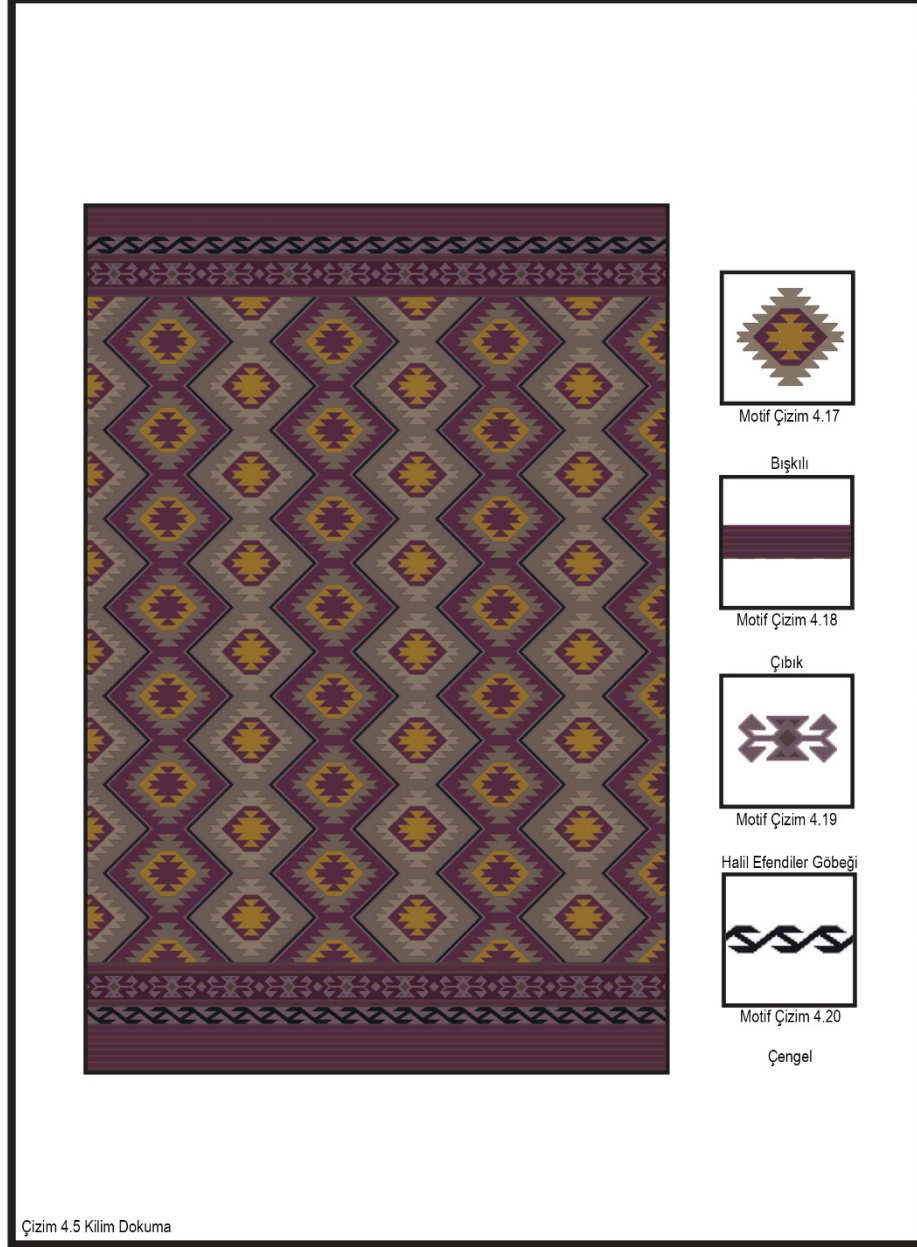
Dikdörtgen şekile sahip kilim örneği Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir. İki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirilen örnek enine şeritlerden meydana geldiği görülmektedir. Genellikle koyu tonların hakim olduğu bezemenin şeritlerinde "ejderha" motifleri yan yana sıralanarak kullanılmıştır.

Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olan dokumada ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Renkleri solmuş halde günümüze kadar ulaşan örneğin iplerini boyamada doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.5. Kilim Dokuma

Çizim 4.5. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 05
Fotoğraf No	: 4.5
Çizim No	: 4.5
Envanter No	: 1.5.76
Müzeye Geliş Tarihi	: 31.05.1976
İnceleme Tarihi	: 27.05.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Kaş / Antalya
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Tabaklı kilim
Tarihlendirme	: 20.yy. İkinci Yarısı
Ebatları (En / Boy)	: 157x247
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Mor, turuncu, açık mavi, sarı, beyaz, siyah, lacivert.
Kullanılan Motif	: Halil Efendi Göbeği, bışkılı, çıbık, çengel.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim

157x247 cm ölçülerinde olan ilikli kilim tekniği uygulanarak dokunan bu örnek Barak Yöresine ait “Tabaklı kilim” özelliklerini taşır. Kilim bezemesinin başlangıç ve bitiş kısımlarında enine doğru yatay şekilde şeritler halindeki ‘‘çıbık’’ (palaz) bölümünde kırmızı, sarı ve beyaz renkler kullanılarak dokumaya başlanmıştır. İki bordür den oluşan örneğin ince bordüründe siyah zemin üzerine beyaz renkte yatay olarak uzanan ‘‘çengel’’ motifi kullanılmıştır. İkinci bordürde ise sarı, mavi, beyaz renkler kullanılarak ‘‘Halil Efendiler göbeği’’ motifi ile doldurulmuştur. Bordürler arası mavi ve mor renklere dokunan çıbık bölümüyle sınırlandırılarak kilimin zeminine geçilmiştir.

Kilim bezemesinin zemini dörtte bir esaslı olarak tasarlanmış iri altıgenlerin içleri ‘‘bışkılı’’ (yıldız) motifleriyle doldurulmuş, diyagonal olarak sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Büyük bölümü solmuş kilim örneğinin zeminde açık mavi, turuncu, sarı ve beyaz renklere yer verildiği görülmektedir. Atkı ve çözüğü ipleri yün iplikten olan dokumada sentetik boya kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.6. Kilim Dokuma

Çizim 4.6. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 06
Fotoğraf No	: 4.6
Çizim No	: 4.6
Envanter No	: 2.25.74
Müzeye Geliş Tarihi	: 22.08.1974
İnceleme Tarihi	: 09.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Antalya
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Tabaklı kilim
Tarihlendirme	: 20.yy. İkinci Yarısı
Ebatları (En / Boy)	: 170x426 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, sarı, turuncu, gök (mavi), devetüyü (kahverengi), beyaz.
Kullanılan Motif	: Yıldız, çıbık, bışkılı, akrep.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

170x426 cm ölçülerinde olup Antalya Müzesi'nde bulunan bu örnek Barak Yöresine ait Tabaklı Kilim özelliklerini taşır. Müzede depo alanında saklanan örneğin başlangıç ve bitiş kısımlarında cicim tekniğiyle "pıtrak" motifi işlenerek diğer kısımlarda ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Dikdörtgen şekle sahip olan kilimin çözüğü ve atkı iplikleri yün ipliktir. Örnekteki kilime şerit halinde oluşan "çıbık" (palaz) bölümüyle dokumaya başlanmıştır. "Çıbık" (palaz) bölümünün üst kısmına kırmızı zemin üzerine "akrep" motifleri yerleştirilmiştir. Yatay olarak işlenmiş "keme dişi" (suyolu) motifi ile sınırlandırılan örnekte ince bordüre geçilmiştir. İnce bordürde turuncu ve kırmızı renklerle işlenmiş "yıldız" motifleriyle zengin bir görünüm elde edilmiştir.

Kilim bezemesinin zemini zikzak halindeki simetrik altıgenlerden meydana gelmiştir. Altıgenlerin içleri iç içe geçmiş "bışkılı" motifleriyle doldurulmuştur. Kahverengi zemin üzerine işlenen motiflerde farklı renkler kullanılarak sonsuzluk prensibine göre tasarlanmıştır. Orta zemin sağ ve sol iki köşelerden yarım baklava dilimleriyle çerçeveye alınarak

sınırlandırılmıştır. Dokumaya başlarken kullanılan yatay olarak uzanan “çıbık” (palaz) motiflerinin tekrar kullanılmasıyla kilim bezemesi tamamlanmıştır.

Fotoğraf 4.7. Kilim Dokuma

Çizim 4.7. Kilim Dokuma

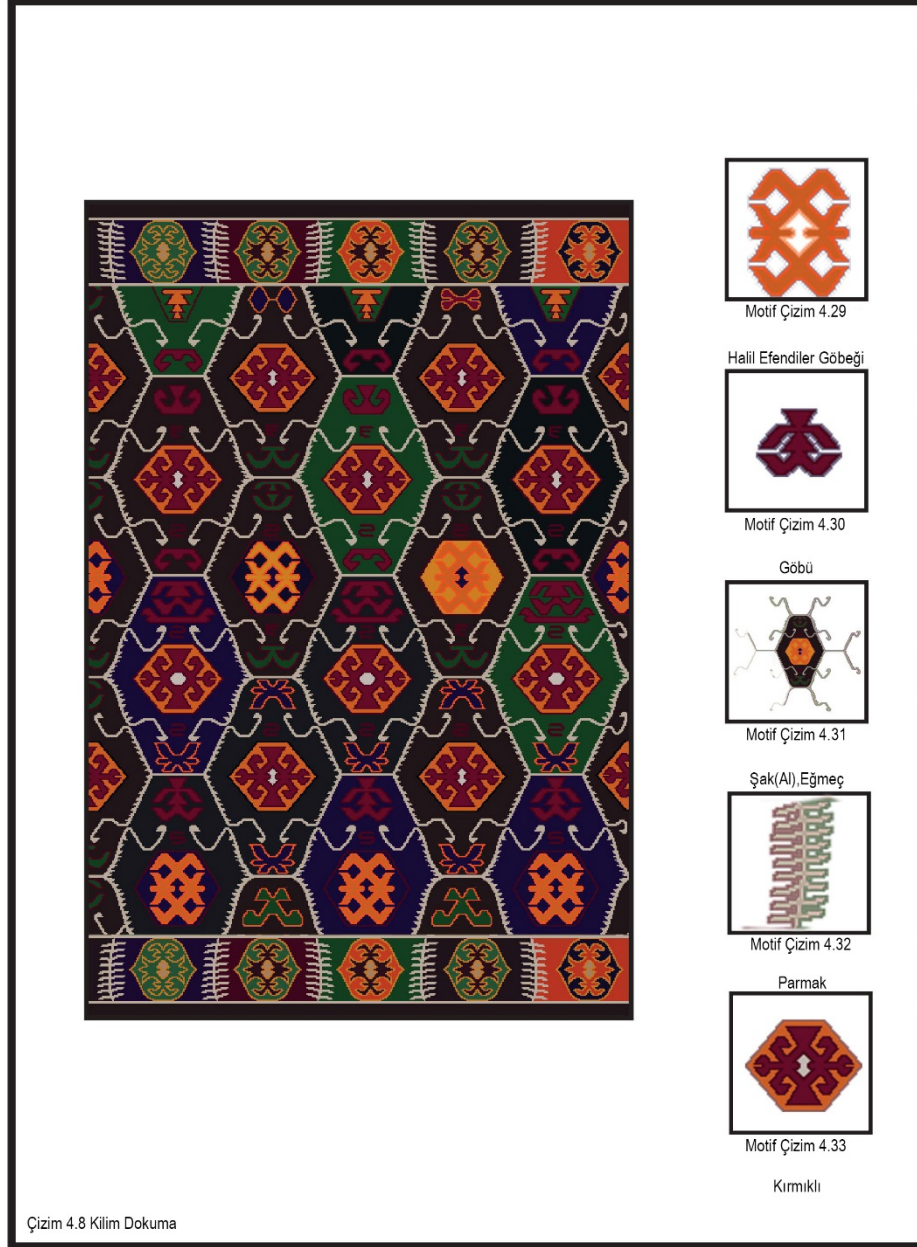
KATALOG NO	: 07
Fotoğraf No	: 4.7
Çizim No	: 4.7
Envanter No	: 72.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.06.1948
İnceleme Tarihi	: 26.05.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Antalya / Yeşilbarak Köyü
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Ölümlük / Dilimlik Kilim
Dokumanın Yöresel Adı	: Türkmen (Barak) Kilimi
Tarihlendirme	: 20.yy. Son Çeyreği
Ebatları (En / Boy)	: 148x261cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Turuncu, beyaz, gök(mavi), al(kırmızı), mor, yeşil, kahverengi, sarı
Kullanılan Motif	: Çıbık, keme dişi, şak (ağ), bışkılı, eğmeç, Halil Efendiler Göbeği, kırmıklı, kenar parmaklı.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Barak Yöresine ait Türkmen kiliminde kompozisyon olarak geometrik motiflerin hâkim olduğu görülmektedir. Kilimin başlangıç ve bitiş kısmında barak yöresinde “çıbık” (palaz) olarak isimlendirilen bölümün dokunmasıyla başlanmıştır. Şerit halinde dokunan bölümde beyaz, kahverengi, yeşil ve sarı renkler kullanılmıştır. “Keme dişi” (suyolu) motifi ile sınırlandırılan ince bordürde kırmızı, yeşil, turuncu, mavi, kahverengi ve beyaz gibi farklı renklerle yan yana sıralanmış “parmak” motiflerine yer verilmiştir. Kilimin zemin kısmı daha geniş tutulmuş, altıgen biçimindeki iri koca yanlışlar diyagonal biçimde sıralanarak zemini oluşturmuştur. Diyagonal olarak sıralanan altıgen şemalarda kahverengi, yeşil, kırmızı ve açık mavi renkler kullanılarak içleri “Halil Efendiler göbeği”, “bışkılı”(yıldız), “eğmeç” ve “kırmıklı” motifleriyle doldurulduğu görülmektedir. Kilim zemininin sağ ve sol kısmında iki ince bordür arasında uzunlamasına doğru zemini sınırlandıran “kenar parmak”larıyla çevrelenmiştir. Genel olarak çeyizlik ve cenazelik için dokunan kilim türüdür.

Fotoğraf 4.8. Kilim Dokuma

Çizim 4.8. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 08
Fotoğraf No	: 4.8
Çizim No	: 4.8
Envanter No	: 1.28.75
Müzeye Geliş Tarihi	: 14.05.1975
İnceleme Tarihi	: 26.05.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Antalya / Yeşilbarak Köyü
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Ölümlük / Dirimlik Kilim
Dokumanın Yöresel Adı	: Türkmen (Barak) Kilimi
Tarihlendirme	: 20.yy. Son Çeyreği
Ebatları (En / Boy)	: 152x317 cm
Çözgü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Beyaz, lacivert, yeşil, sarı, al (kırmızı), siyah, mor.
Kullanılan Motif	: Çıbık, keme dişi, parmak, Halil Efendiler göbeği, kırmıklı, göbü
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nde tespit edilen örnek kompozisyon, renk ve motif açısından Barak Yöresi özelliklerini taşır. Dikdörtgen şekile sahip kilim bezemesi iki ince bordür ve zeminde geometrik motiflerin diyagonal olarak sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Kilimin başlangıç ve bitiş kısmında yatay olarak uzanan şerit halindeki kahverengi, yeşil, lacivert ve turuncu renkler "çıbık" (palaz) bölümünde kullanılmıştır. "Keme dişi" (suyolu) deseni ile sınırlandırılan ince bordürde "parmak" ve "göbü" motiflerine yer verilmiştir. Beyaz renkteki "parmak" motiflerinin araları yeşil zemin üzerine lacivert, lacivert zemin üzerine yeşil ve tekrardan lacivert zemin üzerine kırmızı renkte "göbü" motifleriyle doldurulmuştur.

Kilim bezemesinin zemin kısmı iki şak şeklinde dokunmuş, altıgen biçimindeki koca yanışların diyagonal olarak yerleştirilmesiyle meydana gelmiştir. Motiflerin içerisi mavi, kahverengi, kırmızı ve yeşil rengin münavebeli olarak "Halil Efendiler göbeği" ve "kırmıklı" motifleri yerleştirilmiştir.

Fotoğraf 4.9. Kilim Dokuma

Çizim 4.9. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 09
Fotoğraf No	: 4.9
Çizim No	: 4.9
Envanter No	: 2.16.78
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 10.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Akdeniz Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy.
Ebatları (En / Boy)	: 128x276 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, kahverengi, siyah, beyaz, sarı, açık yeşil.
Kullanılan Motif	: Bereket, göz.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekilde olan kilim örneği 128x276 cm ölçülerinde tasarlanmıştır. İlikli kilim ve cicim tekniği uygulanmış bu örneğin başlangıç kısmında beyaz, kırmızı ve açık yeşil renklerin oluşturduğu ‘palaz’ bölümüyle dokumaya başlandığı görülmektedir. Kilim örneğinin bordürü kırmızı zemin üzerine ‘göz’ motifinin yatay eksenine enine doğru sıralanmasıyla oluşmuştur.

Geometrik motiflerin hâkim olduğu kilim bezemesinin zemininde orta kısmında siyah zemin üzerine dört adet üst üste sıralanmış dış hatları beyaz renkte olan ‘bereket’ motifinin sonsuzluk prensibine göre yerleştirilmesiyle oluştuğu görülmektedir. Antalya Müzesi’ nin depo alanında korunan bu kilimin çözümü ve atkı ipi yün ipliktendir.

Fotoğraf 4.10. Kilim Dokuma

Çizim 4.10. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 10
Fotoğraf No	: 4.10
Çizim No	: 4.10
Envanter No	: 15.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 26.05.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy.
Ebatları (En / Boy)	: 131x349cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Sarı, lacivert, turuncu, kahverengi, kırmızı, beyaz.
Kullanılan Motif	: Yıldız, bereket, çengel.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekle sahip olan kilim yolluk olarak tasarlanmıştır. Dokuma bir ince bordür ve zeminden meydana gelmiştir. Örneğin ince bordürü farklı renklerle (mavi, sarı, kırmızı) “yıldız” motifinin yatay ekseninde sıralanmasıyla oluşmuş ve ince suyuyla sınırlandırılarak zemine geçiş sağlanmıştır.

Kilim bezemesinin zemin kısmında geometrik motiflerin hâkim olduğu bir kompozisyon görülmektedir. Zeminde üç sıra halinde boyuna doğru uzanan dış hatları “çengel” motifinden meydana gelen iç içe geçmiş zikzak görünümündeki “bereket” motifin diyagonal olarak sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Kahverengi zemin üzerine turuncu, mavi, beyaz, kırmızı ve sarı renklerin hâkim olduğu bu örneğin çözüğü ve atkı ipi yün ipliktir. 131x349 cm ölçülerindeki dokumada ilikli kilim tekniği uygulanarak 10cm²’ de yirmi dokuz ilmek atılmıştır.

Fotoğraf 4.11. Kilim Dokuma

Çizim 4.11. Kilim Dokuma

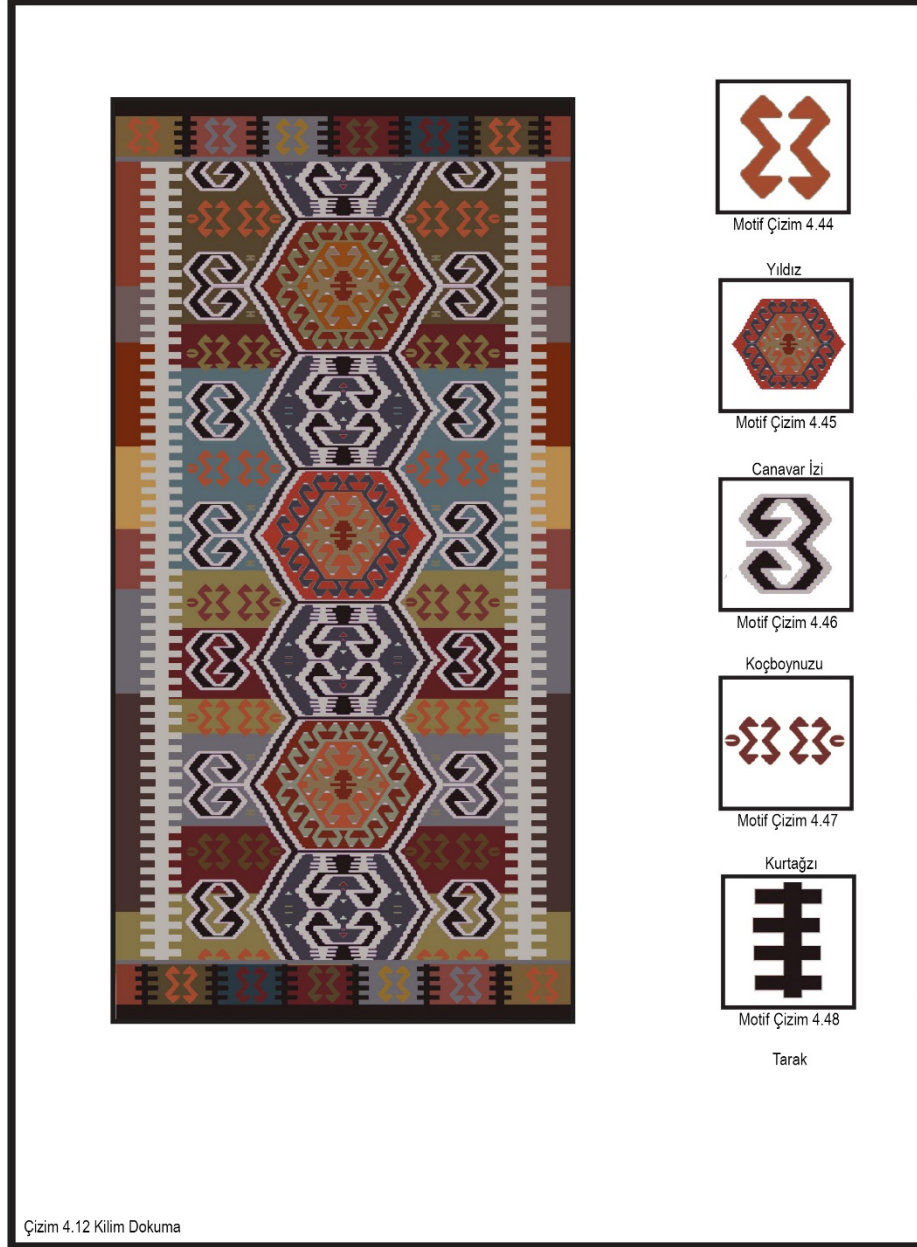
KATALOG NO	: 11
Fotoğraf No	: 4.11
Çizim No	: 4.11
Envanter No	: 31.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 24.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 105x295 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Sarı, kırmızı, siyah, beyaz, açık mavi, turuncu
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, bukağı, yıldız, canavar izi, bereket.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

105x295 cm ölçülerindeki bu kilim örneği Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir. Geçmiş yıllardan günümüze kadar renkleri solmuş, genel olarak bordür kısımlarında yırtılmalar oluşan bu örnekte ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Bordür ve zeminden oluşan kilim örneğinin bordürünü yatay olarak enine doğru sıralanan "yıldız" motiflerinin oluşturduğu görülmektedir. Motifler arasındaki boşluklar ise "bukağı" motifiyle doldurulmuştur. Kilim bezemesinin zemininde sonsuzluk prensibine göre tasarlanmış "canavar izi" motifleri dikkati çeker. Dikey eksen üzerine üst üste sıralanan kırmızı ve turuncu renklerde işlenen "canavar izi" motifi zemini oluşturmuş, içlerin de ise "bereket" motifine yer verilmiştir. Kilim bezemesinin zemininde kullanılan "canavar izi" motiflerinin yanı sıra beyaz ve siyah zemin üzerine kırmızı ve turuncu renklerle işlenen "kurtağzı" ve "bukağı" motifleri ile zemindeki boş alanların doldurulduğu görülmektedir. Atkı ve çözgü ipi yün iplikten olan dokuma genel olarak yer yaygısı olarak kullanılmaktadır. İpliklerin boyanmasında ise doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.12. Kilim Dokuma

Çizim 4.12. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 12
Fotoğraf No	: 4.12
Çizim No	: 4.12
Envanter No	: 42.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 19.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 126x304 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Turuncu, kahverengi, kırmızı, beyaz, siyah, açık mavi, sarı, kahverengi.
Kullanılan Motif	: Yıldız, tarak, kurtağzı, koçboynuzu, canavar izi, çakmak, nazarlık.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

İlikli kilim tekniği uygulanan bu örnek Antalya Müzesi'nde muhafaza edilmektedir. Geçmişten günümüze kadar gelen bu örneğin renklerinin solduğu ve kilimde yırtıkların meydana geldiği görülmektedir. 126x304 cm ölçülerindeki örnekte geometrik motifler genel olarak kullanılmıştır. Dokumanın ince bordürü "yıldız" motifinin yatay eksen üzerine enine doğru sırlanmasıyla oluşmuştur. Motifler arasındaki boşluklar ise beyaz renkte olan "tarak" motifi ile doldurulmuştur.

Kilim bezemesinin zemini dikey olarak dış konturları beyaz, iç hatları kahverengi olan "koçboynuzu" motifinin üst üste sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Zeminde sıralanan dört adet içi kırmızı zemin üzerine sarı ve mavi renkteki "koçboynuzu" motiflerinin içlerinde "canavar izi" motifi kullanılarak boşluklar kapatılmıştır. Mavi zeminli "koçboynuzu" motiflerinin içleri ise kırmızı renkte olan "nazarlık" ve "çakmak" motifleri yer almıştır. Her sırada yer alan "koçboynuzu" motiflerinin sağ ve sol köşelerinde karşılıklı olarak "kurtağzı" motifi kullanılmıştır. Kilimin zemini iki ince bordür arasında dikey olarak uzanan beyaz

renkteki "tarak" motifleriyle sınırlandırılmıştır. Çözgü ve atkı ipleri yün iplik olan dokumada doğal boya kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.13. Kilim Dokuma

Çizim 4.13. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 13
Fotoğraf No	: 4.13
Çizim No	: 4.13
Envanter No	: 16.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 10.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy.
Ebatları (En / Boy)	: 116x346 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, sarı, turuncu, kahverengi, lacivert, beyaz, açık yeşil.
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, koçboynuzu, tarak, kuş, bukağı, canavar izi.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda bulunan ve sağlam şekilde muhafaza edilen bu örnek 116x346 cm ölçülerindedir. Kilim dokumasında aynı renklerin farklı nüanslarıyla mükemmel bir görsellik elde edilmiştir. Dikdörtgen alana sahip kilim bezemesine yatay olarak enine doğru uzanan ince şeritler halinde sarı, kırmızı ve lacivert renklerin hâkim olduğu palaz bölümüyle dokumaya başlanmıştır. Bezemenin bordüründe birbirinin devamı niteliğinde farklı renklerde (turuncu, lacivert, kırmızı, sarı) beyaz zemin üzerine iri şekilde "kuş" motifleri kullanılmış aradaki boşluklar "bukağı" motifiyle doldurulmuştur.

Kilim bezemesinin zemini dikey olarak üst üste sıralanmış yedi adet dış konturları beyaz iç hatları kahverengi renkte olan "koçboynuzu" motifinden meydana gelmiştir. Zeminde sıralanan üç adet kırmızı zemin üzerine lacivert renkte, kırmızı zemin üzerine sarı renkte ve tekrardan kırmızı zemin üzerine lacivert renkte kullanılan "canavar izi" motifi "koçboynuzu" motifinin içerisinde yer almıştır. Motifler arasında sağ ve sol kısımda her sırada sarı, kırmızı ve lacivert renklerde "kurtağzı" motifi kullanılmıştır. İki ince bordür arasında dikey olarak

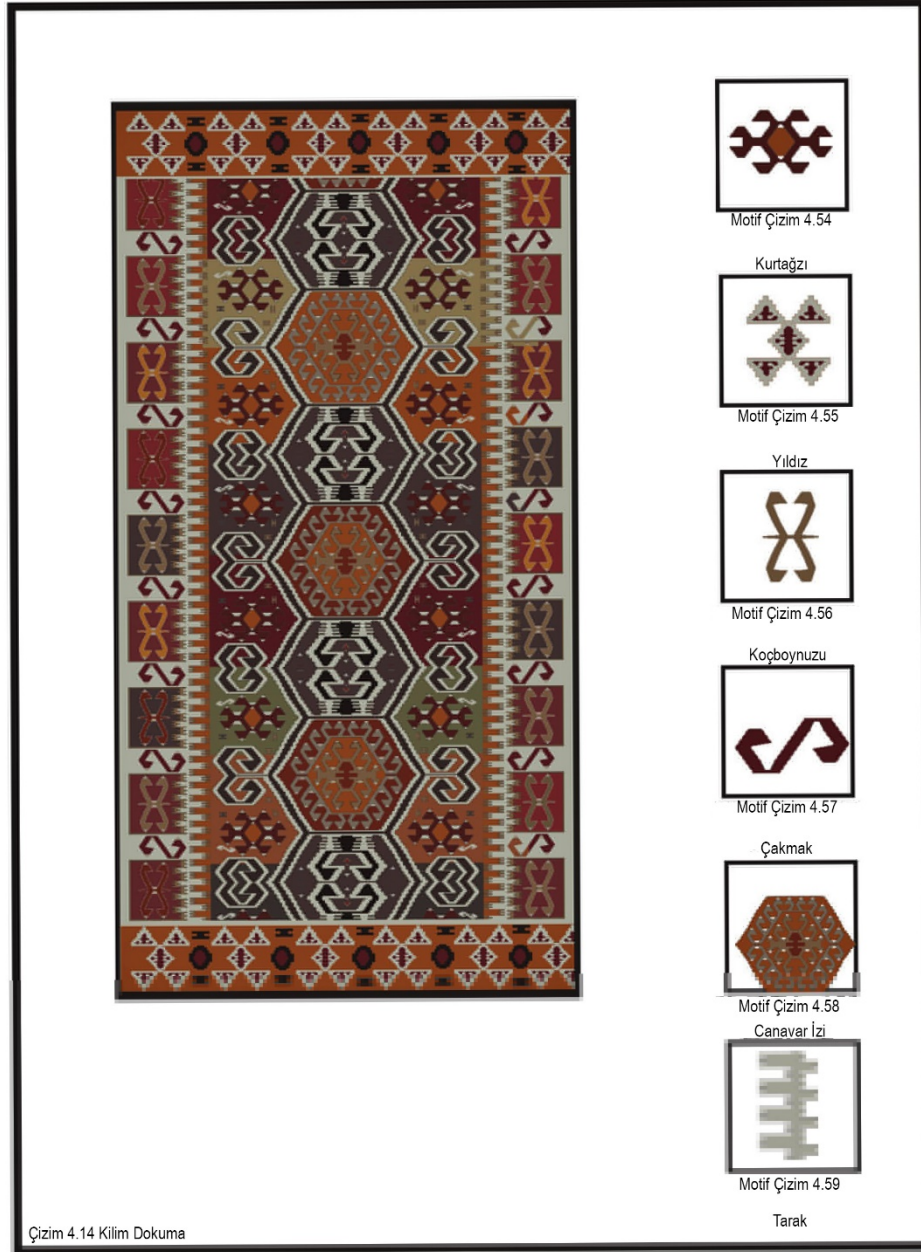

zeminin iki kenarında iç hatları beyaz, dış hatları kahverengi olan “tarak” motifiyle zemin sınırlandırılmıştır. Atkı ve çözgü ipleri yün iplikten oluşan örnekte doğal boya kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.14. Kilim Dokuma

Çizim 4.14. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 14
Fotoğraf No	: 4.14
Çizim No	: 4.14
Envanter No	: 46.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 19.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 114x280 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Turuncu, kahverengi, kırmızı, beyaz, siyah, açık mavi, sarı, açık yeşil.
Kullanılan Motif	: Tarak, kurtağzı, yıldız, canavar izi, çakmak, ok damgası, koçboynuzu.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu kilim örneği dikdörtgen şekle sahiptir. Çözüğü ve atkı iplikleri yün olan örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Düz bez ayağı dokuması olan bu kilimde ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Doğal boya yöntemi ile elde edilmiş renkler bordürde kullanılarak zemine aktarılmıştır. Dokuma örneğinde geometrik motiflerin hâkim olduğu düzenleme dikkati çeker. Kilimin bordürü başlangıç ve bitiş kısmında beş adet tam her iki köşesinde de birer yarım olarak farklı renklerde (siyah, turuncu, açık yeşil, sarı) yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan "yıldız" motiflerinden oluşmuştur. Aradaki boşluklar ise beyaz zemin üzerine siyah renklerde "ok damgası" motifinin kullanıldığı görülür.

Kilim bezemesinin zemini dış konturları beyaz, iç hatları kahverengi olan "koçboynuzu" motifinin dikey eksen üzerine üst üste sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Zeminde üst üste sıralanan "koçboynuzu" motiflerinden içleri kırmızı zemin üzerine mavi ve yarım olarak işlenen turuncu zemin üzerine sarı renklerde "canavar izi" motifiyile doldurulmuştur. Üst üste sıralanan bereket motiflerinin arasında kalan boşluklarda "kurtağzı", "çakmak" ve "ok

damgası” motifleri kullanılmıştır. Kilimin zemini iki ince bordür arasında dikey olarak uzanan beyaz renkteki “tarak” motifleriyle sınırlandırılmıştır.

Fotoğraf 4.15. Kilim Dokuma

Çizim 4.15. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 15
Fotoğraf No	: 4.15
Çizim No	: 4.15
Envanter No	: 58.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 09.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Akdeniz Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yolluk Kilim
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy.
Ebatları (En / Boy)	: 95x260 cm
Çözüğü	: Keçi kılı
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Keçi kılı
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, sarı, turuncu, mavi, kahverengi, beyaz, lacivert.
Kullanılan Motif	: Canavar izi, bukağı, kuş, nazarlık.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, sarma kontur.
Dokumanın Tanımı	:

Antalya müzesinin deposunda muhafaza edilen bu kilim örneğinin yolluk olarak tasarlandığı görülmektedir. Antalya Müzesi'nde tespit edilen bu dokumada geometrik motifler hâkim olmuştur. Genel olarak dikey tezgâhlarda dokunan örneğin çözgü ve atkı ipleri keçi kılındandır. Dokumaya kırmızı ve lacivert renklerin kullanılmasıyla oluşan "palaz" bölümüyle başlanmıştır. Bordürde beyaz zemin üzerine kırmızı, lacivert ve sarı renklerle yatay olarak enine doğru sıralanmış "kuş" motifleri kullanılmıştır. "Kuş" motifinin içinde ve boşta kalan alanlar ise "bukağı" motifi ile doldurulmuştur. Kilim bezemesinin zemin kısmı aynı motiflerin tekrarlanmasıyla oluşmuş ve renklerin dağılımıyla mükemmel bir görsellik elde edilmiştir. Zeminde ortada dört adet tam iki adet yarım zikzak görünümündeki iri altıgenlerin diyagonal olarak sıralanmasıyla oluşmuştur. İçleri yukardan aşağıya doğru mavi zemin üzerine sarı renkte, lacivert zemin üzerine kırmızı renkte, turuncu zemin üzerine sarı renkte, lacivert zemin üzerine kırmızı renkte, tekrardan mavi zemin üzerine sarı renkte ve kırmızı zemin üzerine lacivert renkte işlenen "canavar izi" motifi yerleştirilerek boşluklar "nazarlık" motifleriyle kapatılmıştır.

Fotoğraf 4.16. Kilim Dokuma

Çizim 4.16. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 16
Fotoğraf No	: 4.16
Çizim No	: 4.16
Envanter No	: 30.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 21.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 116x292 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, açık mavi, kırmızı, turuncu, beyaz, sarı, kahverengi.
Kullanılan Motif	: Yıldız, bukağı, canavar izi, kurtağı, koçboynuzu, tarak.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip kilim Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir. Bir kalın bordür ve zeminden meydana gelen kilim örneğinde aynı renklerin farklı nüanslarıyla mükemmel bir görsellik elde edilmiştir. Kilimin bordürü yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan kırmızı, sarı, turuncu ve lacivert renkteki "yıldız" motiflerinden oluşmuştur. Motifler arasındaki boşluklar ise beyaz semin üzerine farklı renklerdeki "bukağı" motifleriyle doldurulmuştur. Kilim bezemesinin zemini sonsuzluk prensibine uygun şekilde dörtte bir esaslı olarak tasarlandığı görülmektedir. Zemin dikey olarak üst üste sıralanan beş adet tam her iki köşede de birer adet yarım olarak işlenen "koçboynuzu" motiflerinden oluşmaktadır. Turuncu zemin üzerine sarı, turuncu zemin üzerine kahverengi, beyaz zemin üzerine turuncu ve kırmızı zemin üzerine lacivert renkteki "canavar izi" motifleri "koçboynuzu" motiflerinin içlerinde kullanılmıştır. Zeminde yer alan bu motiflerin her sırasında birbirlerine paralel olarak farklı renklerde "kurtağı" motifleri kullanılmıştır. Çözüğü ve atkı ipleri yün iplikten olan örneğin zemini iki bordür arasında dikey olarak uzanan farklı renklerdeki simetrik "tarak" motifleriyle sınırlandırılmıştır.

Fotoğraf 4.17. Kilim Dokuma

Çizim 4.17. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 17
Fotoğraf No	: 4.17
Çizim No	: 4.17
Envanter No	: 32.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 31.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 105x158 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Yeşil, açık mavi, turuncu, bordo, siyah.
Kullanılan Motif	: Tarak, koçboynuzu, kurtağzı, bukağı, yıldız, bereket.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örnek 158x105 cm ölçülerindedir. İlikli kilim tekniği uygulanarak dokunan bu örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Örnekteki kilimde kullanılan renklerin dağılımıyla zengin bir görünüm elde edilmiştir. Bezemenin bordür kısmında yatay eksen üzerine enine doğru sıralanmış açık mavi ve turuncu renklerde işlenen "yıldız" motiflerinin arasındaki boşluklar beyaz zemin üzerine siyah renkte işlenen "bukağı" motifleriyle doldurulmuştur.

Kilim bezemesinin zemin kısmı dört adet iri "koçboynuzu" motifinden meydana gelmiştir. Dikey eksen üzerine üst üste sıralan dört adet "koçboynuzu" motiflerinin köşelerinde "kurtağzı" içlerinde ise "bereket" motifleri kullanılarak zeminde yer verilmiştir. Zemin kısmının sağ ve sol köşerinde iki bordür arasında dikey yönde içe dönük kısımda beyaz renkte "tarak" dış tarafta ise yine aynı renkte kullanılan "koçboynuzu" motifleriyle zemin sınırlandırılmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olup örneğin ipliklerini boyamada doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.18. Kilim Dokuma

Çizim 4.18. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 18
Fotoğraf No	: 4.18
Çizim No	: 4.18
Envanter No	: 116.1.96
Müzeye Geliş Tarihi	: 20.07.1995
İnceleme Tarihi	: 26.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 87x252 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, turuncu, beyaz, siyah, kahverengi, açık yeşil.
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, bukağı, yıldız, koçboynuzu, tarak, eli belinde, sac bağı, aşk ve birleşim.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örnek 87x252 cm ölçülerindedir. Bordür ve zeminden oluşan kilim örneğinde ilikli kilim tekniğinin uygulandığı görülmektedir. Geçmişten günümüze kadar uşalan kilim örneğinin renkleri solmuş ve bordür kısımlarında yırtılmalar meydana gelmiştir. Bordür ve zeminden oluşan örneğin bordür kısmı yatay eksen üzerine enine doğru sıralanmış farklı renklerle işlenen "yıldız" motiflerinden meydana gelmektedir. Motifler arasındaki boşluklar ise "bukağı" motifleriyle kapatılmıştır.

Kilim bezemesinin zemininde sonsuzluk prensibine göre tasarlanan "eli belinde" motifleri dikkati çeker. Örneğin zemini beyaz zemin üzerine konturları siyah, iç hatları turuncu, kırmızı ve açık yeşil renklerde dikey eksen üzerine üst üste sıralanan iri "eli belinde" motiflerinden oluşmaktadır. İçlerinde farklı renklerde "yıldız" ve "kurtağzı" motifleri kullanılmıştır. Zeminde yer alan iri "eli belinde" motiflerinin sağ ve sol kısımlarındaki boşluklarda ise "sac bağı" "aşk ve birleşim" ve "bukağı" motifleri ile doldurulmuştur. Kilim bezemesinin zeminin her iki köşesinde iki ince bordür arasında dikey yönde uzanan sol kısımda turuncu zemin

üzerine beyaz renkte işlenen “koçboynuzu” motifinden sonra başlayan iç hatları beyaz renkte dış hatları kırmızı, siyah ve açık yeşil renklerde işlenen “tarak” motifiyle sınırlandırılmıştır. Atkı ve çözgü ipleri yündendir, boyamada ise doğal boyalar kullanılmıştır

Fotoğraf 4.19. Kilim Dokuma

Çizim 4.19. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 19
Fotoğraf No	: 4.19
Çizim No	: 4.19
Envanter No	: 120.1.96
Müzeye Geliş Tarihi	: 20.07.1995
İnceleme Tarihi	: 21.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 179x297 cm
Çözgü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, turuncu, lacivert, beyaz, koyu yeşil.
Kullanılan Motif	: Tarak, kurtağzı, yıldız, kuş, bereket.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

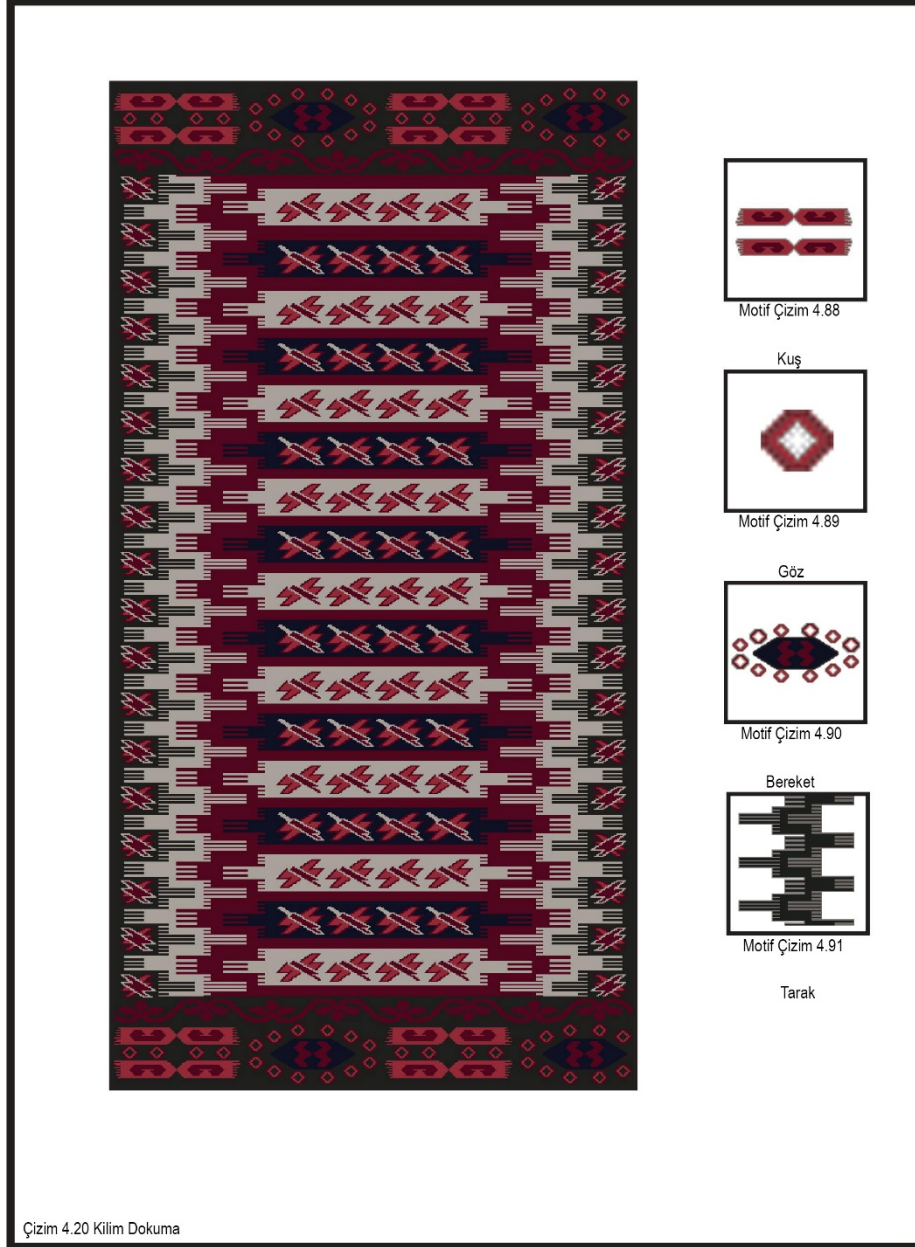
Dikey eksenli bu kompozisyon Antalya Müzesi 'nin deposunda muhafaza edilmektedir. 179x297 cm ölçülerindeki bu örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Çözgü ve atkı ipi yün iplikten olup iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirilen bu örneğin ince bordürü ve dış kenar bordürü farklı renklerde kullanılan "bereket" motiflerinin üst üste ve yan yana sıralanmasıyla meydana gelmiştir.

Kilim bezemesinin zemininde koyu renkler tercih edilerek geometrik motifler hâkim olmuştur. Zeminde kırmızı ve beyaz renkteki "kuş" motiflerinin arası "kurtağzı" motifleriyle doldurularak diyagonal olarak sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Örneğin zeminde motifler arasında dikey olarak üst üste sıralanan kısımları "yıldız" ve "kurtağzı" motifleri meydana getirmiştir. Kilim bezemesinin sağ ve sol kısmında iki ince bordür arasında dikey olarak işlenen beyaz renkteki "tarak" motifiyile zemin sınırlandırılmıştır. Doğal boyalı iplerden meydana gelen kilim bezemesi günümüze kadar renkleri solmuş ve yıpranmış halde gelmiştir

Fotoğraf 4.20. Kilim Dokuma

Çizim 4.20. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 20
Fotoğraf No	: 4.20
Çizim No	: 4.20
Envanter No	: 29.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 20.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 126x323 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, beyaz, siyah, kahverengi, lacivert, koyu yeşil.
Kullanılan Motif	: Yıldız, bereket, kuş, tarak, göz.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Bir geniş bordür, bir ince bordür ve zeminden meydana gelen bu örnek Antalya Müzesi'nin deposunda muhafaza edilmektedir. Renkleri solmuş ve bazı yerlerinde yırtıklar meydana gelerek günümüze kadar ulaşan örnekte bordür ve zemini birbirinden ayıran "tarak" motifleri kullanılmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplik olup doğal boyalarla renklendirilen bezemede geometrik motiflerin hakim olduğu görülmektedir. Yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan bordürde kırmızı zemin üzerine beyaz renkte "göz" motifi, lacivert zemin üzerine kahverengi "bereket" motifi ve beyaz renkteki "kuş" motifi yerleştirilmiştir. Bezemenin bordür ve zemin kısmı kahverengi zemin üzerine kırmızı renkte "su yolu" motifi ile sınırlandırılmıştır.

Kilim bezemesinin zemininde sonsuzluk prensibine göre tasarlanmış "yıldız" motifleri dikkati çeker. Kırmızı zemin üzerine beyaz ve lacivert renklerle dikey yönde üst üste sıralanan "yıldız" motifleri zemini oluşturmaktadır. Kilim bezemesinin dış bordürü de yine aynı şekilde kahverengi zemin üzerine yeşil ve turuncu renklerle "yıldız" motifinin üst üste sıralanmasıyla meydana geldiği görülmektedir.

Fotoğraf 4.21. Kilim Dokuma

Çizim 4.21. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 21
Fotoğraf No	: 4.21
Çizim No	: 4.21
Envanter No	: 78.1.96
Müzeye Geliş Tarihi	: 20.07.1995
İnceleme Tarihi	: 23.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 142x317 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, siyah, sarı, turuncu, kahverengi, beyaz, gri, mavi.
Kullanılan Motif	: Bereket, yıldız, koçboynuzu.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaz edilen bu kilim 142x317 cm ölçülerindedir. İlikli kilim tekniği ile dokunan bu örnek bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Kilim örneğinin bordüründe yatay eksen üzerine enine doğru sıralanmış gri, kırmızı ve sarı renklerle işlenen "yıldız" motifleri kullanılmıştır, içleri ise sarı renklerle işlenen "bukağı" motifleriyle doldurulmuştur.

Kilim bezemesinin zeminini üç sıra halinde dikey yönde üst üste sıralanan "bereket" ve sağ tarafta yer alan yine aynı şekilde dikey yönde üst üste sıralanan "koçboynuzu" motiflerinin oluşturduğu görülmektedir. Sarı, kırmızı, turuncu ve mavi renkte işlenen "bereket" motiflerini yine aynı renklerle işlenen "koçboynuzu" motifleri takip etmiştir. Kilim bezemesinin ikinci bordüründe yatay eksen üzerine yan yana sıralanan kırmızı ve turuncu renklerle dokunan "yıldız" motifinden sonra dokuma işlemi tamamlanmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplik olup boyamada genel olarak doğal boyaların kullanıldığı dokuma günümüze oldukça sağlam biçimde ulaşmıştır.

Fotoğraf 4.22. Kilim Dokuma

Çizim 4.22. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 22
Fotoğraf No	: 4.22
Çizim No	: 4.22
Envanter No	: 47.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 31.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 135x370 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, beyaz, lacivert, turuncu, sarı, mor, kahverengi.
Kullanılan Motif	: Bereket, yıldız, bukağı, tarak.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen forma sahip örnek Antalya Müzesi' nde tespit edilmiştir. İlikli kilim tekniği ile dokunan bu örnek bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Kilim örneğinin bordür kısmı mor, sarı, kahverengi ve lacivert renklerde işlenip yatay olarak enine doğru sıralanan ‘yıldız’ motiflerinden oluştuğu görülmektedir.

Kilim bezemesinin zemini bölünmelerden meydana gelmiştir. Bezemenin zeminini farklı renklerle işlenen ‘bereket’ motifleri oluşturmaktadır. Aradaki boşluklarda ise dikey eksen üzerine yatay olarak sıralanan farklı renklerdeki ‘bukağı’ motifleriyle doldurulmuştur. Zeminin sağ ve sol iki tarafında da bordürler arasında dikey yönde uzanan beyaz renkte işlenmiş olan ‘tarak’ motifleriyle zemin sınırlandırılmıştır. Örneğin çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olup ipleri boyamada doğal boyaların kullanıldığı bilinmektedir. Geçmiş dönemlerden günümüze kadar bazı bölgelerinde yırtılmalar oluşarak ulaşan örnek şuan Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.23. Kilim Dokuma

Çizim 4.23. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 23
Fotoğraf No	: 4.23
Çizim No	: 4.23
Envanter No	: 35.12.94
Müze Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 24.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 159x248 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Sarı, kırmızı, siyah, beyaz, açık mavi, turuncu.
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, bukağı, bereket.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

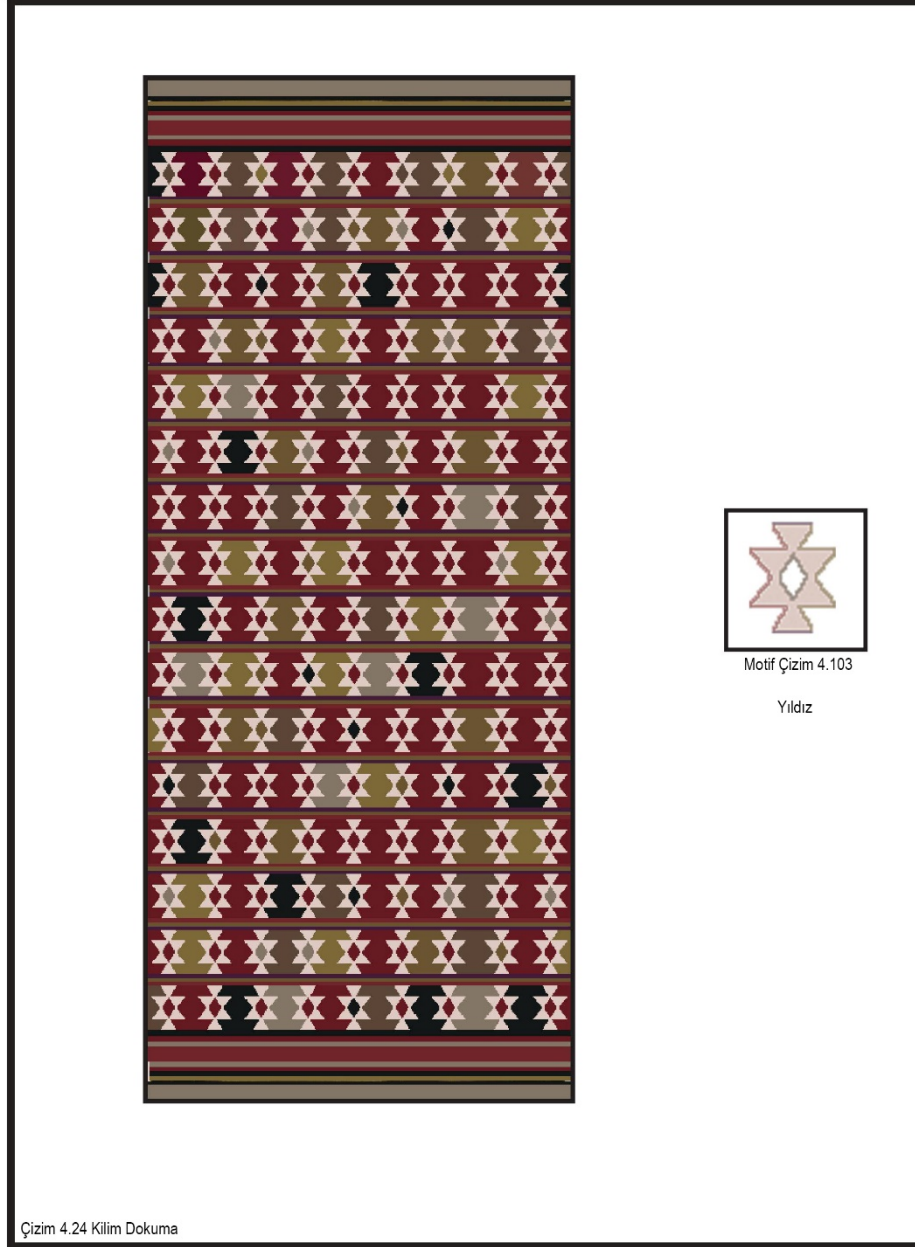
Dikdörtgen şekile sahip örnek Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir. 159x248 cm ölçülerindeki örnekte ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Bordür ve zeminden meydana gelen kilimin çözgü ve atkı ipleri yün olup, boyamada genel olarak doğal boyalar kullanılmıştır. Örnekteki kilimin bordürünü yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan sarı, kırmızı ve turuncu renklerle işlenen "kurtağzı" motiflerinin oluşturduğu görülmektedir.

Kilim bezemesinin zemini bölümlere ayrılarak dikey eksen üzerine üst üste sıralanan kırmızı zemin üzerine açık mavi ve sarı renklerle işlenen "bereket" motifleri yerleştirilmiştir. Bölümleri ayırmak için ise yatak eksen üzerine enine doğru sıralanan siyah zemin üzerine beyaz, sarı, kırmızı ve turuncu renklerle işlenen "kurtağzı" motifi kullanılmıştır. Genel olarak yer yaygısı olarak tasarlanan kilimin zemininde boş kalan kısımlarda "bukağı" motifi ile doldurulmuştur.

Fotoğraf 4.24. Kilim Dokuma

Çizim 4.24. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 24
Fotoğraf No	: 4.24
Çizim No	: 4.24
Envanter No	: 136.1.96
Müzeye Geliş Tarihi	: 20.07.1995
İnceleme Tarihi	: 23.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 125x347 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, mor, siyah, turuncu, beyaz, sarı.
Kullanılan Motif	: Yıldız
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip bu örnek Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir. Örnekteki kilimin bazı bölgelerinde yırtılmalar meydana gelmesine rağmen günümüze kadar sağlam bir şekilde ulaştığı görülmektedir. İlikli kilim tekniği uygulanan bu örnek yer yaygısı olarak tasarlanmıştır. Bordür kısmı boş bırakılarak sadece zeminden oluşan kilim bezemesinde farklı renklerle zengin bir görünüm elde edilmiştir.

Zeminde diyagonal olarak sonsuzluk prensibine göre yerleştirilen “yıldız” motifinin zemini oluşturduğu görülmektedir. Atkı ve çözüğü ipi yün iplikten olan dokumada iplerin boyanması için doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.25. Kilim Dokuma

Çizim 4.25. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 25
Fotoğraf No	: 4.25
Çizim No	: 4.25
Envanter No	: 99.1.96
Müze Geliş Tarihi	: 20.07.1995
İnceleme Tarihi	: 23.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 131x254 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, kırmızı, pembe, sarı, kahverengi, turuncu, siyah.
Kullanılan Motif	: Yıldız, akrep
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

Örnekteki kilimin bazı bölgelerinde yırtılmalar meydana gelmesine rağmen günümüze kadar sağlam bir şekilde ulaştığı görülmektedir. Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu kilim dikdörtgen şekile sahiptir. 131x254 cm ölçülerindeki bu örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. İlikli kilim tekniği ve cicim tekniği uygulanan kilim bezemesinin çözgü ve atkı iplikleri yün iplik olup boyamada doğal boyalar kullanılmıştır.

Dikdörtgen şekile sahip kilim bezemesi zeminden oluşmaktadır. Bordür kısmı boş bırakılmıştır. Kilim bezemesinin zemini bölümlere ayrılarak zemindeki bölümleri farklı renklerde yatay ve üst üste dikey yönde diyagonal olarak sıralanan "yıldız" motifleri oluşturmaktadır. Zemindeki bölümler arasında kullanılan yatay yönde "su yolu" motifi ile zemindeki bölümler sınırlandırılmıştır.

Fotoğraf 4.26. Kilim Dokuma

Çizim 4.26. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 26
Fotoğraf No	: 4.26
Çizim No	: 4.26
Envanter No	: 19.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 27.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Akdeniz Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 70x125 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, sarı, kırmızı, turuncu, mor, kahverengi, beyaz.
Kullanılan Motif	: Yıldız, pıtrak, bereket.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

Zemin içerisinde yer alan motiflerin dağılımıyla dikkati çeken bu örnek Antalya Müzesi'nin deposunda tespit edilmiştir. Kilimin başlangıç ve bitiş kısmında yer alan yatay eksen üzerine enine doğru şeritler halinde uzanan sarı, kırmızı, lacivert ve turuncu renklerde işlenen ‘palaz’ bölümüyle dokumaya başlanmıştır. Kilim bezemesinin bölünmelerden meydana geldiği görülmektedir.

Dikdörtgen şekile sahip bezemede dikey eksen üzerine yatay olarak sıralanan kırmızı zemin üzerine lacivert, sarı ve mor renklerde işlenen ‘yıldız’ motifleri ve yine aynı renklerle işlenen ‘bereket’ motifleri bölümleri oluşturmaktadır. Bölünmeler arasında kullanılan ince su yolu ile sınırlandırılan örnekte ilikli kilim tekniği uygulanarak, cicim tekniği ile ‘pıtrak’ motifleri işlenmiştir. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olan örnekte ipleri boyamada doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.27. Kilim Dokuma

Çizim 4.27. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 27
Fotoğraf No	: 4.27
Çizim No	: 4.27
Envanter No	: 19.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 29.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 115x118 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Beyaz, turuncu, açık yeşil, lacivert, kahverengi, kırmızı, sarı.
Kullanılan Motif	: Bereket, kuş, kurtağzı, bukağı, tarak
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Geometrik motiflerin hakim olduğu dikdörtgen şekile sahip kilim örneği bordür ve zeminden oluşmaktadır. İlikli kilim tekniği uygulanarak dokunan örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Bezemenin bordüründe yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan üç adet tam her iki köşede de birer yarım şekilde beyaz zemin üzerine kırmızı, sarı ve lacivert renklerle işlenen ‘kuş’ motifleri yer almaktadır.

Kilim bezemesinin zemin kısmı dikey eksen üzerine yatay olarak şeritler halinde bölünmelerden meydana gelmiştir. Bölünmelerde ‘kurtağzı’, ‘bereket’ ve ‘bukağı’ motiflerine yer verilmiştir. Kilim bezemesinin zemininin sağ ve sol köşelerinde ise iki bordür arasında dikey yönde dış hatları kahverengi iç hatları beyaz renkte işlenen ‘tarak’ motifiyle zemin sınırlandırılmıştır. Atkı ve çözüğü ipleri yün iplikten olan bezemede iplerin boyanması için doğal boyalar kullanılmıştır. Renkleri solmuş ve yırtılmalar meydana gelen kilim günümüzde Antalya Müzesi’ nin deposunda sağlam durumda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.28. Kilim Dokuma

Çizim 4.28. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 28
Fotoğraf No	: 4.28
Çizim No	: 4.28
Envanter No	: 37.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 29.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Akdeniz Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 100x169 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Turuncu, kırmızı, siyah, beyaz, lacivert, açık mavi.
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, bukağı, yıldız, çakmak.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

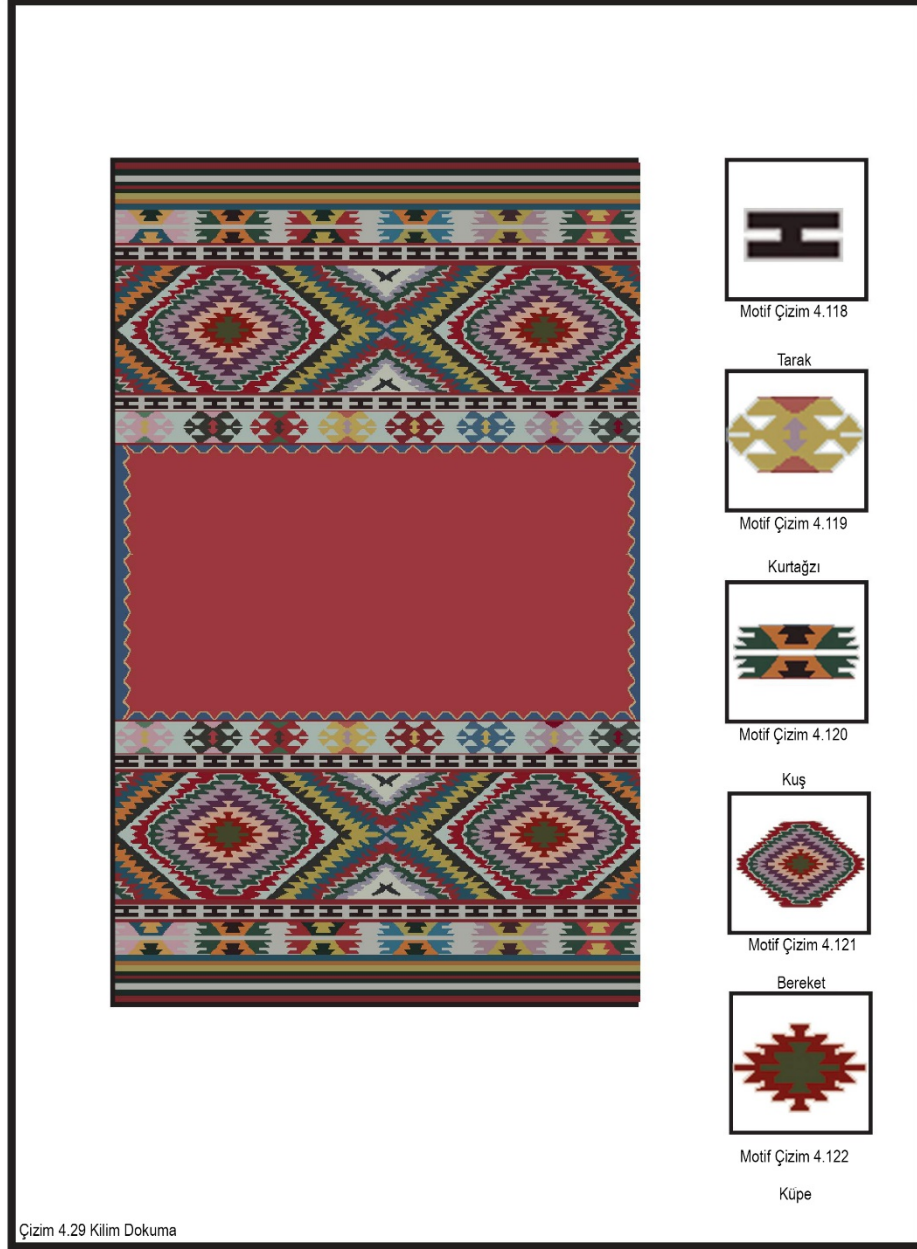
Dikdörtgen şekile sahip kilim örneğinin enine şeritlerden meydana geldiği görülmektedir. Antalya Müzesi' nin deposunda tespit edilen bu örnek yer yaygısı olarak tasarlanmıştır. Zemine yerleştirilen motiflerle ve renklerin dağılımıyla zengin bir görünüm elde edilmiştir. Kilim bezemesinin zemin kısmı dikey eksen üzerine üst üste yatay olarak enine doğru bölünmelerden oluşmaktadır. Bezemenin ilk bölümünü yatay olarak sıralanan beyaz zemin üzerine lacivert, kırmızı ve turuncu renklerde işlenen "yıldız" motifleri meydana getirmiş , aradaki boşluklar da ise siyah renkte işlenen "bukağı" motifleriyle doldurulmuştur. İkinci bölümde beyaz zemin üzerine yatay olarak sıralanan sarı, kırmızı, lacivert renklerde işlenen "çakmak" motifinden sonra sınırlandırılarak bir diğer bölüme geçiş sağlanmıştır. Kilim bezemesinin diğer bölümünde yatay olarak enine doğru sıralanan kırmızı zemin üzerine kahverengi, sarı zemin üzerine kırmızı ve beyaz zemin üzerine kahverengi renkleriyle işlenen "kurtağzı" motifleri kullanılmıştır. Atkı ve çözüğü ipleri yün iplikten olan kilim örneğinde ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Geçmişten günümüze kadar çeşitli bölgelerinde yırtılmalar meydana gelerek ulaşan örnek günümüzde sağlam durumda olup müzenin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.29. Kilim Dokuma

Çizim 4.29. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 29
Fotoğraf No	: 4.29
Çizim No	: 4.29
Envanter No	: 1.11.82
Müzeye Geliş Tarihi	:17.06.1982
İnceleme Tarihi	:20.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Ege Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 18.yy
Ebatları (En / Boy)	: 154x295 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Mavi, kırmızı, sarı, beyaz, yeşil, siyah, kahverengi.
Kullanılan Motif	: Bereket, küpe, tarak, kurtağzı, kuş
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örnek bir geniş ve iki ince bordürden oluşmaktadır. Dikdörtgen şekile sahip örnek 154x295 cm ölçülerindedir. Örnekteki kilime kırmızı, kahverengi, beyaz ve sarı renklerdeki yatay olarak enine doğru uzanan palaz bölümeyle dokumaya başlanmıştır. Kilim örneğinin ilk sıradaki ince bordürü farklı renklerdeki "kuş" motiflerinin yan yana sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Geniş bordür de içiçe geçmiş zikzak görünümündeki "bereket" motifleri kullanılmış, aralardaki boşluklarda "küpe" motiflerine yer verilmiştir. Kilim bezemesinin ikinci ince bordüründe yan yana sıralanmış içleri "bukağı" motifleriyle doldurulmuş "kurtağzı" motiflerinin kullanıldığı görülmektedir. Bordürler arasındaki geçişleri sağlamak için yatay eksen üzerine sıralı şekilde "tarak" motifleri yerleştirilmiştir.

Kilim bezemesinin zemin kısmında kırmızı renk kullanılarak zemin sade bir şekilde bırakılmıştır. İlikli kilim tekniği uygulanan bu dokuma günümüze kadar çeşitli bölgelerinde yırtıklar olarak ulaşmıştır.

Fotoğraf 4.30. Kilim Dokuma

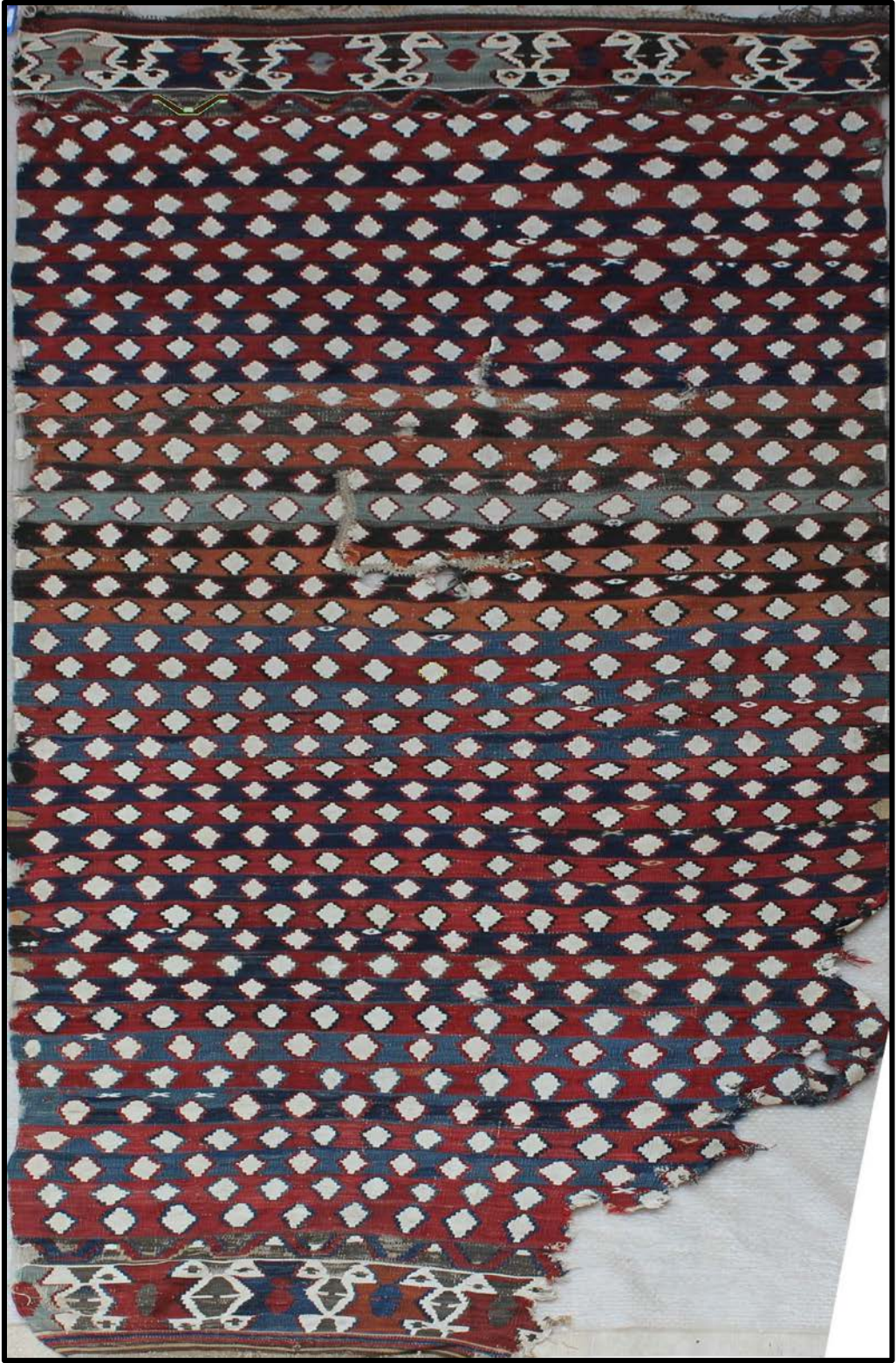
Çizim 4.30. Kilim Dokuma

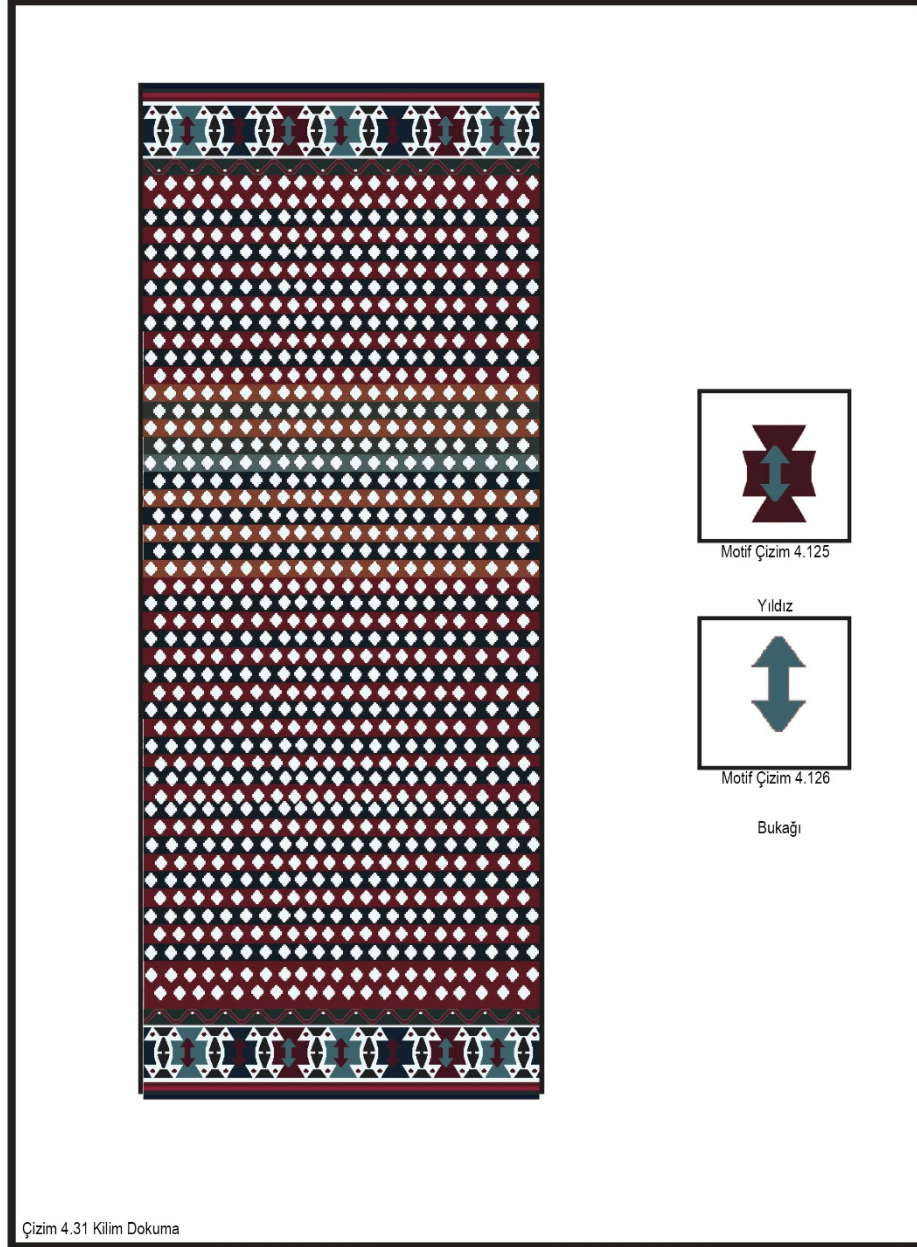
KATALOG NO	: 30
Fotoğraf No	: 4.30
Çizim No	: 4.30
Envanter No	: 18.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 27.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 75x120 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, turuncu, sarı, kırmızı.
Kullanılan Motif	: Göz, tarak
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip bu dokuma örneği ilikli kilim tekniği ile dokunmuştur. Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Çözüğü ve atkı iplikleri yünden olan dokuma bordür ve zeminden oluşmaktadır. Örneğin bordürünü yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan sarı, kırmızı, turuncu ve lacivert renklerle işlenen "tarak" motifleri oluşturmaktadır.

Kilim bezemesinin zemin kısmında diyagonal olarak sıralanan beyaz renkte işlenen "göz" motifleri dikkati çeker. Dikey eksen üzerine enine şeritler halinde lacivert, turuncu, sarı ve kırmızı zemin üzerine beyaz renklerle işlenen "göz" motifleri zemini meydana getirmiştir. Çeşitli bölgelerinde yırtılmalar meydana geldikten sonra onarım gören örnekte iplerin boyanmasında doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.31. Kilim Dokuma

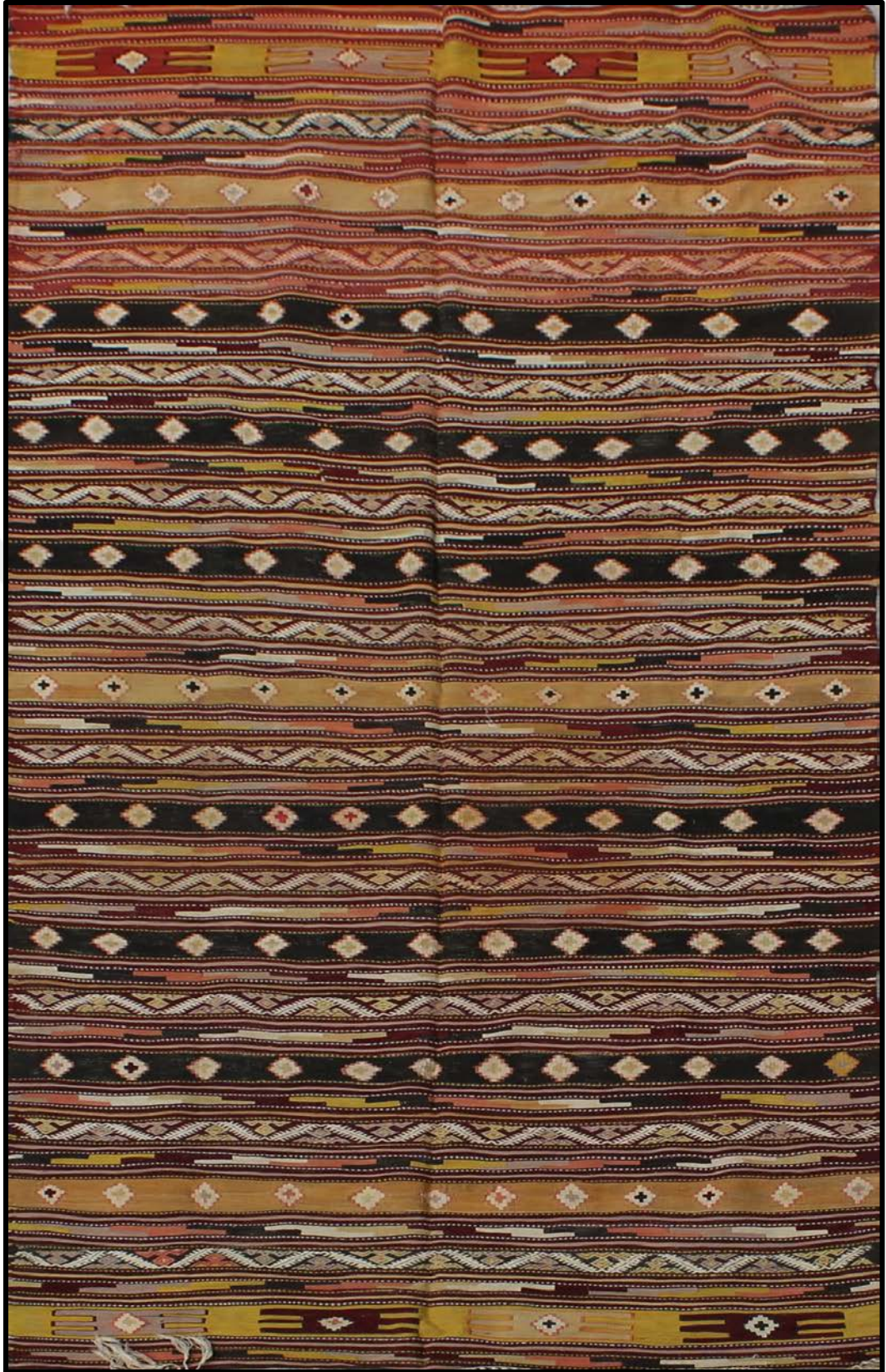
Çizim 4.31. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 31
Fotoğraf No	: 4.31
Çizim No	: 4.31
Envanter No	: 17.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 26.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 117x335 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, lacivert, açık mavi, siyah, beyaz, açık kahverengi.
Kullanılan Motif	: Yıldız, bukağı
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip dokuma bordür ve zeminden oluşmaktadır. Antalya müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örnek 117x335 cm ölçülerindedir. İlikli kilim tekniği uygulanan bu örneğin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Kilim bezemesinin bordür kısmı yatay eksen üzerine enine doğru sıralanmış farklı renklerde işlenmiş ‘yıldız’ motiflerinden meydana gelmiştir. Yatak eksen üzerine sıralanan motifler arasındaki boşluklar ise beyaz zemin üzerine koyu kahve renklerle işlenen ‘bukağı’ motifleri ile kapatılmıştır.

Kilim bezemesinin zemini dikey eksen üzerine koyu renklerle yatay olarak enine doğru sıralanan beyaz renkte işlenen baklava dilimlerinden oluştuğu görülmektedir. bezemenin atkı ve çözüğü ipleri yün iplikten olup ipleri boyamada doğal boyalar kullanılmıştır. Geçmişten günümüze kadar renkleri solmuş ve çeşitli bölgelerinde yırtılmalar oluşarak ulaşan kilim örneği herhangi bir onarım görmemiştir.

Fotoğraf 4.32. Kilim Dokuma

Çizim 4.32. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 32
Fotoğraf No	: 4.32
Çizim No	: 4.32
Envanter No	: 46.1.96
Müze Geliş Tarihi	: 20.07.1995
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 20.07.1995
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Siyah, sarı, turuncu, beyaz, kırmızı, yeşil, mor.
Kullanılan Motif	: Tarak, göz.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

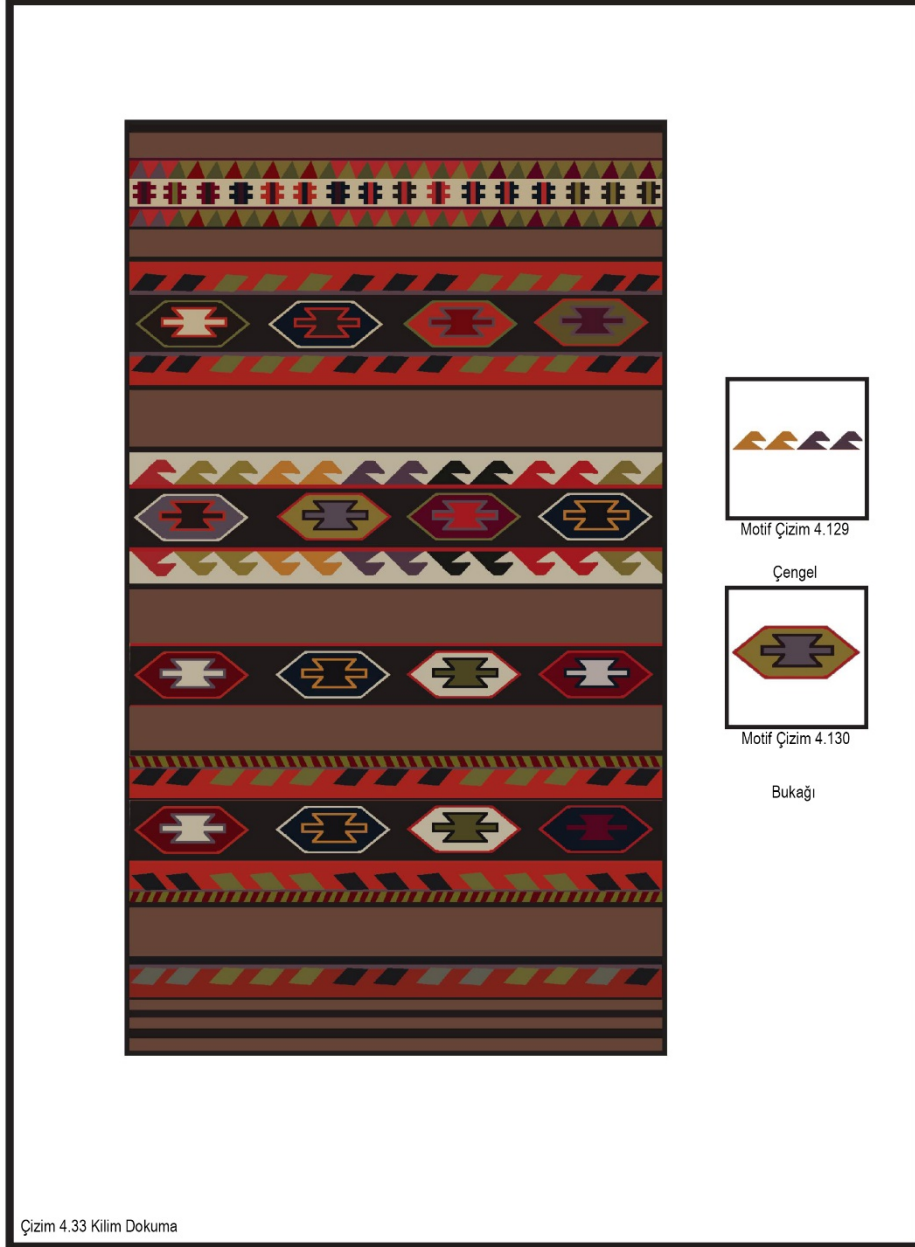
Dikdörtgen şekile sahip kilim örneği Antalya Müzesi' ninde tespit edilmiştir. İki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirilen örnekte genel olarak açık renkler hakim olmuştur. Geometrik motiflerin hakim olduğu örneğin bordürünü yatay eksen üzerine enine doğru yan yana sıralanan sarı zemin üzerine beyaz ve kırmızı renklerde işlenen "tarak" motifleri oluşturduğu içlerinde ise "göz" motiflerinin kullanıldığı görülmektedir.

Geometrik motiflerin hakim olduğu zemin dikey eksen üzerine enine doğru şeritlerden meydana gelmiştir. Zeminde farklı renklerde yatay olarak sıralanan "göz" motifleri kullanılmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplik olan dokumada genel olarak doğal boyalar kullanılmıştır. Sacakları sağlam durumda olan dokuma günümüze Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.33. Kilim Dokuma

Çizim 4.33. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 33
Fotoğraf No	: 4.33
Çizim No	: 4.33
Envanter No	: 22.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 24.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Çuval
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 72x115 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Açık mavi, lacivert, kırmızı, sarı, turuncu, kahverengi, beyaz, açık yeşil.
Kullanılan Motif	: Bukağı, çengel.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda tespit edilen bu örnek 72x115 cm ölçülerindedir. Çözüğü ve atkı ipleri yün olup dokumada doğal boyalar kullanılmıştır. İlikli kilim tekniği uygulanan dokuma cuval olarak tasarlanmıştır. Dokumada kullanılan renklerin dağılımıyla zengin bir görünüm elde edilmiştir.

Kilim bezemesinde farklı renklerde yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan "bukağı" motiflerine yer verilmiştir. Bezemede beyaz zemin üzerine kırmızı, açık yeşil, mavi, kahverengi ve turuncu renklerle işlenen enine doğru sıralanan "bukağı" motiflerini sınırlandıran "canavar ayağı" motifi dikkati çeker. Geçmişten günümüze kadar renkleri solmadan ve yırtılmalar meydana gelmeden ulaşan bu örnek Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.34. Kilim Dokuma

Çizim 4.34. Kilim Dokuma

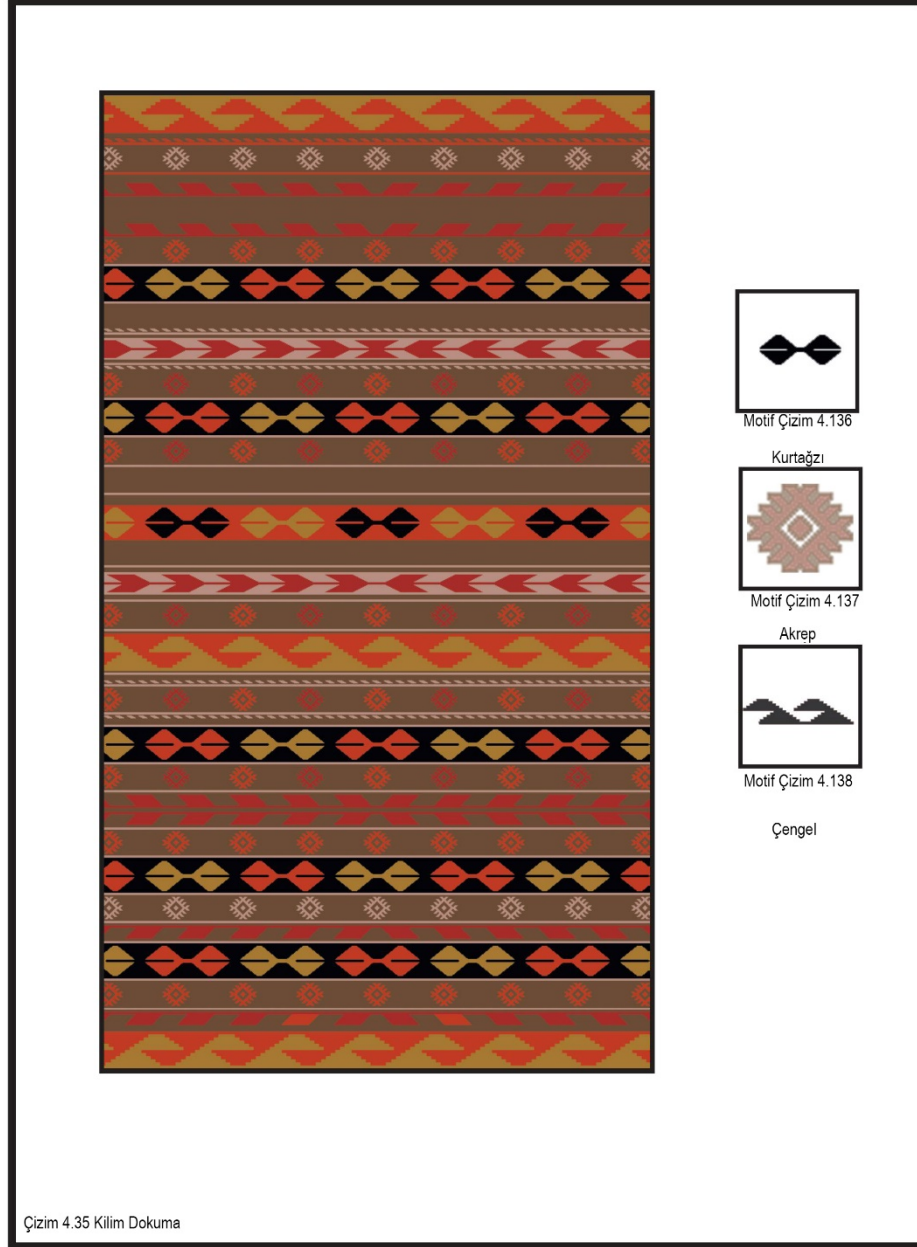
KATALOG NO	: 34
Fotoğraf No	: 4.34
Çizim No	: 4.34
Envanter No	: 28.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Doğu Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 82x290 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, sarı, beyaz, kahverengi, siyah, turuncu.
Kullanılan Motif	: Koçboynuzu, kurtağzı, göz, tarak, bukağı
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip kilim örneğinin bordür ve zeminden oluştuğu görülmektedir. ilikli kilim tekniği ile dokunan örnek yer yaygısı olarak tasarlanmıştır. Örneğin bordürünü farklı renklerde işlenen “koçboynuzu” ve araki boşlukları kapatmak için beyaz renkte kullanılan “tarak” motifleri oluşturmuştur.

Genellikle koyu renklerin tercih edildiği örneğin zemininde iri bir madayon kullanılmış içlerinde ise “kurtağzı” , “bukağı” ve “göz” motiflerine yer verilmiştir. Çözüğü ve atkı iplikleri yün olup ipleri boyamada genel olarak dopal boyalar kullanılmıştır. Günümüzde sağlam olan örnek Antalya Müzesi’ nin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.35. Kilim Dokuma

Çizim 4.35. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 35
Fotoğraf No	: 4.35
Çizim No	: 4.35
Envanter No	: 27.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 27.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yolluk Kilim
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 88x264 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Açık kahve, beyaz, sarı, turuncu, kırmızı, kahverengi.
Kullanılan Motif	: Akrep, kurtağzı, çengel.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim, cicim.
Dokumanın Tanımı	:

88x264 cm ölçülerindeki bu örneğin yolluk kilim olarak tasarlandığı görülmektedir. Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örnek günümüze kadar sağlam bir şekilde ulaşmıştır. Dikdörtgen şekile sahip bu örnek şeritler halinde bölünmelerden meydana gelmiştir.

Kilim bezemesinin zemini kırmızı, kahverengi zemin üzerine beyaz renkte "çengel", turuncu zemin ve kahverengi zemin üzerine farklı renklerde "kurtağzı" ve açık kahve zemin rengi üzerine farklı renklerle cicim tekniği ile işlenen "akrep" motiflerinin dikey eksen üzerine yatay olarak enine doğru sıralanmasından oluşmaktadır. İlikli kilim tekniğini de uygulanarak dokunan bu örneğin çözüğü ve atkı ipleri yün olup yünleri boyamada doğal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.36. Kilim Dokuma

Çizim 4.36. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 36
Fotoğraf No	: 4.36
Çizim No	: 4.36
Envanter No	: 45.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 26.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Akdeniz Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 152x344 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, siyah, açık mavi, turuncu, sarı, beyaz.
Kullanılan Motif	: Bereket, kurtağzı, koçboynuzu, göz, kuş, bukağı
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip kilim örneği Antalya Müzesi' nin deposunda tespit edilmiştir. Renkleri solmuş ve yıpranmışbu örnek 152x344 cm ölçülerinde olup yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Bölünmelerden meydana gelen kilim bezemesinde ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Kilim bezemesinde renklerin dağılımıyla ve motiflerin yatay eksen üzerine sıralanmasıyla zengin bir görünüm elde edilmiştir.Bezemenin dikey yönde yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan ilk bölümü kırmızı zemin üzerine beyaz renkte "göz", siyah zemin üzerine beyaz renkte "koçboynuzu" ve mavi zemin üzerine sarı renkteki "koçboynuzu" ve siyah zemin üzerine beyaz renklerde işlenen "kuş" motiflerinden oluştuğu görülmektedir. İkinci bölümde şerit halinde yatay olarak enine doğru iki sıra halinde uzanan kırmızı, sarı ve turuncu renklerle işlenen "bereket" motifleri kullanılmıştır. Kilim bezemesinin bir diğer bölümü ise yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan kırmızı, açık mavi ve turuncu renklerle işlenen "kurtağzı" ve "bukağı" motiflerinden meydana gelmiştir. Son bölümü açık mavi, kırmızı ve sarı renklerle işlenen "koçboynuzu" motiflerinin sıralanmasıyla meydana gelen kilimin örneğinin çözüğü ve atkı ipleri yün iplekten oluşmaktadır.

Fotoğraf 4.37. Kilim Dokuma

Çizim 4.37. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 37
Fotoğraf No	: 4.37
Çizim No	: 4.37
Envanter No	: 41.12.94
Müzeye Geliş Tarihi	: 16.08.1994
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Akdeniz Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 129x287 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Kırmızı, beyaz, sarı, turuncu, siyah, yeşil, açık mavi, lacivert.
Kullanılan Motif	: Sandık, koçboynuzu, nazarlık, tarak.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip kilim örneği Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir. İlikli kilim tekniği ile dokunan örnekte geometrik motiflerin hakim olduğu görülmektedir. Bordür ve zeminden meydana gelen kilim örneğinin bordürünü farklı renklerde işlenen "koçboynuzu" ve beyaz renklerde işlenen "tarak" motifleri oluşturmaktadır.

Kilim bezemesinin zemin kısmı bordüre nazaran daha geniş tutulmuş ve sonsuzluk prensibine göre tasarlanmıştır. Bezemenin zemini üç sıra halinde dikey yönde sağ ve sol kısımlarında farklı renklerle üst üste sıralanan "nazarlık" orta kısımda ise "sandık" motiflerinin diyagonal olarak sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Zeminin sağ ve sol köşelerinde yine dikey yönde üst üste farklı renklerle işlenen "koçboynuzu" motifleriyle zemin sınırlandırılmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olan örnekte genel olarak ipleri boyamada dopal boyalar kullanılmıştır.

Fotoğraf 4.38. Kilim Dokuma

Çizim 4.38. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 38
Fotoğraf No	: 4.38
Çizim No	: 4.38
Envanter No	: 16.35.72
Müze Geliş Tarihi	: 15.12.1972
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Ege Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 160x265 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Yeşil, açık mavi, kırmızı, sarı, beyaz, siyah.
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, küpe, tarak.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Dikdörtgen şekile sahip kilim örneği iç içe geçmiş üç bordür ve zeminden oluşmaktadır. Kilim örneğinin bordürleri "kurtağzı" motiflerinden meydana gelmektedir. Dışta kalan bordürde koyu kırmızı semin üzerine farklı renklerde işlenen "kurtağzı" motifleri, ikinci bordürde kırmızı zemin üzerine yeşil renklerde "kurtağzı" motifleri ve içte kalan bordür de ise açık mavi zemin üzerine kırmızı renklerde işlenen "kurtağzı" motifleri kullanılmıştır. İç içe geçmiş bordürleri birbirinden ayırmak içinde beyaz renkte "tarak" motifleri kullanılmıştır.

Kilim bezemesinde az motif kullanılmasına rağmen aynı renklerin farklı nüanslarıyla zengin bir görünüm elde edilmiştir. Bezemenin zemininde kırmızı zemin üzerine yeşil renklerde "kurtağzı" motiflerinin yanı sıra altıgen şemaların içinde "küpe" motifleri zemini oluşturmuştur. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olan dokumada ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Genel olarak ipleri boyamada doğal boyalar kullanılmıştır. Bazı bölgelerinde yırtılmalar oluşan örnek günümüzde sağlam şekilde Antalya Müzesi'nin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.39. Kilim Dokuma

Çizim 4.39. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 39
Fotoğraf No	: 4.39
Çizim No	: 4.39
Envanter No	: 6.74.73
Müzeye Geliş Tarihi	: 25.06.1973
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: İç Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 19.yy
Ebatları (En / Boy)	: 262x410 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Lacivert, açık mavi, turuncu, kırmızı, beyaz, sarı.
Kullanılan Motif	: Canavar izi, bereket, göz, çiçek, kurtağzı.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

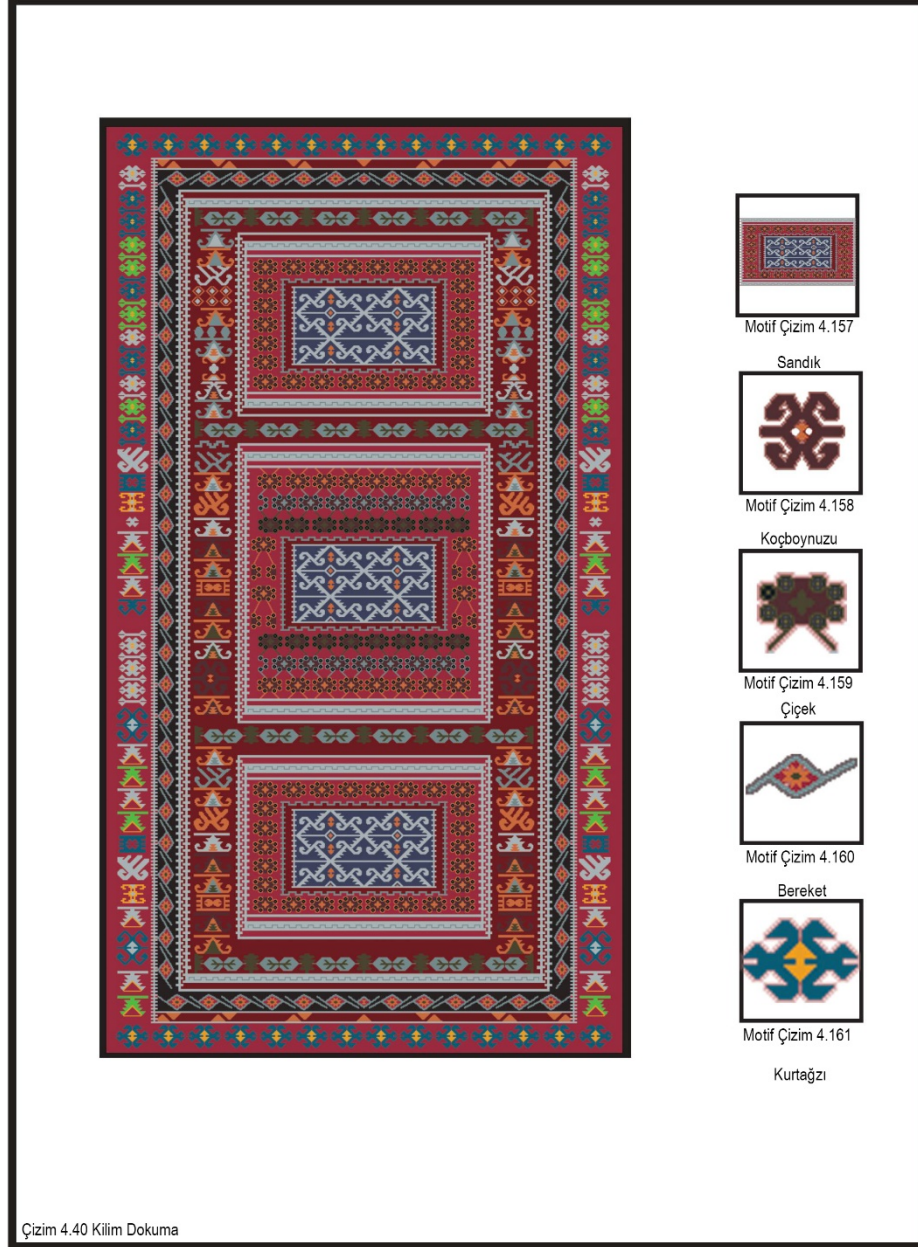
Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu kilim örneğinin yer yaygısı olarak tasarlandığı görülmektedir. Antalya Müzesi' nde tesbit edilen bu dokumada geometrik motifler hakim olmuştur. Renklerin dağılımıyla zengin bir görünüm elde edilen bu örnek iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirildiği görülmektedir.

Kilim bezemesinin zemin kısmı dikey yönde üst üste sıralanan lacivert zemin üzerine dokuz adet iri altıgen şemadan meydana gelmektedir. İri altıgenlerin içlerinde farklı renklerde "kurtağzı", "bereket" ve "çiçek" motifleri kullanılmıştır. Altıgen şemaların orta eksenlerinde ise "canavar izi" motifi işlenerek boşluklar "bereket" motifleriyle kapatılarak sınırlandırılmıştır. Bezemenin zemininin sağ ve sol kısımlarındaki boşta kalan kısımlarda lacivert zemin üzerine farklı renklerde işlenen "koçboynuzu" ve "göz" motiflerine yer verilmiştir. 262x410 cm ölçülerindeki örnekte ilikli kilim tekniği uygulanmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplik olan örnek genel olarak dikey tezgahlarda dokunmaktadır.

Fotoğraf 4.40. Kilim Dokuma

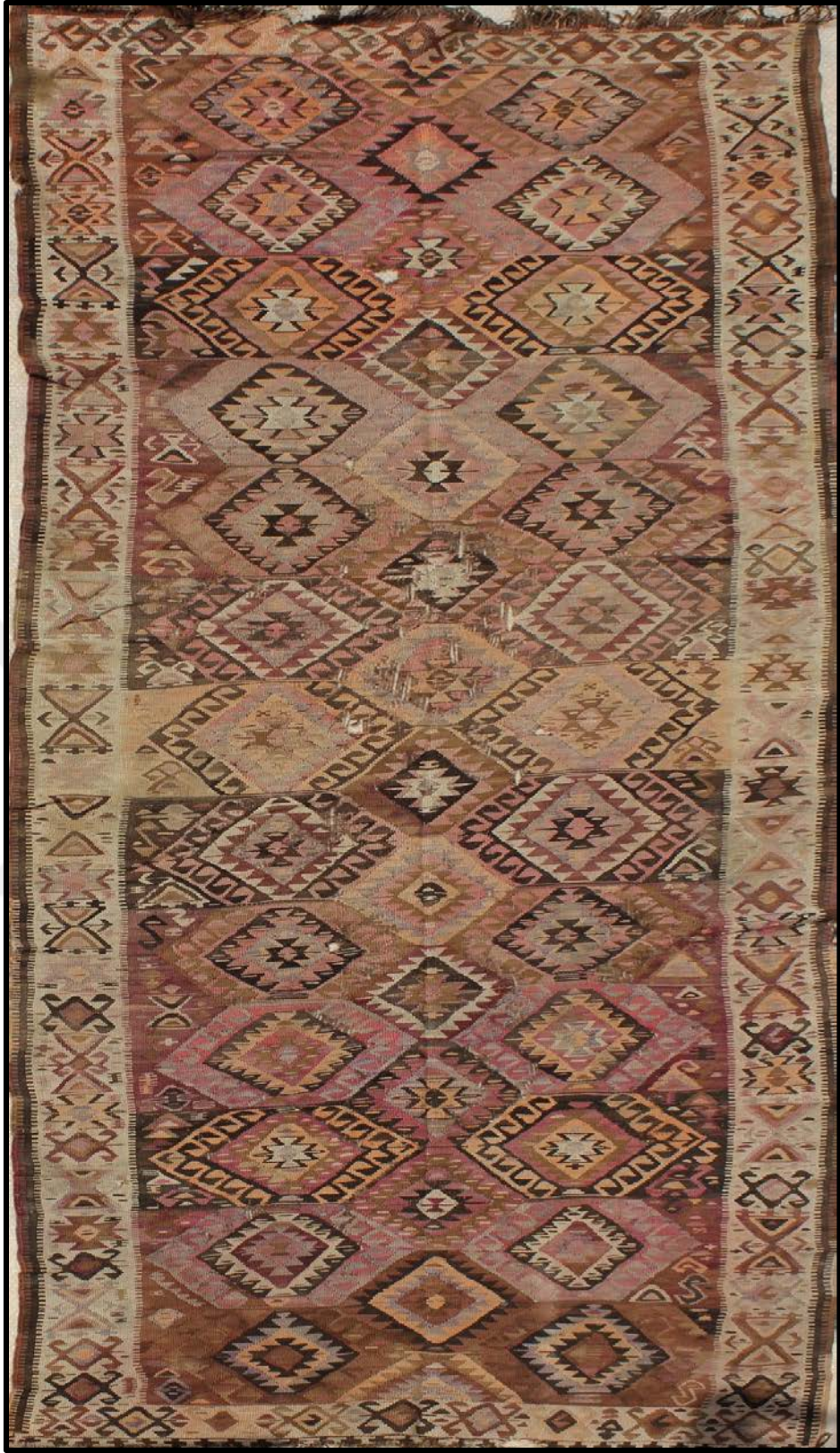
Çizim 4.40. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 40
Fotoğraf No	: 5.40
Çizim No	: 5.40
Envanter No	: 2.47.75
Müze Geliş Tarihi	: 08.07.1975
İnceleme Tarihi	: 30.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Hatay
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Sandıklı Kilim
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 190x394 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Yeşil, kırmızı, açık mavi, beyaz, lacivert, sarı, bordo.
Kullanılan Motif	: Kurtağzı, çiçek, koçboynuzu, bereket, sandık.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

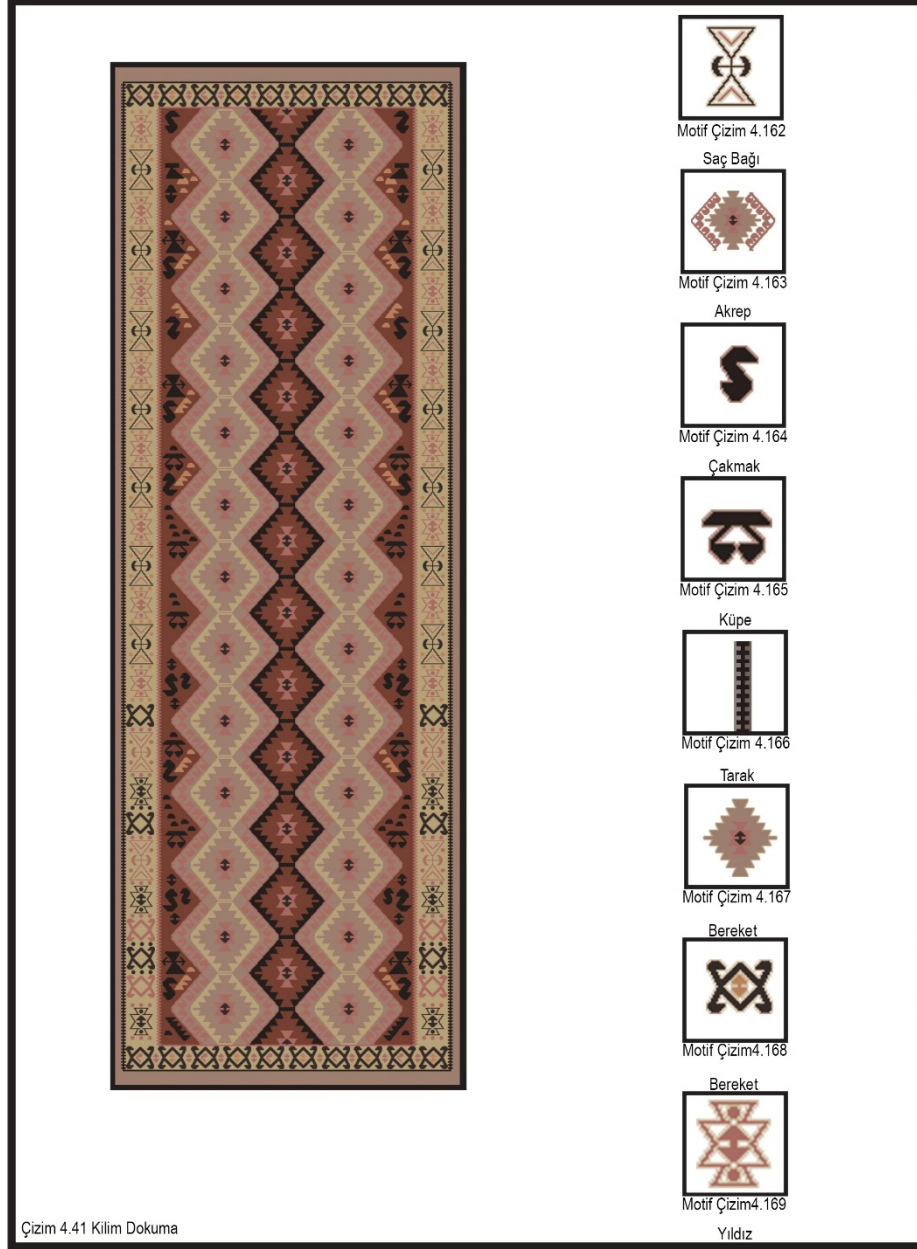
Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu kilim örneği 190x394 cm ölçülerindedir. İlikli kilim tekniği uygulanarak dokunan örnekte iki ince bordür görülmektedir. Dış tarafta kalan bordürün dikey kısmını üst üstte sıralanan kırmızı zemin üzerine farklı renklerde işlenen "koçboynuzu" motifleriyle, yatay eksen üzerine enine doğru sıralan farklı renklerde kullanılan "kurtağzı" motiflerinin oluşturmaktadır. İçte kalan bir diğer bordür ise "bereket" ve " çiçek" motiflerinden meydana gelmiştir.

Geometrik motiflerin hakim olduğu kilim bezemesinin zemin kısmı dörtte bir esaslı olarak tasarlanarak iri üç adet "sandık" motifinden meydana geldiği görülmektedir. Bu iri karelerin içlerinde ki boşluklarda "bereket" ve " çiçek" motifleri kullanılarak boşluklar kapatılmıştır. Zeminin sağ ve sol kısımlarında ki boşluklar da ise "koçboynuzu" motifleri kullanılarak kareler sınır altına alınmıştır. Çözüğü ve atkı iplikleri yün iplikten olup ipleri boyamada doğal boyalar kullanılan örnek şuan Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilmektedir.

Fotoğraf 4.41. Kilim Dokuma

Çizim 4.41. Kilim Dokuma

KATALOG NO	: 41
Fotoğraf No	: 5.41
Çizim No	: 5.41
Envanter No	: 910
Müzeye Geliş Tarihi	: 23.06.1971
İnceleme Tarihi	: 20.06.2019
Dokunduğu Yer (Yöre)	: Doğu Anadolu Bölgesi
Bulunduğu Yer	: Antalya Müzesi / Deposu
Dokuma Türü	: Kilim
Üretim Tipi (Cinsi)	: Yer Yaygısı
Dokumanın Yöresel Adı	: Bilinmiyor
Tarihlendirme	: 20.yy
Ebatları (En / Boy)	: 130x420 cm
Çözüğü	: Yün
Atkı (Çeşit / Motif ipi)	: Yün
Kullanılan Renkler	: Beyaz, kahverengi, pembe, turuncu, kırmızı.
Kullanılan Motif	: Canavar izi, bereket, bukağı, akrep, yıldız, tarak, küpe, çakmak, saç bağı.
Dokuma Tekniği	: İlikli kilim
Dokumanın Tanımı	:

Antalya Müzesi' nin deposunda muhafaza edilen bu örnek kompozisyon, renk ve motif açısından Kars yöresi kilim özelliklerini taşır. Dikdörtgen şekile sahip kilim bezemesi bordür ve zeminden oluşmaktadır. Çözüğü ve atkı ipleri yün iplikten olup boyamada suni ve doğal boyalar kullanılmıştır. Örneğin bordürü "saç bağı", "yıldız" ve "bereket" motiflerinin sıralanmasıyla meydana gelmiştir. Kilim bezemesinin zemini sonsuzluk prensibine göre düzenlenerek yer yaygısı olarak tasarlanmıştır. Örneğin zemin kısmında üç sıra halinde dikey eksen üzerine üst üste sıralanan "akrep" ve "canavar izi" motifleri kullanılmıştır. Motifler arasındaki boşluklar "küpe", "bereket", "çakmak" ve "bukağı" motifleriyle doldurulmuştur. Kilim bezemesinin zemin kısmının sağ ve sol kısımları iki ince bordür arasında dikey yönde uzanan beyaz renkteki "tarak" motifi ile sınırlandırılarak dış kenar bordürde yatay olarak enine doğru uzanan iki ince bordür arasında kullanılan "tarak" motifi ile çerçeveye alınmıştır. 130x420 cm ölçülerindeki bu örnek günümüze kadar renkleri solmuş ve bazı bölgelerinde yırtıklar meydana gelerek ulaşmıştır.

DEĞERLENDİRME VE KARŞILAŞTIRMA

Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilim dokumalar, müzenin deposunda muhafaza edilip vakıf camilerinden, dokuma yapılan yörelerden teberrukat eşyaları olmak üzere müzeye kazandırılmıştır. Müzede bulunan bu kilimler kullanım alanı olarak yer yaygısı, ölümlük-dirimlik kilim, çuval ve yolluk kilimlerden oluşmaktadır. Kilimlerde genel olarak atkı ve çözgü ipliklerinde yün iplikler tercih edilmiştir. Bu yünleri boyamada ise doğal ve çarşı boyası olarak adlandırılan sentetik boyaların kullanıldığı tespit edilmiştir. Kilimlerin kompozisyonlarında büyük çoğunlukla geometrik motiflerin hâkim olduğu görülmektedir. Dokuma tekniği olarak ise ilikli kilimin yanında cicim ve sumak tekniğinin de uygulandığı dikkat çekmektedir.

Dokumalara bakıldığı zaman müzenin teşhir alanında hiçbir örneğe rastlanmazken tüm dokumalar müzenin deposunda envanterlenmiş şekilde muhafaza edilmektedir. Dokumalar arasında Anadolu'nun diğer yörelerinde dokunmuş olan örneklerinde olduğu tespit edilmiştir..

Yaptığımız bu tez çalışmasında tespit edilen örneklerin, farklı kaynakların incelenmesi ve taranması sonucunda dokumaların diğer yörelerde yapılan örneklerle çeşitli yönlerden benzerlik içerdikleri anlaşılmıştır. Müzede tespit edilen bu örnekleri Anadolu'da dokuma yapılan merkez ve yöredeki dokunmuş olan düz dokumalarla renk, motif, desen ve kompozisyon açısından karşılaştıracak olursak;

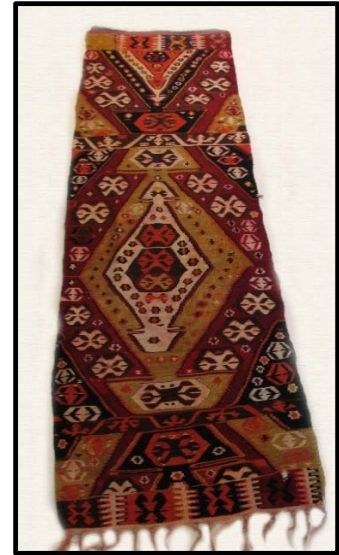
Katalog numarası 01 olan ve yöresinin Hakkâri olduğu bilinen kilimle (Karş. Fotoğraf 3.) örnek 17 no'lu Şırnak yöresine ait Avşar kilimin (Karş. Fotoğraf 2.) , (Asker, 2009:62) kompozisyonlarının dikey eksenli oluşu ve geometrik motiflerin benzerliği göze çarpmaktadır. Her iki örnek kilimde iki parça (şak) halinde dokunup sonradan birleştirilmiştir ve iki örneğin bordüründeki motiflerde aynı olup, zeminde kullanılan madalyonların sonsuzluk prensibine göre zemin boyunca devam ettiği görülmektedir. Ayrıca katalog 48 no'lu Adıyaman yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 1.), (Zencirkıran, 2017:144) de zemin kompozisyonu olarak ve dış kenar bordürde zemini sınırlandıran kısımda kullanılan tarak motifleriyle de benzerlik göstermektedir

<p>Karş. Fotoğraf 1. Adıyaman Yöresine Ait Kilim (A.Zencirkıran'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 2. Şırnak Yöresine Ait Kilim (Z.Asker'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 3 Katalog 01 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---

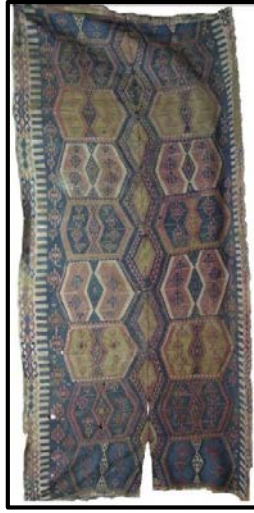
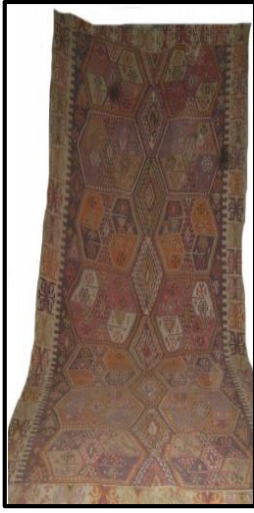
Katalog numarası 34 olan kilimle (Karş. Fotoğraf 6.) örnek 369 no'lu Konya Doğanhisar yöresine ait hoşkollu salman namazlığı (Karş. Fotoğraf 5.), (Hidayetoğlu, 2007:459) kompozisyon açısından benzer özellikler taşımaktadır. Her iki örnek kiliminde zeminin de yer alan koçboynuzu ve akrep motifleri göze çarpmaktadır. Ayrıca katalog 07 no'lu Gaziantep Mevlevihane'si Vakıf Müzesi'nde bulunan yöresi bilinmeyen kilimle (Karş. Fotoğraf 4.), (Kabalıcı, 2017:87) de benzerlik taşımaktadır. İki örneğinde zemin kısmı üçgen şeklinde iç içe geçmiş baklavalardan oluşmaktadır. Zeminin en ortasında yer alan dörtgenin içerisinde kullanılan kurtağzı motiflerine her iki örnekte de yer verildiği görülmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 4. Gaziantep Mevlevihane'sinde Bulunan Kilim (O. Kabalcı'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 5. Konya Yöresine Ait Kilim (H.M. Hidayetoğlu'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 6. Katalog 4 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---

Katalog numarası 39 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilim (Karş. Fotoğraf 10) örnek 260 no'lu Aksaray yöresine ait bedik duvar kilimiyle (Karş. Fotoğraf 9.), (Hidayetoğlu, 2007:322) kompozisyon olarak benzer özellikler taşımaktadır. Her iki örneğinde iki parça (şak) halinde dokunup sonradan birleştirilmesi göze çarpmaktadır. Envanter 1303 no'lu Malatya Akçadağ yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 8.), (Taş, 2009:110) zeminde kullanılan üst üste altıgenlerin sıralanması ve bir bordürle çevrelenmiş kompozisyonlarıyla birbirlerine benzemektedir. Zeminleri altıgen şemalarla ikiye ayrılan her iki örnek kilimde de boşluklarda kullanılan kurtağzı motifleri dikkati çekmektedir. Ayrıca örnek 95 no'lu Sivas Etnoğrafya Müzesi'ndeki kilimle (Karş. Fotoğraf 7.), (Karaman, 2013:271-272) zemin kompozisyonları aynı olup, zeminde kullanılan kurtağzı ve canavar izi motiflerinin benzerlik taşıdığı görülmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 7. Sivas Etnoğrafya Müzesi'ndeki Kilim (Ş. Karaman'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 8. Malatya Akçadağ Yöresine Ait Kilim(E. Taş'tan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 9. Aksaray Yöresine Ait Bedik Kilimi (H.M.Hidayetoğlun'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 10. Katalog 39 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	---	---	---

Katalog numarası 40 olan kilim (Karş. Fotoğraf 14) örnek 40 no'lu Reyhanlı yöresine ait olan kilimin (Karş. Fotoğraf 13.), (Ölçer, 1988:126) kompozisyonlarının dikey eksenli oluşu ve geometrik motiflerin benzerliği göze çarparken, katalog 13 no'lu Adıyaman Müzesi'nde bulunan kilimle (Karş. Fotoğraf 12.), (Zencirkıran, 2017:78) zemin kompozisyonlarının aynı olup, zeminin meydana getiren iri karelerin içlerinde kullanılan sandık motifleri benzer özellikler taşımaktadır. Her iki örnekte iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirilmiştir. Ayrıca örnek 94 no'lu Sivas Etnoğrafya Müzesi'ndeki kilimle de (Karş. Fotoğraf 11.), (Karaman, 2013:370) zemin kompozisyonu olarak benzerlik göstermektedir. Zeminde ve bordürde yer alan bereket ve sandık motifleri her iki örnek kilimde de dikkati çekmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 11. Sivas Etnoğrafya Müzesi'ndeki Kilim (Ş. Karaman'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 12. Adıyaman Müzesi'ndeki Kilim Ait (A.Zencirkıran'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 13. Reyhanlı Yöresine Kilim (N. Ölçer'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 14. Katalog 40 no'lu Kilim Dokuma</p>
--	---	--	---

Katalog numarası 03 olan kilim (Karş. Fotoğraf 18.) örnek 83 no'lu Hakkari yöresine ait Halit Bey kilimiyle (Karş. Fotoğraf 17.), (Öztürk, 2014:78) kompozisyon ve motif açısından benzerlik taşımaktadır. Her iki kilimin zeminde sonsuzluk prensibine göre tasarlanarak geometrik motiflerden oluştuğu görülmektedir. Bunun yanı sıra katalog 5 no'lu Sarıkamış Altunbulak yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 16.), (Taşkaynatan, 2011:62) zemin kompozisyonlarının dikey eksenli oluşu ve geometrik motiflerin benzerliği göze çarpmaktadır. Her iki örneğinde zeminin de görülen akrep dolgulu altıgenlerin üst üste sıralandığı ve arada kalan boşlukların yıldız motifleriyle doldurulduğu görülmektedir. Ayrıca katalog 14 no'lu Gaziantep Mevleviha Müzesi'nde bulunan kilimle (Karş. Fotoğraf 15.), (Kabalcı, 2017:107-108) zemin kompozisyonu olarak benzerlik göstermektedir. İki örneğinde zeminde yer alan akrep ve yıldız motifleri dikkati çekmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 15. Gaziantep Mevlevihasi'nde Bulunan Kilim (O. Kabalcı'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 16. Sarıkamış Altınbulak Yöresine Ait Kilim (H.Taşkaynatan'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 17. Hakkâri Yöresine Ait Halit Bey Kilimi (İ. Öztürk'ten)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 18. Katalog 03 no'lu Kilim Dokuma</p>
--	---	---	---

Katalog numarası 29 olan kilim örneği (Karş. Fotoğraf 20.) katalog numarası 111 no'lu Aydın yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 19.), (Erbek, 1995:112) renk, motif ve kompozisyon açısından benzer özellikler taşıdığı görülmektedir. Her iki örnekte de özellikle ikinci geniş bordürde yer alan yatay eksen üzerine iki adet iç içe geçmiş farklı renklerde işlenen bereket motifleri dikkati çekmektedir. Bereket motiflerinin içlerinde ise küpe motifleri kullanılarak aradaki boşluklar doldurulmuştur. . Kilim bezemesinin ikinci ince bordüründe yan yana sıralanmış içleri bukağı motifleriyle doldurulmuş kurtağzı motiflerinin kullanıldığı görülmektedir. Bordürler arasındaki geçişleri sağlamak için yatay eksen üzerine sıralı şekilde tarak motifleri yerleştirilmiştir.

Karş. Fotoğraf 19. Aydın Yöresine Ait
Kilim (G. Erbek 'den)

Karş. Fotoğraf 20. Katalog 26 no'lu Kilim
Dokuma

Katalog numarası 07 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilim (Karş. Fotoğraf 22.) örnek 384 no'lu Konya yöresine ait namazlık (Karş. Fotoğraf 21.), (Hidayetoğlu, 2007:477) kompozisyonların dikey yönlü oluşu ve zeminde yer alan geometrik motiflerin dizilişiyile benzerlik taşıdığı görülmektedir. Her iki örnekte de zemini meydana getiren iç içe geçmiş zikzak görünümünde bereket motifleri kullanılmıştır.

Karş. Fotoğraf 21. Konya yöresine Ait
Namazlık (H.M. Hidayetoğlun'dan)

Karş. Fotoğraf 22. Katalog 07 no'lu Kilim
Dokuma

Katalog numarası 32 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen (Karş. Fotoğraf 26.) örnek 16 no'lu Konya yöresine ait çıbık kiliminin (Karş. Fotoğraf 25.), (Hidayetoğlu, 2007:20) motif ve kompozisyon bakımından benzer özellikler görülürken, katalog 39 no'lu Adıyaman yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 24.), (Zencirkıran, 2017:126) zeminin meydana getiren üst üste sıralanan enine şeritler ve bu şeritleri oluşturan motifler iki örnekte de aynıdır. Her iki kilim bezemesinin de iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirildiği görülmektedir. Ayrıca örnek 47 no'lu Malatya yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 23.), (Taş, 2009:182) enine şeritlerden oluşan zeminde kullanılan motifler aynı olup, dikkati çekmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 23. Malatya Yöresine Ait Kilim (E. Taş'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 24. Adıyaman Yöresine Ait Kilim (A. Zencirkıran'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 25. Konya Yöresine Ait Kilim (H.M.Hidayetoğlun'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 26 Katalog 32 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---	--

Katalog numarası 14 olan Konya yöresine ait olan kilim (Karş. Fotoğraf 30.) örnek 02 no'lu Aydın yöresine ait kiliminin (Karş. Fotoğraf 29.), (Ölçer, 1988:50) renk, motif ve desen açısından benzerlik gösterirken, katalog 58 no'lu Sarıkamış Çatak yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 28.), (Taşkaynatan, 2011:221.) zemini oluşturan üst üste dizilmiş şekilde işlenen koçboynuzu motifleri aynıdır. Her iki örnekte de zeminde kullanılan çakmak, tarak ve bereket motifleri göze çarpmaktadır. Bunun yanı sıra örnek 4 no'lu Azerbaycan Karabağ yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 27.) zemini meydana getiren göbeklerin birbirini takip

eder durumda yerleştirilmesi dikkati çekmektedir. Her iki örnekte de zemini oluşturan koçboynuzu motifleri aynı olup, içlerinde canavar izi motiflerine yer verilmiştir.

<p>Karş. Fotoğraf 27. Azerbaycan Karabağ Yöresine Ait Kilim (H.Taşkaynatan'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 28. Sarıkamış Çatak Yöresine Ait Kilim (H.Taşkaynatan'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 29. Aydın Yöresine Ait Kilim (N. Ölçer'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 30. Katalog 14 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---	---

Katalog numarası 13 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilim (Karş. Fotoğraf 33.) örnek 202 no'lu Konya yöresine ait gök kolu desenli ölümlük kilimle (Karş. Fotoğraf 32.), (Hidayetoğlu, 2007:24) motif ve desen açısından benzerlik göstermektedir. Her iki örneğinde bordüründe kullanılan farklı renklerle işlenen kuş motifleri dikkati çekmektedir. Bunun yanında zemini oluşturan iri koçboynuzları iki örnekte de aynı sayıda olup içlerindeki boşluklarda aynı motifleri kullanılarak boşlukların kapatıldığı görülmektedir. Ayrıca katalog 48 no'lu Kars Kağızman yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 31.), (Ergüder, 2009:270) zemini oluşturan üst üste sıralanan altıgenlerin uçundan çıkan koçboynuzu motifleri benzerlik göstermektedir. Her iki örneğinde zemininde kullanılan bereket ve bukağı motifleri göze çarpmaktadır.

<p>Karş. Fotoğraf 31. Kars Kağızman Yöresine Ait Kilim (A.A. Ergüder'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 32. Konya Yöresine Ait Ölümlük Kilim (H.M. Hidayetoğlu'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 33. Katalog 13 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	---	---

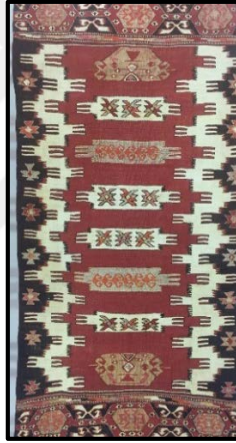
Katalog numarası 19 olan Antalya Müzesi'nde bulunan kilimle (Karş. Fotoğraf 35.) örnek 112 no'lu Konya yöresine ait Hotamış orta kilimle (Karş. Fotoğraf 34.), (Hidayetoğlu, 2007:129) benzer özellikler taşımaktadır. Her iki örneğinde iki parça (şak) halinde dokunup sonradan birleştirilmesi dikkati çekmektedir. Diagonal olarak üst üste farklı renklerle işlenen kuş motifinin her iki örnekte de zemini oluşturduğu göze çarpmaktadır. Zemini meydana getiren kuş motiflerinin yanı sıra arada kalan boşlukların da kurtağzı motifleriyle doldurulduğu görülmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 34. Konya Yöresine Ait Hotamış Kilimi (H.M. Hidayetoğlu'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 35. Katalog 19 no'lu Kilim Dokuma</p>
--	---

Katalog numarası 20 olan ve yöresinin Konya olduğu bilinen kilimin (Karş. Fotoğraf 39.) örnek 288 no'lu Konya Akşehir yöresine ait olan namazlık kilimle (Karş. Fotoğraf 38.), (Hidayetoğlu, 2007:357) renk, motif ve kompozisyon bakımından benzer özellikler taşıdığı görülmektedir. Her iki kiliminde bordür kısmının kuş motifleri, dışta kalan bordürlerinde tarak motifleri ve zeminde yıldız motiflerinin üst üste sıralanmasıyla meydana geldiği görülürken, katalog 103 no'lu Adana yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 37.), (Erbek, 1995:103) kompozisyon ve motif açısından benzerlikler taşımaktadır. İki örnekte de zeminde yıldız motiflerine yer verilirken bordürde kuş motifleri kullanılmıştır. Ayrıca şekil 127 no'lu Isparta Yalvaç yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 36.), (Kılıçarslan,2014:179) zemin kompozisyonu olarak benzemekle birlikte bordürde kullanılan kuş motifleri göze çarpmaktadır.

<p>Karş. Fotoğraf 36. Isparta Yalvaç Yöresine Ait Kilim(H. Kılıçarslan'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 37. Adana Yöresine Ait Kilim (G. Erbek'ten)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 38. Konya Akşehir Yöresine Ait Kilim (H.M.Hidayetoğlun'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 39. Katalog 20 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	---	---	---

Katalog numarası 02 olan Van yöresine ait kilim (Karş. Fotoğraf 43.) örnek 78 no'lu Hakkâri yöresine ait Herki kilimiyle (Karş. Fotoğraf 42.), (Öztürk, 2014:67) dikey eksenli oluşu ve zemininde yer alan geometrik motiflerin benzerliği göze çarpmaktadır. Her iki örneğin zemininde kullanılan geometrik motiflerin enine şeritlerden meydana geldiği, aralardaki boşlukların ise farklı motiflerle doldurulduğu görülmektedir. İki örneğinde dış tarafında kalan

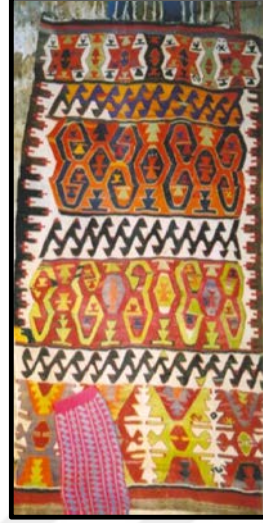
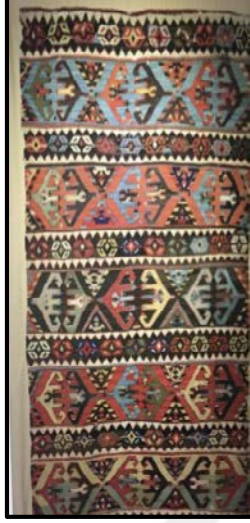
bordüründe işlenen koçboynuzu motifleri aynıdır. Bunun yanı sıra katalog 101 no'lu Kars Arpaçay yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 41), (Ergüder, 2009:376) yatay eksenli olarak düzenlenen kompozisyonda, kalın ve ince şeritlerin münavebeli yerleştirilmesi benzerlik göstermektedir. Ayrıca örnek 30 no'lu Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş Fotoğraf 40.), (Karaman, 2013:178-179) zemini oluşturan enine bantlar benzerlik gösterirken, her iki örnekte de kullanılan koçboynuzu ve suyolu motifleri dikkat çekmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 40. Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan (Ş. Karaman'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 41. Kars Arpaçay Yöresine Ait (A.A. Ergüder'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 42. Hakkari Yöresine Ait Kilim (İ.Öztürk'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 43. Katalog 02 no'lu Kilim Dokuma</p>
--	--	---	---

Katalog numarası 27 olan kilim örneği (Karş. Fotoğraf 47.) örnek 297 no'lu Konya yöresine ait Doğanhisar kilimiyle (namazlık), (Karş. Fotoğraf 46.), (Hidayetoğlu, 2007:368) kompozisyon özellikleri benzerlik taşımaktadır. Her iki örneğinde bordür kısmında kullanılan kuş motifleri dikkati çekmektedir. Zemin kısmı her iki örnekte de enine şeritlerden meydana gelmiştir. Şeritleri meydana getiren kurtağzı motifleri her iki örnekte de kullanılırken, katalog 23 no'lu Gaziantep Mevlevihane Müzesi'nde bulunan kilimle (Karş. Fotoğraf 45.), (Kabalcı, 2017:135) enine şeritlerden meydana gelen zemin kompozisyonu benzerlik göstermektedir. Bunun yanı sıra zeminde kullanılan kuş motifleri iki örnekte de göze çarpmaktadır. Ayrıca şekil 124 no'lu Isparta Yalvaç yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 44.), (Kılıçarslan, 2014:176)

enine şeritlerden oluşan zemin kompozisyonu ve bordürde kullanılan kuş motifleri dikkat çekmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 44. Isparta Yalvaç Yöresine Ait Kilim (H.Kılıçarslan'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 45. Gaziantep Mevlevihane Müzesi'nde Bulunan (O.Kabalıcı'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 46. Konya Yöresine Ait Namazlık (H.M. Hidayetoğlu'ndan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 47. Katalog 27 no'lu Kilim dokuma</p>
---	---	---	---

Katalog numarası 17 olan Antalya Müzesi'nde tespit ettiğimiz kilim (Karş. Fotoğraf 50.) örnek 179 no'lu Konya yöresine ait olan Toros kilimiyle (Karş. Fotoğraf 49.), (Hidayetoğlu, 2007:209) zemin kompozisyonlarının dikey olarak sıralanması ve zemini oluşturan iri koçboynuzu motifleri benzer özellikler göstermektedir. Her iki örneğin zemini de dört adet iri iç içe geçmiş şekilde üst üste sıralanan koçboynuzlarıyla meydana gelmiş, aradaki boşluklar kurtağzı motifiyle kapatılarak birleşim noktalarında bereket motifinin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca örnek 108 no'lu Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş. Fotoğraf 48.), (Karaman, 2013:412-413) zeminde yer alan üst üste sıralanan koçboynuzu motifleri aynıdır. İki örneğinde zeminde dolgu amacıyla kullanılan bereket motifleri göze çarpmaktadır.

<p>Karş. Fotoğraf 48. Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan Kilim (Ş. Karaman'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 49. Konya Yöresine Ait Toros Kilimi (H.M. Hidayetoğlu'ndan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 50 Katalog 17 no'lu Kilim Dokuma</p>
--	---	--

Katalog numarası 15 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilim (Karş. Fotoğraf 53.) örnek 43 no'lu İçel Mut yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 52.), (Erbek, 1995:43) motif ve kompozisyon açısından benzer özellikler göstermektedir. İki örnek kiliminde zemini sonsuzluk prensibine göre tasarlanıp canavar izi motifleriyle doldurulmuştur. Bordürde farklı renklerle işlenen kuş motifleri her iki kilimde de kullanılarak dikkat çekmektedir. Ayrıca örnek 23 no'lu Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş. Fotoğraf 51.), (Aytaç, 2015:97) zemin kompozisyonunda yer alan madalyonlar iki örnekte de benzer özellikler taşımaktadır. Madalyonların dış kıvrımları her iki örnekte de kenarlara doğru zikzak şeklinde bantlar üzerine çengellerle bezendiği görülmektedir.

Karş. Fotoğraf 51. Sahip
Ata Vakıf Müzesi'nde
Bulunan Kilim (A.
Aytaç'dan)

Karş. Fotoğraf 52. İçel Mut
Yöresine Ait Ait Kilim (G.
Erbek'ten)

Karş. Fotoğraf 53.
Katalog15 no'lu Kilim
Dokuma

Katalog 11 no'lu olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilim (Karş. Fotoğraf 56.) örnek 11 no'lu Aydın Çine yöresine ait kilimle (Karş. Fotoğraf 55.), (Ölçer, 1995:11) kompozisyon ve motif açısından benzer özellikler taşıdığı görülmektedir. Her iki kilim bezemesinin zemininde de sonsuzluk prensibine göre tasarlanmış canavar izi motifleri dikkati çekmektedir. Dikey eksen üzerine üst üste sıralanan canavar izi motifleri zemini oluşturmuş, içlerinde ise iç içe geçmiş zikzak görünümündeki bereket motiflerine yer verilmiştir. Zeminin boşta kalan kısımlarında da kurtağzı ve bukağı motifleri kullanılmıştır. Ayrıca örnek 28 no'lu Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş. Fotoğraf 54.), (Aytaç, 2015:107) orta kompozisyon alanında sıralanan altıgenler aynı olup, her iki örnekte de altıgen şemaların içlerinde kullanılan akrep ve bukağı motifleri göze çarpmaktadır.

<p>Karş. Fotoğraf 54. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde bulunan Kilim (A. Aytaç'tan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 55. Aydın Çine yöresine ait Kilim (N. Ölçer'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 56. Katalog 11 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---

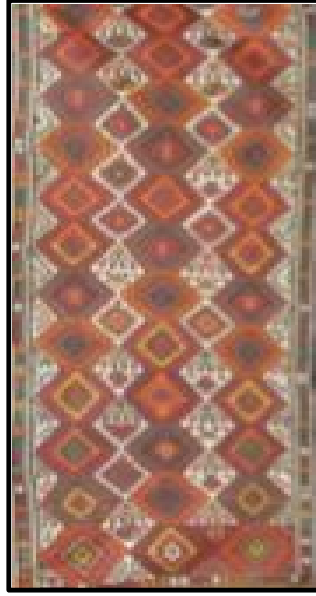
Katalog 16 no'lu Antalya Müzesi'nde bulunan kilim (Karş. Fotoğraf 59.) örnek 10 no'lu Aydın Çine yöresine ait kilimin (Karş. Fotoğraf 58.), (Erbek, 1995:10) renk, motif ve kompozisyon açısından benzer özellikler taşıdığı görülmektedir. Her iki örnekte de zeminde kullanılan iri beş adet sonsuzluk prensibine göre tasarlanan koçboynuzu motifleri dikkati çekmektedir. Motifler arasındaki boşlukları kapatmak için kullanılan bereket motifinin her iki örnekte de kullanıldığı göze çarpmaktadır. Ayrıca örnek 26 no'lu Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş. Fotoğraf 57.), (Aytaç, 2015:103) zemin kompozisyonunu oluşturan iri koçboynuzu motifleri benzer özellikler taşımaktadır. İki örnekte de koçboynuzu motiflerinin içleri bereket ve canavar izi motifleriyle doldurulduğu görülmektedir.

<p>Karş. Fotoğraf 57. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilim (A. Aytaç'tan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 58. Aydın Çine Yöresine Ait (G. Erbek'ten)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 59. Katalog 16 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---

Katalog numarası 41 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilimle (Karş. Fotoğraf 62.) katalog 44 no'lu Kars yöresine ait yolluk kiliminin (Karş. Fotoğraf 61), (Ergüder, 2009:261) kompozisyon şeması ve tek bordüre sahip olması benzerlik göstermektedir. Her iki örnek kilimin zemini de dikey olarak yerleştirilen altıgen şemada kullanılan akrep motiflerinden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca örnek 43 no'lu Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş. Fotoğraf 60.), (Karaman, 2013:217-218) zemin kompozisyonu olarak benzerlik taşımaktadır. Zemini oluşturan altıgenlerin içlerinde kullanılan canavar izi ve akrep motifleri iki örnekte de aynıdır.

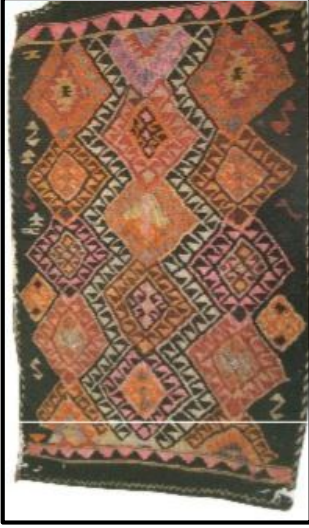

<p>Karş. Fotoğraf 60. Sivas Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan Kilim (Ş. Karaman'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 61. Kars Yöresine Ait Kilim (A.A. Ergüder'den)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 62. Katalog41 no'lu Kilim Dokuma</p>
--	--	--

Katalog numarası 10 olan ve Antalya Müzesi'nde tespit edilen kilimle (Karş. Fotoğraf 65.) örnek 155 no'lu Konya Akşehir yöresine ait olan saçkara kiliminin (Karş. Fotoğraf 64.), (Hidayetoğlu, 2007:178) kompozisyonlarının dikey eksenli oluşu ve geometrik motiflerin diyagonal olarak sıralanmasıyla zemini meydana getirmesi dikkati çeker. Her iki örneğin zemini de sonsuzluk prensibine göre tasarlanmış zemin boyunca uzayan bereket motiflerinden meydana geldiği görülmektedir. Bordür kısımları ise yatay eksen üzerine enine doğru sıralanan farklı renklerle işlenen yıldız motiflerinden oluşmaktadır. Ayrıca örnek 128 no'lu Malatya yöresine ait kilimle de (Karş. Fotoğraf 63.), (Taş, 2009:85) zemin kompozisyonu olarak benzer özellikler göstermektedir. İki örneğinde zeminini meydana getiren bereket motifleri göze çarpmaktadır.

<p>Karş. Fotoğraf 63. Malatya Yöresine Ait Kilim (E. Taş'dan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 64. Konya Yöresine Ait Saçıkara Kilimi (H.M. Hidayetoğlu'ndan)</p>	<p>Karş. Fotoğraf 65. Katalog 10 no'lu Kilim Dokuma</p>
---	--	---

Katalog numarası 37 olan Antalya Müzesi'nde tespit edilen örnek ile (Karş. Fotoğraf 68.) örnek 164 no'lu Konya yöresine ait Hotamış toplu kilimi (Karş. Fotoğraf 67.), (Hidayetoğlu, 2007:190) benzer özellikler taşımaktadır. Her iki örneğin zemini de sonsuzluk prensibine göre tasarlandığı görülmektedir. Zeminde kullanılan diyagonal olarak üst üste sıralanan sandık motifleri iki örnekte de dikkati çekmektedir. Koçboynuzu motiflerinin üst üste sıralanmasıyla da dış kenar bordürler her iki kilimde de zemini sınır altına aldığı görülmektedir. Ayrıca örnek 34 no'lu Sahip Ata vakıf Müzesi'nde bulunan kilimle de (Karş. Fotoğraf 66.), (Aytaç, 2015:120) zemin kompozisyon alanında bulunan sandık ve kuş motiflerinin raport olarak verilmesi her iki örnekte de benzerlik taşımaktadır.

Karş. Fotoğraf 66. Sahip Ata Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilim (A.Aytaç'dan)

Karş. Fotoğraf 67. Konya Yöresine Ait Toplu Kilim (H.M. Hidayetoğlu'ndan)

Karş. Fotoğraf 68. Katalog 37 no'lu Kilim Dokuma

SONUÇ

“Antalya Müzesi’nde Bulunan Kilim Örneklerinin Tahlilleri” adı altında yapılan bu çalışmamız içerisinde yer alan örneklerin, genellikle Antalya yöresinin dışından elde edilen eserler olduğu görülmektedir. Tez çalışmamızın birinci bölümünde Antalya ilinin coğrafi yapısı ve tarihçesi yer almaktadır. İkinci bölümünde kilimlerin ortaya çıkışı ve gelişimi hakkında genel bilgiler verilmiştir. Üçüncü bölümünde ise Antalya Müzesi’nde bulunan dokumaların tanımı, tekniği ve dokumalarda görülen motifler hakkında genel bilgiler verilip özetlenmiştir. Bu çalışmamızda Antalya Müzesi’nin deposunda muhafaza edilen örneklerden (41) adet kilim bezemesi seçilerek katalog haline getirilmiştir. Kilim örneklerinin yanında Müzede halı ve düz dokuma yaygılarda bulunmaktadır. Tahlil edilen kilim örneklerinde kullanılan renkler ve motifler göz önüne alınarak tarihlendirilmeleri 20.y.y. ait eserler oldukları, 19.y.y. ve 18.y.y. ait eserlerinde mevcut olduğu görülmektedir.

Antalya Müzesi’ne vakıf camilerinden ve yakın çevrelerden toplanarak getirilen kilimler teberrukat eşyaları olarak müzeye kazandırılmış ve koruma altına alınan kilimler, müzenin deposunda bulunan raflarda muhafaza edilmektedir.

Müzede bulunan kilimlerin (36) âdeti yer yaygısı, (2) âdeti ölümlük-dirimlik, (1) âdeti çuval ve (2) âdeti yolluk kilimden oluşturmaktadır. Envanter kayıtlarında eserlerin yöreleri bulunmamaktadır fakat yaptığımız çalışma sonucu müzeye kazandırılan eserlerin büyük çoğunluğunun Konya yöresine ait olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanında Kars, Hatay, Hakkâri, Van, Aydın ve Mersin yörelerine ait dokuma örnekleri de karşımıza çıkmıştır.

Tez çalışmamızda yer alan kilimlerin büyük bir çoğunluğunun ilikli kilim tekniğiyle yapıldığı tespit edilmiştir. Bazı dokumalarda ise sarma kontur, cicim ve sumak teknikleri de kullanılmıştır. Dokumaların çözgü ve atkı iplikleri genel olarak yün ipliklerden oluşmaktadır. Ağırlıklı olarak kırmızı, siyah, lacivert, beyaz, sarı ve kahverengi renk tonlarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Dokumalar dikey ve yatay eksenli olup bazen sonsuzluk prensibine göre bazen de enine şeritlerden oluşan kompozisyonlardan oluşmaktadır. Tespit edilen kilimlerin az bir kısmı yıpranmış olsa da büyük bir bölümü yıpranmamış ve sağlam bir halde şuan müzenin deposunda yer almaktadır.

Malzeme: Antalya Müzesi’nde tespit edilen dokumalarda genel olarak yün ipliklerin tercih edildiği sadece katalog “15” numaralı örnekte keçi kılının kullanıldığı görülmektedir.

Tezgâh: Anadolu’da dokuma yapılan dokuma merkezlerinde olduğu gibi Antalya Müzesi’nde tespit edilen dokumalarda da ahşaptan yapılmış yarı yatık dikey ve ıstar tipi tezgâhlar kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Kullanım Alanlarına Göre: Müzede tespit edilen kilimlerin büyük bir çoğunluğu yer yaygısı (Yer sergisi) olarak karşımıza çıkmaktadır. Anadolu’nun birçok yerinde olduğu gibi Antalya Müzesi’nde tespit edilen dokuma örneklerinde de dokuyucu kadının evlendikten sonra kendi sağlığı için veya kocasının vefatından sonra camiye hayrına verilmek üzere dokunan “ölümlük-dilimlik” kilimlerde bulunmaktadır. Bahsettiğimiz bu kilimler katalog “07, 08” numaralı örneklerde mevcuttur. Katalog numarası “33” olan örnekte eşya taşımak için kullanılan “çuval” dokuma tespit edilmiştir. Katalog numarası “13, 35” olan örnekler ise yolluk kilim olarak kullanılmıştır.

Teknik: Dokumalar üzerinde kullanılan tekniklere bakıldığı zaman “01, 03, 04, 05, 07, 08, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41” katalog numaralı kilimlerde boydan boya uzun yırtıkları önlemek amacıyla, yalnızca ufak ve küçük deliklerin meydana gelmesi için Anadolu’da yapılan birçok dokumada uygulanan ilikli kilim tekniğiyle yapıldığı anlaşılmaktadır. Katalog numarası “06, 09, 25, 26, 32, 35” olan örneklerde ilikli kilim tekniğinin yanında, yaygının yüzeyini dikey çizgiler ve seyrek desenli renkli iplikler kullanarak sonradan işlenmiş duygusu verecek şekilde doldurularak oluşan cicim tekniği birlikte kullanılmıştır. Katalog numarası “02” olan örnekte ilikli kilim ve cicim tekniğiyle beraber atkı ipliklerinin çözümlere ters yönde sarılmasıyla oluşan balıksırtı sumak tekniği kullanılmıştır. Katalog numarası “15” olan örnekte ise ilikli kilim tekniği ile dokumanın yüzeyinde iğne ile işlenmiş bir görüntü veren sarma kontur tekniğinin uygulandığı tespit edilmiştir.

Motif: Antalya Müzesi’nde tespit edilen dokumalarda anlamlarına göre mutluluk, sevgi, muhabbet anlamına gelen bazen gökten kaydığına insanın ruhunun bedenden ayrıldığına inanılan yıldız; temizlik anlamına gelen tarak; korunma, yiğitlik, doğru sözlülük, erkeklik, kahramanlık anlamına taşıyan kurtağzı; yaşam boyu akıcılığı, ruhsal ve bedensel temizliği, hayatın akıcılığını simgeleyen suyolu; kötülüklerden ve çeşitli doğ olaylarından korunmak için, gücü, kudreti ve hastalıkları iyileştirdiği anlamı içeren akrep; kötü bakışlardan korunduklarına inanılan göz; kahramanlık, güç ve erkeklik sembolü olan koçboynuzu; dokuyucu kadınlar tarafından evlenme isteğini dile getirmek için kullanılan küpe; analık ayrı zamanda doğurganlık anlamı içeren Elibelinde; üreme anlamına gelen bereket; yeniden doğuşun simgesi olan ejder; uğur, uğursuzluk, mutluluk, özlem, sevgi gibi çeşitli anlamlar taşıyan kuş; Anadolu’da yapan

kadınların arzu ve isteklerini dile getirmek için kullandıkları saç bağı; sevgililerin birleşme arzularını belirten bukağı; geleneksel olarak geçmiş kültürlerde yer alan genç kızların evleneceği zamana kadar alınması gereken eşyaları saklamak için kullandıkları sandık; çoğalma, bereket ve de yaşamın devamını sembolize eden aşk ve birleşim; genel olarak tarlalarda görülen üzerlerinde sivri dikenleri olup insanların üzerlerine yapışan pıtrak; insanların bakışlarındaki kötü gözden korunma amacını simgeleyen nazarlık; eğri ala ve bazı yörelerde balık gibi isimlerle adlandırdığımız çengel; istenilen şeye ulaşmak için adak olarak kullanılan çiçek; insanoğlu tarafından farklı formlarda korunma için sembolize edilen canavar izi motifleri kullanılmıştır.

Bunun yanında katalog ‘05, 06, 07, 08 ’ numaralı Antalya Yeşilbarak Köyü’nde dokunan Türkmen ve Tabaklı Kilim olarak isimlendirilen örneklerde, motifin zorluğundan dolayı dokuyamayıp dokuyucunun üzüntüsünden ölmesi üzerine ismini aldığı bilinen keme dişi (ala boncuk-gelin öldüren); ucu kıvrılarak dışa doğru bükümlü beyaz çizgilerden meydana gelen eğmeç; iki ya da üç üçgenin ince, kısa bir çizgi ile birleşmesine benzeyen bışkı (bıçkı-çocuk); yörede kilimcilikle uğraşan kalabalık bir ailenin lakabı olan Halil Efendiler göbeği; tabaka denilen kenarları genel olarak çengelli olan, dört tane koçboynuzunun birleştirilerek oluşturdukları göbü (cici) olarak isimlendirilen ufak noktalar biçimindeki motifi içine alan büyük bir altıgen şeklindeki koca yanış; ufak üçgen şeklindeki noktaların ard arda sıralanmasıyla şerit halinde oluşan ağ (şak, ak); dokumaya başlarken şerit halinde bazen aynı bazen farklı renklerde üst üste sıralanan çıbık, eğri su gibi motiflerinde kullanıldığı tespit edilmiştir (Tek, 2017:76-77).

Renk: Tespit edilen dokuma örneklerinde yün iplikler genel olarak kullanılmıştır. Antalya yöresine ait kilimlerde yörede çarşı boyası olarak bilinen sentetik boyama metodu ile doğal boyaların kullanıldığı görülmektedir. Kırmızı, sarı, bordo, lacivert, yeşil, kahverengi, beyaz, siyah, açık mavi ve krem renklerin yoğun olarak hâkim olmuştur.

Kompozisyon: Antalya Müzesi’nde tespit edilen düz dokuma örneklerinde enine şeritlerden meydana gelen kompozisyon tasarımları yoğun olarak görülmektedir. Genel olarak cicim ve zili dokuma örneklerinde karşımıza çıkan bu kompozisyonlar şerit halinde bölünmelerin üzerine motiflerinin bazen yan yana bazen üst üste sıralanmasıyla tamamlanmaktadır. Yoğun olarak kullanılan bir diğer kompozisyon ise dokuma örneğinin zemini boyunca çözümlü yönünde sonsuzluk prensibiyle diyagonal olarak uzayıp giden madalyon şemalar olarak görülmekte ve genel olarak iki parça (şak) halinde dokunarak sonradan birleştirildiği anlaşılmaktadır.

Geleneksel kültürümüzü temsil eden düz dokumalar, günümüz Őartlarına yenik dŐtgn görmekteyiz. Yapmış olduğumuz bu çalışma ile Antalya Müzesi'nde bulunan düz dokuma önekleri belgelenmiŐ ve bu anlamda eksikliği hissedilen bilimsel bir doküman hazırlanmıştır. Yüzlerce yıl öncesinde yapılmış olan ve günümüze kadar gelebilen bu dokuma neklerinin tekniklerinin, kullanılan renk ve motiflerinin araŐtırılarak derli toplu ve de korunaklı bir yerde muhafaza edilecek Şekilde arŐivlenmesi gerekmektedir. Günümüz ağında geliŐen teknolojiden yararlanılarak dokumaların özünü kaybetmeden yeniden modern tasarımlarla her zaman kullanılabilirliği ve modern yaşamın bir parçası haline getirilmelidir. Bu Şekilde Türk toplumunun asırlardır süregelen dokuma sanatının unutulmasının önüne geçilerek topluma tekrardan kazandırılması mümkün hale getirilebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, B. (1975). *Kilim ve Düz Dokuma* Yaygılar, İstanbul: Hisar Kitapevi.
- Acar, B. (1981). Bir Grup Anadolu Yaygıları Üzerinde Bir Araştırma, *Türkiyemiz*, İstanbul, s. 33- 37.
- Acar, B.B. (1982). *Kilim-Cicim, Zili-Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları*, İstanbul: Eren Yayınları.
- Akbal, F. (1951). 1831 Tarihinde Osmanlı İmparatorluğunda İdari Taksimat ve Nüfus, *Belleten, TTK Yayınları*, Ankara, (60), s.620.
- Akbil, P. F. (1970). *Türk El Sanatlarından Örnekler*, İstanbul: Akademi Yayınları.
- Akçay, T.E. (2014), *Antalya Etnoğrafya Bölümü'nde Bulunan Ahşap Eserlerin Süsleme Özellikleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akdağ, M. (1995). *Türk Halkının Birlik ve Düzenlik Kavgası*, İstanbul: Cem Yayınları.
- Akurgal, E. (1982). *Anadolu Uygarlıkları*, İstanbul: Net Turistik Yayınları.
- Aldoğan, A. (1988). Anadolu Kültüründe – Sanatlarında Sembolik El Motifi, *İnönü Üniversitesi II. Battalgazi ve Malatya Halk Kültürü Sempozyumu*, İstanbul, s. 26,30.
- Asker, Z. (2009). *Şırnak Düz Dokumaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ateş, M. (1996). *Mitolojiler, Semboller ve Halılar*, İstanbul: Symbol Yayımcılık.
- Atlıhan, Ş. (2011). *Anadolu'da Kilim Geleneği, 18.-19. Yüzyıl Anadolu Kilimleri*, İstanbul: Vehbi Koç Vakfı.
- Aytaç, A. (2015), *Sahip Ata Vakıf Müzesi'ndeki Karapınar Dokumaları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Aytaç, Ç. (1982). *El Dokumacılığı*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi (MEB).
- Barışta, H.Ö. (1984). Divan-ü Lügat-it Türk" de Dokuma ve Dokumanın Üzerine Yapılan Bezemeler Çevresinde Kümelenen İfadeler, *II. Ulusal El Sanatları Sempozyumu*, 18-20 Kasım 1982, İzmir, s.1984.
- Barışta, B.Ö. (1988), *Türk El Sanatları*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basın Evi.
- Baykara, T. (1988), Alaaddin Keykubad'ın İmar Faaliyetlerinde Antalya ve Alaiyenin Yeri, Antalya Selçuklu Eserleri Semineri, *Damla Ofset*, Antalya, s.10.
- Baykara, T. (1993), Bir Selçuklu Şehri Olarak Antalya, Antalya IV. Selçuklu Semineri Bildirileri, *T.C. Antalya Valiliği Yayınları*, Antalya, s.20.

- Bayraktaroğlu, S. (1991). Maddi Kùltürümüzün Zengin ÖrneKlerinden Sumak Dokumaları, *Kùltür ve Sanat Dergisi*, Ankara, (11), s. 39.
- Bayraktaroğlu, S. (1998). Maddi Kùltürümüzün Zengin ÖrneKlerinden Sumak Dokumaları, *Kùltür ve Sanat Dergisi*, Ankara, (33), s. 40.
- Bayraktaroğlu, S. (2014). Çağlayancerit Kezban Hatun Camiindeki Cicim, Zili ve Sumak Dokumaları, *Vakıflar Dergisi*, İstanbul, (42), s.102.
- Bozkurt, N. (2002). ‘‘Kilim’’, T.D.V. İslam Ansiklopedisi, *Dergi Park*, Ankara, (26), s. 3.
- Burhanlı, Ő. (2018). *MuŐ Malazgirt’te Halı ve Kilim Geleneği*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cimrin, H. (1982). *Antalya*, İstanbul: Tuğrul Matbaası.
- Civelek, S. (2011). *Antalya Müzesi’nde Bulunan El İŐlemeleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çalap, G. (2018). *Antalya Müzesinde Bulunan Hat Levhalar ve Süslemeleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çalış, Z.B. (2014). *Kelkit Yöresine Ait Zili Teknikli Düz Dokuma Yaygılardan ÖrneKler*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çoruhlu, Y. (2014). *Kozmolojik, Mitolojik, Astrolojik, Dini ve Edebi Tasavvurlara Göre Türk Sanatında Hayvan Sembolizmi*, Konya: Kömen Yayınları.
- Deniz, B. (1988). *Ayvacic (Çanakkale) Yöresi Düz Dokuma Yaygıları (Kilim-Cicim-Zili)*, Ankara: Atatürk Kùltür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Deniz, B. (2000). *Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygıları*, Ankara: Atatürk Kùltür Merkezi Yayınları.
- Deniz, B. (2016). Anadolu-Türk Sanatında Cicim, *Sanat Tarihi Dergisi*, Ankara, (7), s.59-72.
- Diñç, G. (2005). *9’Nolu Antalya Şer’iyle Sicili Defterine Göre 1853-1859 Yılları Arasında Antalya Şehrinin İdari ve Sosyo Ekonomik Durumu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Durukan, A. (1998). Alaeddin Keykubad Döneminde Antalya, *Antalya 2. Selçuklu Semineri (26-27 Aralık 1987)*, Antalya Valiliği Yayınları, Antalya, s.28.
- Durul, Y. (1974). Anadolu Kilimlerinin TeŐhisi ve İmler, *1. Uluslararası Türk Folklor Seminer Bildirileri*, Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları, Ankara, s.279.
- Durul, Y. (1982). Kilim Motifleri Üzerine Bir Araştırma, *Sanat Dünyamız*, İstanbul,(24) s. 27-28.
- Emecen, F. (1991). *Antalya, İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

- Erbek, G. (1986). *Anadolu Motifleri Sergisi*, İzmir: Alman Kültür Merkezi.
- Erbek, G. (1995). *Anatolian Kilims 1*, Ankara: Duman Offset Ltd.
- Erbek, G. (1995). *Anatolian Kilims 2*, Ankara: Duman Offset Ltd.
- Erbek, M. (2002). *Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri*, Ankara: T.C Kültür Bakanlığı.
- Ergüder, A. A. (2007). *Çoruh Vadisi Düz Dokumalar*, Ankara: Kariyer Matbaacılık.
- Ergüder, A.A. (2009). *Kars Yöresi Düz Dokumaları*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ersoy A. (1990). Osmanlı Saray Kilimleri, *İlgi Dergisi*, İstanbul, (61), s.2-7.
- Erten, S.F. (1997). *Antalya livası Tarihi*, Antalya: Altın Portakal Kültür ve Sanat Vakfı Yayınları.
- Ertuğrul, Ö. (1990). "Çeşitli Uygarlıklardan Bugüne Anadolu Kültüründe Burçlar", *Türkiyemiz*, İstanbul, (60), s. 14.
- Eyüboğlu, Z.İ. (1990), "Binlerce Yıllık Anadolu Toprağında Yaşayan Geçmiş", *Türkiyemiz*, İstanbul, (61), s.27.
- Pekin, E. (1974). Yörüklerde Un Çuvalı, *I. Milletlerarası Türk Folklor Semineri Bildirileri*, C.V (Etnoğrafya), Türk Tarih Arkeoloji ve Etnoğrafya Dergisi, Ankara, s. 213.
- Genç, R. (1997). Kaşgarlı Mahmut'a Göre XI. Yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yaygı işleri, *Arış Dergisi*, Ankara, (3), s.8-17.
- Geyikoğlu, H. (2003). Selçukluların Deniz Politikası ve Denizcilik Faaliyetleri, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Erzurum Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Erzurum, s.51-60.
- Görgünay, N. (1987). Anadolu'da Cecim Çeşitleri, *III. Milletler Arası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, Maddi Kültür ve Turizm Bakanlığı Mifad Yayınları, Ankara, s.139
- Görgünay, N. (1990). Kiritli Dokumalarımızda Cecimlerimiz ve Van, *Yakın Tarihimizde Van Uluslar Arası Sempozyumu*, Ankara, s.14.
- Gökbuget, M. (1979). Anadolu'da Göz ve Nazar İnançları, *Türkiyemiz*, İstanbul, (29), s. 10.
- Gül, G.F. (2015). *Gaziantep İli Kilim Dokumalarının Özellikleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hidayetoğlu, M.H. (2007). *Konya Yöresi Düz Dokuma Yaygıları (Kilim. Cicim, Zili, Sumak)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İmer, Z. (1987). *Dokuma Tekniği*, Ankara: Kendi Yayını.
- İnan, J. (1974). Antalya Bölge Müzesi, *Türkiyemiz*, Antalya, (12), s. 31.

- İnci, R.A. (1988). *Köyüm Sarılar*, İstanbul: Yaylacık Matbaası.
- James, O. (1992). *Tribal Rugs*, London: Yayınevi Belirtilmemiş.
- Kabalıcı, O. (2017). *Gaziantep Mevlevihane'si Vakıf Müzesi'nde Bulunan Kilimlerin Tahlilleri*, (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Kalay, H.A.(2015). *Eskişehir Arkeoloji Müzesi'nde Bulunan Düz Dokumalar (Kilimler)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaplanoğlu, M. (2010). *Ardahan Yöresi Düz Dokumaları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karahan, R. (1992). *Konya Müzelerinde Bulunan Kilimler*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karahan, R. (2000). *Dünden Bugüne Hakkâri Kilimleri*, Ankara: Semih Ofset Matbaacılık.
- Karahan, R. (2005). *Hakkâri El Sanatları*, Hakkâri: Vamede Ofset Matbaacılık.
- Karaman, Ş. (2013). *Sivas Atatürk Kongre ve Etnoğrafya Müzesi'nde Bulunan Sivas İl Müftülüğü Koleksiyonuna Ait Düz Dokuma Yaygıların Özellikleri*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kesik, M. (2003). *Türkiye Selçuklu Devleti Tarihi Sultan I. Mesud Dönemi (1116-1155)*, Ankara: TTK.
- Kesik, M. (2003). Antalya'ya Yapılan İlk Akınlar ve Şehrin Selçuklu Hâkimiyetine Girmesi, (Yayımlanmamış) *Antalya'nın Son Bin Yılı Sempozyumu*, Antalya, s.1.
- Kılıçarslan, H. (2014). *Isparta İli Yalvaç İlçesi Geleneksel Düz Dokumaları*, (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi), Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kılıçkan, H. (2004). *Tarih Boyunca Bezeme Sanatı ve Örnekleri*, İstanbul: İnkılâp Kitabevi Yayın Sanayi.
- Moğol, H. (1991). *19. Yüzyılın Başlarında Antalya*, Ankara: Mehter Yayınları.
- Moğol, H. (1997). *Antalya Tarihi*, Ankara: Mehter Yayınları.
- Nergiz, N. (2015). *Antalya Müzesi'nde Bulunan Geç Antik Çağ Kandilleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Onuk, T. (1998), *Tarsus El Sanatları*, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Onuk, T., Akpınarlı, F. (2003). *Şanlıurfa Karakeçili Kilimleri*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

- Oyman, R. N. (2016), Geleneksel Anadolu Dokumalarında Muska-Nazarlık Motifinin Kullanımı, *Akademik Sosyal Araştırmaları Dergisi*, (25), s.48-58.
- Ögel, B. (1978), *Türk Kültür Tarihine Giriş*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ögel, S. (1999). Eski Bir Ankara Evi, *Türkiyemiz*, İstanbul, (8), s.41.
- Ölçer, N. (1988). *Türk ve İslam Eserleri Müzesi Kilimler*, İstanbul: Eren Yayıncılık
- Ölmez, F.N. (2010). Dokumalarda Yılan Motifi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi*, Isparta, (6), s.1-21.
- Önder, M. (1995). *Şehirden şehre Anadolu*, Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Özbel, K. (1945). *El Sanatları Kılavuz Kitapları VII. Cicim ve Sili*, Ankara: CHP Halk Evleri Bürosu.
- Özkahraman, E. (2010). *Hakkâri-Van Kilimleri*, İstanbul: Hisar Anadolu Destek Derneği.
- Özkaya, H. (1994), *Osmanlı İmparatorluğunda Ayanlık*, Ankara: Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu.
- Öztürk, İ. (1982). Bitki Boyaları Üzerine Birkaç Not ve Yenikent Köyünden Boyama Örnekleri, *Türk Etnografya Dergisi*, Ankara, (17), s.54.
- Öztürk, İ. (2007). *Dokumaya Giriş, Halı, Düz Dokumalar ve Dokuma Kumaşların Üretim Teknikleri*, Ankara: Mor Fil Yayınları.
- Öztürk, İ. (2014). *Hakkâri ve Çevresinde Bulunan Havsız Kirkitli Dokumalar*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztürk, M. (1996). *El Evamirü’l-Ala’iye Fi’l- Umuri-l-Ala’iye (Selçuk Name)*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Özçelik, S. (2014). İstanbul Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi, *Vakıflar Dergisi*, İstanbul, (42), s.133.
- Parlak, T. (2002). *Oltu ve Köylerinde Bardız Kilimciliği*, Erzurum: Ekip Grafik Yayınevi.
- Pinterest, (2010). <https://tr.pinterest.com/pin/253116441532757842/?lp=true>, (09.09.2019).
- Rona, Z. (1997). “Boya”, *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, İstanbul, Cilt (1), s.280.
- Salman, Ö. (1998). Türk Sanatının Gerçek Dışı Varlık Motifleri, *İlgi Dergisi*, İstanbul, (92), s.8-12.
- Sarıhan, S. (2003). *I. Numaralı Şer’iyle Siciline Göre XV. Yüzyıl Başında Antalya’nın Sosyo-Ekonomik Profili*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Sarneser, K. (2008). *İran'ın Azerbaycan Bölgesinde Sumak Dokumaları ve Anadolu'daki Uzantıları*, (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi), İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Serfinaz, A. (1985). Batıda Yeni Bir Tutku Türk Kilimleri, *Antika*, İstanbul, (6), s.28.
- Soysaldı, A., Sarnesar K. (2008).38. İconas, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi 10-15 Eylül, İran Şahseven Dokumaları İle Türkiye Yörüklerinin Alaçuval ve Heybe Dokumaları Arasındaki Teknik ve Desen Benzerlikleri, *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları*, Ankara, s.1256.
- Soysaldı, A. (2009), *Düz Dokuma Teknikleri ve Teknik Desen Çizimleri*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Sözen, M., Tanyeli U. (2005). "Motif", *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sürür, A. (1992). Türk Tekstil Sanatlarında Kuş Motifi, *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri*, Maddi Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, Cilt (V), s.208-209.
- Taş, E. (2005). *Van El Sanatları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taş, E. (2009). *Malatya Müze'sinde Bulunan Düz Dokumalar*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
- Taşkaynatan, H. (2011). *Sarıkamış ve Çevresi Düz Dokumaları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tanrıseven, R. (2007). *12'Nolu Antalya Şer'iyle Sicili Defterine Göre 1862-1864 Yılları Arasında Antalya Şehrinin İdari ve Sosyo Ekonomik Durumu*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tek, E. (2007), *Kaş (Antalya) Yöresi Barak Kilimleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekindağ, Ş. (1979). Teke- eli, İstanbul: MEB.
- Teknolojisi,(2012).http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Kilim%20Dokuma%20-1.pdf ,(09.09.2019).
- Teknolojisi,(2011).http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Kar%C4%B1k%20Motif%20C3%87izimleri.pdf , (03.09.2019).
- Tezcan, H. (1979). Topkapı Sarayında İki Kuran Mahfazası, *Türkiyemiz*, İstanbul, (29), s. 21.
- Tızlak, F. (1999). Tekelioğlu İsyanı, XII. Türk Tarih Kongresi (4-8 Ekim 1999), *Ayrı Basım, TTK*, Ankara, s.239-243.
- TMH-, (2001). Türkiye Mühendislik Haberleri, Antalya, (415), s.35.

- Toksöz, C. (1959). *Antalya*, Ankara: Ayyıldız Matbaası.
- Turan, O. (1971). *Selçuklular Zamanında Türkiye*, İstanbul: Turan Neşriyat Yurdu.
- Uğur, A. (1997). *İbn, Kemal, Tevarih-i Al-i Osman VIII. Defter*, Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Uğur, G. (1988). *Türk Halılarında Doğal Renkler ve Boyalar*, Ankara: Ajans Türk Matbaacılık.
- Uzunçarşılı, H.İ. (1988). *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*, Ankara: TTK.
- Valiliği, A. (2010). *Dünden Bugüne Antalya, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları*, Kutlu Avcı Ofset, Antalya, s.47.
- Yandımata, F. (1984). Halı Teknolojisi, İsmail Öztürk (Ed.), 1.Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri 18-21 Kasım, *Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları*, İzmir, s.422-440.
- Yasa, A.A., Ünal, L.S., Ercebeci, Ş., ve Kalender, E. (1996). *Türk Soylu Halkların Halı, Kilim ve Cicim Sanatı Uluslar Arası Bilgi Şöleni Bildirileri*, Kayseri: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.
- Yetkin, Ş. (1974). *Türk Halı Sanatı*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Yıldırım, M. (2008). *Konya Alaaddin Cami Kilimleri*, Konya,
- Yıldırım, M., Baylan. Z. (2010). Kelkit Yöresi Zililerinden Çuval, Heybe, Palaz ve Çanta Örnekleri, *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Konya, (28), s.417-422.
- Yılmaz, N. (1999). El Dokumalarındaki Motiflere İkonografik Yaklaşım, *2000'li Yıllarda Türkiye'de Geleneksel El Sanatlarının Sanatsal, Tasarımsal ve Ekonomik Boyutu Sempozyum Bildirileri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, s.329-332.
- Yıldırım, R. (2019). *Adıyaman İli Bedeni Kilimlerinin Renk, Motif Ve Kompozisyon Özelliklerinin İncelenmesi ve Tekstil Tasarımlarına Aktarılması*, (Yayımlanmamış Yüksek lisans Tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Zencirkıran, A. (2017). *Adıyaman Yöresi Düz Dokumaları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Züber, H. (1971). *Türk Süsleme Sanatı*, İstanbul: Türkiye İş Bankası.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı:	Eren YASUBUĞA
Doğum Yeri ve Tarihi	Kars, 17.11.1994
Eğitim Bilgileri	
Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk El Sanatları, Halı-Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana Sanat Dalı
Y. Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Geleneksel Türk Sanatları Anabilim Dalı
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce
Sanatsal Faaliyetleri	<p>Sarıkamış Şehitlerini Anma Kardan Heykel Projesi Başarı Sertifikası 2012</p> <p>Gülahmet Aytemiz Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi, ‘‘Mezuniyet Sergisi’’ 2013</p> <p>Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, ‘‘Lisans Mezuniyet Sergisi’’ 2017</p> <p>Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Workshop Katılım Belgesi 2017</p> <p>Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, ‘‘Yüksek Lisans Mezuniyet Sergisi’’ 2019</p> <p>Base 2019 Uluslararası ‘‘Karma Sergi’’ 2019</p> <p>Geleneksel Sanatlar İle Gençlerle Milli Kültür Bilincinin Geliştirilmesi Ortak Proje Katılım Sertifikası 2018</p>
İş Deneyimi	
Stajlar	Bayburt Anadolu Kız Meslek Lisesi
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	Halk Eğitim Müdürlüğü Geleneksel El Sanatları - Düz Kirkitli Dokumalar (Usta Öğretici) 07/2019

	Halk Eğitim Müdürlüğü Resim Anasanat Dalı (Usta Öğretici) 06/2016 - 09/2016
İletişim	
E –Posta Adresi	erenyasubuga36@hotmail.com
Tarih	02.10.2019

